

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Katedra pomocných věd historických a archivního studia

Bakalářská práce

Vanda Fouňová

**Soupis zvonů okresu Plzeň-sever vzniklých před rokem 1914,
s důrazem na epigrafiku a výtvarnou výzdobu**

Inventory of Bells in the Pilsen-North District before 1914, focussing
on their Epigraphic and Plastic Decoration

Praha, 2020

Vedoucí práce: doc. PhDr. Zdeněk Hojda, CSc.

Poděkování:

Ráda bych poděkovala doc. PhDr. Zdeňku Hojdovi, CSc. za trpělivost a ochotu při vedení mé bakalářské práce, za cenné rady a připomínky při řešení epigrafické a ikonografické části práce. PhDr. Ireně Bukačové a kolektivu pracovníků z Muzea a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici za podkladové materiály a část fotografické dokumentace. Biskupství plzeňskému za souhlas s použitím fotodokumentace zvonů, která mi byla poskytnuta.

Abstrakt

Cílem této práce je sestavit souhrnný soupis zvonů do roku 1914 na území Plzeň-sever, se zaměřením na epigrafickou a výtvarnou výzdobu, včetně údajů o rekvizicích, probíhajících v letech 1914-1918. Jeden oddíl tvoří zvonaři a zvonařské rodiny, které zvony pro jednotlivé lokality vyrobily. Celek dotváří stručná historie kostelů ve vytýčených lokalitách a dostupná fotodokumentace.

Abstract

The aim of this work is to compile a comprehensive inventory of bells until 1914 in the territory of Pilsen-North, focusing on their Epigraphic and Plastic Decoration, including data on requisitions, which took place in 1914-1918. One section consists of bell-makers and bell-making families who made bells for individual localities. The whole work is completed by a brief history of churches in the designated localities and available photo documentation.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 15. 8. 2020.

.....

Jméno a příjmení

Klíčová slova:

Zvony

Kampanologie

Epigrafika

Reliéfní výzdoba zvonů

Severní Plzeňsko

Keywords:

Bells

Campanology

Epigraphic

Relief Decoration of Bells

Pilsen North District

Obsah

Úvod.....	12
Dokumentace, literatura a prameny	13
Zvonaři působící na území okresu Plzeň-sever	19
Obce a kostely	22
1. Blatnice.....	22
1.1. Kostel Nejsvětější Trojice	22
2. Březí (Šestlice).....	23
2.1. Filiální kostel Nanebevzetí Panny Marie	23
3. Březín (Bržín).....	24
3.1. Filiální kostel sv. Bartoloměje.....	24
4. Číhaná.....	25
4.1. Farní kostel sv. Václava	25
5. Čívce (Čijevice)	26
5.1. Filiální kostel Nejsvětější Trojice.....	26
6. Dolany	27
6.1. Filiální kostel sv. Petra a Pavla.....	27
7. Dolní Bělá.....	29
7.1. Farní kostel Povýšení sv. Kříže	29
8. Dolní Jamné	30
8.1. Kostel sv. Petra a Pavla	30
9. Druztová	31
9.1. Farní kostel sv. Maří Magdalény.....	31
9.2. Kaple sv. Jana Nepomuckého	31
10. Dýšina	32
10.1. Farní kostel Nejsvětější Trojice a sv. Šimona a Judy.....	32
11. Heřmanova Huť (Horní Sekyřany)	33
11.1. Farní kostel sv. Martina.....	33
12. Chotíkov.....	34
12.1. Kostel Povýšení sv. Kříže	34
13. Chříč.....	35
13.1. Farní kostel sv. Jana Nepomuckého	35
14. Jezná	36

14.1. Farní kostel Nejsvětější Trojice	36
15. Kostelec nad Mží	37
15.1. Filiální kostel sv. Jiří	37
16. Kozojedy	38
16.1. Farní kostel sv. Mikuláše	38
17. Kozolupy	39
17.1. Farní kostel sv. Štěpána mučedníka	39
18. Kožlany	40
18.1. Farní kostel sv. Vavřince	40
19. Kralovice	41
19.1. Farní kostel sv. Petra a Pavla	41
20. Krašov	42
20.1. Farní kostel sv. Ondřeje	42
21. Krašovice	43
21.1. Farní kostel sv. Jiljí	43
22. Krsy	44
22.1. Kostel sv. Vavřince	44
23. Křečov	45
23.1. Farní kostel sv. Petra a Pavla	45
24. Ledce	46
24.1. Kostel sv. Jakuba Většího	46
25. Líštiny	47
25.1. Farní kostel sv. Petra a Pavla	47
26. Luková	48
26.1. Farní kostel sv. Jiří	48
27. Manětín	49
27.1. Děkanský kostel sv. Jana Křtitele	49
27.2. Hřbitovní kostel sv. Barbory	49
27.3. Kaple sv. Josefa	50
28. Mariánská Týnice	51
28.1. Kostel Zvěstování Panny Marie	51
29. Město Touškov	52
29.1. Farní kostel Narození sv. Jana Křtitele	52

30. Nadryby	53
30.1. Kaple Nejsvětější Trojice	53
31. Nečtiny.....	54
31.1. Farní kostel sv. Jakuba Většího	54
31.2. Filiální kostel sv. Anny	54
32. Nynice.....	55
32.1. Kaple sv. Kateřiny	55
33. Nýřany	56
33.1. Farní kostel sv. Prokopa	56
34. Obora.....	57
34.1. Farní kostel sv. Michaela Archanděla.....	57
35. Ostrovec.....	58
35.1. Kostel sv. Jana Křtitele	58
36. Pernarec.....	59
36.1. Farní kostel sv. Mikuláše	59
37. Planá nade Mží.....	60
37.1. Děkanský kostel Nanebevzetí Panny Marie.....	60
38. Plasy	61
38.1. Farní (dříve konventní) kostel Nanebevzetí Panny Marie	61
38.2. Kryptní kostel sv. Václava	61
38.3. Věž sv. Floriána.....	62
39. Potvorov	63
39.1. Farní kostel sv. Mikuláše	63
40. Přehýšov	64
40.1. Kaple Navštívení Panny Marie	64
41. Rabštejn nad Střelou	65
41.1. Farní (dříve konventní) kostel Sedmibolestné Panny Marie.....	65
42. Strážiště	66
42.1. Farní kostel sv. Martina.....	66
43. Stvolny.....	67
43.1. Filiální kostel Narození Panny Marie.....	67
43.2. Kostel sv. Petra a Pavla Nad Vískou	67
44. Tis u Blatna.....	68

44.1. Kostel Povýšení sv. Kříže	68
45. Úherce	69
45.1. Farní kostel sv. Josefa	69
46. Úlice.....	70
46.1. Filiální kostel sv. Vavřince	70
47. Úněšov.....	71
47.1. Filiální kostel sv. Prokopa	71
48. Úterý.....	72
48.1. Farní kostel Narození sv. Jana Křtitele	72
48.2. Hřbitovní kostel sv. Václava	72
49. Vejprnice.....	73
49.1. Kostel sv. Vojtěcha	73
50. Velečín	74
50.1. Kostel Jména Panny Marie	74
51. Vidžín.....	75
51.1. Kostel sv. Jakuba	75
52. Všehrady.....	76
52.1. Farní kostel sv. Prokopa	76
53. Všeruby.....	77
53.1. Farní kostel sv. Ducha	77
53.2. Filiální (hřbitovní) kostel sv. Martina	77
54. Vysoká Libyně	78
54.1. Kostel sv. Blažeje.....	78
55. Žebnice	79
55.1. Farní kostel sv. Jakuba Většího	79
56. Žihle.....	80
56.1. Kostel sv. Filipa a Jakuba	80
56.2. Kostel sv. Václava	80
Popis zvonu.....	81
Schéma soupisu zvonů	82
Soupis zvonů.....	83
1. Blatnice.....	83
2. Březí.....	85

3. Březín.....	87
4. Číhaná.....	89
5. Čívce	91
6. Dolany	93
7. Dolní Bělá.....	96
8. Dolní Jamné	98
9. Druztová	99
10. Dýšina	103
11. Heřmanova Huť.....	105
12. Chotíkov.....	107
13. Chříč.....	109
14. Jezná	112
15. Kostelec nad Mží	115
16. Kozojedy	116
17. Kozolupy	119
18. Kožlany	121
19. Kralovice	124
20. Krašov	129
21. Krašovice.....	131
22. Krsy.....	133
23. Křečov.....	134
24. Ledce	136
25. Líšřany	138
26. Luková	141
27. Manětín	143
28. Mariánská Týnice	149
29. Město Touškov.....	151
30. Nadryby	155
31. Nečřiny.....	156
32. Nynice.....	159
33. Nýřany	160
34. Obora.....	162
35. Ostrovec.....	164

36. Pernarec.....	165
37. Planá.....	167
38. Plasy	169
39. Potvorov	176
40. Přehýšov	178
41. Rabštejn nad Střelou	180
42. Strážiště	183
43. Stvolny.....	185
44. Tis u Blatna.....	188
45. Úherce	189
46. Úlice.....	191
47. Úněšov.....	193
48. Úterý.....	195
49. Vejprnice.....	198
50. Velečín	201
51. Vidžín	202
52. Všehrady.....	203
53. Všeruby.....	205
54. Vysoká Libyně	208
55. Žebnice	209
56. Žihle.....	211
Závěr	215
Prameny a literatura	216
Obrazová příloha	221

Úvod

Ó kove mrtvý. Žehnán Církví svatou,

tím posvěcením vzkříšen bud'

a hlahol tvůj ať vzbudí duši hříchem jatou

a hlas tvůj mocný každé srdce vzbud'.¹

Od počátků hrály zvony v životech lidí důležitou roli. Sloužily k oslavám církevních svátků, k ohlašování důležitých událostí i jako varování. Jejich význam dokládají záznamy z farních i městských kronik, kdy se na pořízení zvonu „složila“ celá farní obec. Tragickým momentem se proto staly rekvizice za první a druhé světové války. Mnoho hlasů utichlo navždy a jedinou památkou na jejich existenci se staly zlomkovitě dochované fotografie, odlitky, přepisy a poznámky v rekvizičních protokolech.

Nicméně pro nás mají velkou hodnotu, protože pokud chybí písemné prameny, dokážeme dle epigrafiky a výtvarné výzdoby s přibližnou jistotou určit například, ze které zvonařské dílny pocházely, zda byly přelity, kdo byl donátorem, dataci nebo k jaké příležitosti byly ulity. Každá zvonařská dílna používala jinou značku a styl výzdoby. Na území okresu Plzeň-sever se nejčastěji setkáváme se jmény rodiny Pernerů, J. V. Seitze, Brikcího z Cimperka, rodiny Pricqueyů a Karla Bellmanna a dalších.

V této práci jsem se pokusila sestavit ucelený soupis zvonů okresu Plzeň-sever do roku 1914, se zaměřením na epigrafiku a výtvarnou výzdobu. Pro doplnění celku jsem připojila stručnou historii kostelů, ve kterých se zvony nacházely.

¹ Ke slavnosti svěcení zvonů: SOkA Beroun, fond Archiv města Žebráku, Farní kronika Žebráku, od roku 1784, str. 90

Dokumentace, literatura a prameny

Prvním krokem k sestavení soupisu zvonů bylo zmapování kostelů v okrese Plzeň-sever do roku 1914. Všechny objekty jsem navštívila a pořídila si fotodokumentaci exteriérů, pro porovnání s Památkovým katalogem na webových stránkách NPÚ. Mnoho objektů se nachází v havarijním stavu a některé procházejí rozsáhlými dlouhodobými rekonstrukcemi. Z toho důvodu mi Biskupství plzeňské nemohlo udělit povolení k fotografování zvonů ve věžích (pro nebezpečí úrazu). Poskytlo mi ovšem fotografie ze svého archivu a souhlas s jejich použitím do bakalářské práce. Mou konzultantkou byla paní PhDr. Irena Bukačová, ředitelka Muzea a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici. Zde pro mě byla největším přínosem forma (tabulka) pro popis jednotlivých zvonů a část fotografického materiálu.

Následujícím krokem bylo shromažďování informací z literatury a následné porovnávání s farními kronikami a dalšími archivními prameny. Nejvíce informací obsahovaly soupisové práce od Antonína Podlahy a také se nejvíce shodovaly s farními kronikami². Informace získané z farních kronik představovaly například přepisy nápisů na zvonech, jméno zvonaře, datum ulití (některé udávaly i datum svěcení zvonu), výšku, průměr, hmotnost, ladění i materiál. Ovšem tyto technické poznámky se ne vždy v záznamech vyskytovaly. Dále se v některých kronikách dal dohledat i „příběh“ zvonu, který zaznamenával jeho puknutí/poničení, následné peněžní sbírky na přelití i spory a zdouhavé procesy s jeho zavěšením. Míry a váhy zvonů byly nejčastěji udány v kapitole o rekvizicích, které probíhaly v letech 1914-1918 v několika etapách. Naopak nejméně přínosnou byla tzv. Pachlova sbírka nápisů na zvonech z Archivu Národního muzea (dále jen ANM), která až na velmi hrubé poznámky neobsahovala žádné informace k mapované oblasti. I Eichlerova topografická sbírka v ANM se dala využít jen z části, neboť nápisy na zvonech k dané oblasti zde nebyly tak často zaznamenány.

Třetím krokem bylo porovnání správnosti již sestaveného soupisu zvonů s fondy Státní památkové správy a Ministerstva hospodářství a práce-dodatky v Národním archivu ČR (dále jen NA), kde jsem prošla rekviziční seznamy, které ve většině případů obsahovaly údaje o

² V některých případech by se mohlo jednat o informace přepsané právě ze soupisových prací Antonína Podlahy.

rozměrech a hmotnosti zvonů, které jinde nebyly zaznamenány. Tudiž se jednalo o cenný zdroj informací.

Dále jsem probádala „farářské relace“ z fondu Archivu pražského arcibiskupství v NA ČR z let 1677 a 1700 se zaměřením na otázku číslo 19. Tento pramen vznikl z nařízení konzistoře, která zadala jednotlivým farářům odpovědět na 42 předem stanovených otázek. Dotazníky obsahují rozličné informace týkající se názvu místa a kostela, soupisu majetku i počtu zvonů náležejících k hlavnímu kostelu lokality či kostelům přiřazeným. Dotazníky byly poprvé vyhotoveny v roce 1677 a podruhé v roce 1700, jedná se tudíž o jeden z mála starších pramenů, které se při mapování zvonů dají použít. Otázka číslo 19 se přímo zaměřuje na zvony. V mnou vytyčené oblasti severního Plzeňska byly odpovědi na tuto otázku strohé, zaměřené pouze na počet a velikost zvonů (velký, střední, malý)³.

Všechny nashromážděné informace jsem zaznamenala, navzájem porovnála, kriticky vyhodnotila a interpretovala, a výslednou formou je soupis zvonů do roku 1914.

³ Informace byly požity pro lokality: Číhaná, Jezná, Kozolupy, Kožlany, Kralovice, Křečov, Ledce, Lišťany, Manětín, Nečtiny, Planá, Vejprnice, Vidžín a Žebnice, a k nim přiřazené kostely.

Epigrafická a výtvarná výzdoba zvonů

Zvony mají rozdílné velikosti i využití. Podle toho se lišil materiál, výzdoba i nápisy. Častým materiálem pro zhotovení zvonů je zvonovina. Jedná se o slitinu mědi a cínu, jejíž ideální kombinaci tvoří 78 dílů mědi a 22 dílů cínu. Ovšem i tyto hodnoty se mohou lišit. Dalším materiálem bylo železo, hojně užívané u starších zvonů, jednalo se o levnější variantu. Ocelové zvony se začínají vyrábět od 19. století, ovšem největšího rozmachu dosáhly po první a druhé světové válce, kdy tímto materiálem byly nahrazovány zrekvírované zvony. Menší zvonky (sanktusníky a klekáníky) byly většinou zhotovovány z bronzu či mědi.⁴

Stejně jako materiál se měnil i tvar zvonu včetně nápisů a výzdoby. Pro **gotické zvony** (v některých oblastech vyráběné až do počátku 17. století) je typická jejich mohutnost a otevřenost (tvar obráceného poháru). Koruna se šesti uchy uspořádáním tvořící kříž, občas zdobená pletenci. Nápisový pás se nacházel pouze u horního okraje a písmo bylo reliéfní, užívala se gotická majuskula. Po roce 1400 písmo přechází do gotické minuskule. Obsah ve většině případů tvořila jména evangelistů či krátké modlitby. V textech se mohou vyskytovat chyby, často zapříčiněné negramotností zvonaře, či zcela nesrozumitelné shluky náhodně poskládaných písmen, tzv. enigmatické nápisy. Reliéfní výzdoba, pokud nějakou obsahovaly, se taktéž orientovala kolem horního okraje, aby nerovnosti na plášti nenarušily zvuk zvonu. Motivy byly biblické.

Takovouto výzdobou disponuje i zvon z roku 1489 od Jiljího z Prahy, který se nacházel v kostele sv. Mikuláše v Potvorově. Šestiramenná koruna je na uchách zdobená pletenci. Horní okraj zvonu zdobí nápisový pás sevřený mezi dvoulinkami. Texte je latinský, písmo tvoří gotická minuskula. Slova jsou dělena maltézskými křížky. Plášť je hladký, bez zdobení.

Po husitských válkách, které přivodily zvonařskému řemeslu v českých zemích značnou ránu, ať už zničením množství sakrálních památek, ve kterých se zvony nacházely, tak smrtí mnoha zvonařů, nastalo období inovace, kterou představoval nový typ zvonů. O jejich rozšíření se značnou mírou zasadil pražský novoměstský zvonař Brikcí z Cimperka.

⁴ VÁCHA, Petr: *Dokumentace kampanologických památek*. Praha 2018, str. 19-21

Tvar renesančních zvonů (přechod mezi gotickými a renesančními zvony probíhal cca mezi lety 1520-1540) jejichž tvar se oproti gotickým zvonům zúžil do elegantních křivek a díky dokonalejšímu způsobu odlévání (zlepšené vlastnosti zvonového žebra) se naskytl nový, širší prostor pro bohatou reliéfní výzdobu. Koruna byla šesti nebo čtyřramenná, zdobená. Nápisový pás se nacházel na horním okraji, dále byla využívána plocha pláště a v některých případech i věnce. Písmo je ve většině případů reliéfní, v počátcích se užívá gotická minuskula. Kolem roku 1530 se začíná rozšiřovat humanistická majuskula (kapitála).⁵ Texty jsou delší než v předchozím období, latinské a v národních jazycích. Obsahově již různorodější. Jedná se o náboženské texty, jméno zvonaře, rok vzniku či tabulky se jmény donátorů, tituly a zásluhami. Chyby v textech již nejsou tak časté. Reliéfní⁶ výzdoba se rozšířila na celou plochu pláště. Postavy světců, výjevy Ukřižování či Kristova života dosahují oproti předchozímu období mnohem většího měřítka, pečlivosti a smyslu pro detail. Dále se na zvonech objevují donátorské znaky, otisky mincí, zvonařské značky i městské erby. V případech zvonů ulitých Brikcím z Cimperka se můžeme setkat s uprázdněným nápisovým pásem na horním okraji, který byl zaplněn zdobnými reliéfními pásy. Vrchní obsahoval figurální scény (podobenství z Nového zákona), přičemž spodní tvořily listové ornamenty. Náboženská témata sice stále převládají, ale objevují se i světské motivy např. pásy s výjevy lovu s drobnými reliéfy jelenů a psů či rostlinné motivy.⁷

Dobrym příkladem budiž renesanční zvon od výše jmenovaného zvonařského mistra ulitý roku 1587 pro farní kostel sv. Petra a Pavla v Kralovicích. Šestiramenná, pletenci zdobená koruna. Na horním okraji zvonu nápisový pás, ve kterém se místo nápisu nachází kolkolem reliéfní výjevy z podobenství o marnotratném synu. Zdola k němu přiléhá druhý pás s listovými ornamenty (svislé akanty). Nápis se přesunuly k dolnímu prostoru pláště. Text je reliéfní, užitá byla v tomto případě humanistická majuskula. Užitý jazyk je převážně český, místy doplněný o německá slova. Obsah nápisu se vztahuje k donátorovi zvonu. Plášť dále zdobí umně vyvedené reliéfní postavy sv. Ondřeje a sv. Matouše. Na věnci se nachází emblémy čtyř evangelistů.

⁵ Ve 20. – 40. letech 16. století se místy objevuje typ raně humanistické kapitály.

⁶ Kromě reliéfní výzdoby se na zvonech mohou vyskytovat i hloubkové vzory, různé otisky (např. medaile, mince, městské pečete či živé rostliny) a aplikace.

⁷ CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství. Rekvizitní fotografie z první světové války ze sbírek Západočeského muzea v Plzni*. Domažlice 2006, str. 60-63.

Třicetiletá válka nepoznamenala výrobu zvonů takovým způsobem, jako husitské války. Co se ovšem pozměnilo, bylo národnostní složení obyvatel, které se odrazilo i ve zvonařském řemesle. Zanikání tradičních zvonařských dílen uvolnilo místo pro nově příchozí zahraniční zvonaře a novou vlnu výzdoby.

Zvony barokní (cca od 2. poloviny 17. století) mají stejný tvar jako renesanční zvony, jejich koruna je šesti nebo čtyřramenná. Ucha jsou zdobena lidskými nebo andělskými obličejí. Hlavní nápis se opět navrácí na horní okraj zvonu. Jazykové složení závisí na oblasti, preferencích či původu zvonaře nebo na přání objednavatele. V oblasti severního Plzeňska se ve větší míře v postupujícím období setkáváme s německým jazykem místy, doplněným latinou. České nápisy jsou lehce posunuty do pozadí, ovšem nikdy nevytizely a stále se v převážně národnostně českých lokalitách objevují. Texty mají obsahově různorodou tematiku, například prosby o ochranu před blesky a požáry, před záplavami a nemocemi nebo prosby k svatým patronům obcí či kostelů. Téměř všechny udávají jméno zvonaře a rok vzniku. U barokních zvonů se mnohokrát můžeme setkat s přelitím staršího zvonu, tudíž nápis může informovat i o okolnostech přelití. Typem užívaného písma stále zůstává humanistická majuskula současně užívaná s frakturou. Texty jsou i několikařádkové, často dělené zdobným znaménkem, obklopené ornamentálními pásy s jemnými rozvilinami, andílky (okřídlenými hlavami andílků) či mušlemi. Objevují se i slunečnicové festony či akantové listy volně splývající od koruny směrem k nápisu. V počátcích býval plášť ponechán téměř hladký, až na reliéfní postavy světců nebo jednotlivé výjevy ze života Krista. Postavy jsou drobnější a na plášti jsou umístěny, jako by se v prostoru vznášely. Na věnci se objevují jednoduché linky. Na počátku 18. století se nápisy lehce mění. Příkladem budiž zvonařská rodina Pernerů v Plzni. Nápisový pás (většinou minimálně dvouřádkový) je těsně přimknut k hornímu okraji a písmena jsou poměrně drobná, lemovaná linkami. Zdola se nachází mělký rostlinný reliéf. Postavy světců na plášti jsou drobné, ovšem velice detailně provedené, a nachází se v těsné blízkosti nápisového pásu. Povrch pláště tudíž působí prázdňě. Od roku 1769 se u zvonů vyrobených Jakubem Vilémem Seitzem můžeme setkat s bohatou reliéfní výzdobou, kterou zaplnil plášť zvonu. Význam nápisu se posouvá do pozadí, většinou je zkrácen na nezbytné minimum a je umístěn ve spodní části zvonu. Co se reliéfní výzdoby týče, hojně užívá vznášející se andílky držící šátky

a slunečnicové festony. Koruna je šestiramenná a zdobí ji nosaté obličej. Plášť zdobí reliéfy světců a úryvky z Kristova života.⁸

Pro příklad uveďme zvon z roku 1715 od Jana III. Pricqueye z Klatov ulitý pro kostel sv. Jana Křtitele v Manětíně. Koruna je šestiramenná zdobená ženskými obličejí. Nápisový pás je sevřen mezi dvoulinkami. Shora i zdola se nachází ornamentální pás s akanty a arabeskami. Písmo tvoří humanistická majuskula, text je český. Plášť zdobí reliéf s Pannou Marií a Janem Křtitelem. Postavy stojí na podstavci, který tvoří zvonařova značka. Na protilehlé straně se uprostřed pláště nachází donátorský znak hraběnky Marie Gabriely Lažanské roz. Černínové z Chudenic. Větec obtáčí tři jednoduché plastické linky.

Na počátku 19. století⁹ se výzdoba zvonů z pernerovské dílny nesla spíše v umírněnějších tónech pozdního osvícenství.¹⁰ Novinkou od roku 1831 se při výzdobě některých zvonů staly palmové ratolesti a kruhy pospojované plochými články s rostlinnými úponky. Ke konci 19. století se na zvonech od firmy Juránek a Perner můžeme setkat s dominantním nápisem z majuskulních písmen (latinka) zabírající větší část pláště, další část zaujímá postava světce či patrona zvonu. Texty jsou české. V horní části se nachází čisté, rovné ornamentální pásy.¹¹

⁸ Tamtéž, str. 93-97.

⁹ Od 19. století humanistická majuskula pozvolna přechází v latinku (místo se objevují i ozdobná či historizující písma), která se používá do dnes.

¹⁰ Tamtéž, str. 104.

¹¹ Tamtéž, str. 122-125.

Zvonaři působící na území okresu Plzeň-sever

V 16. století v Plzni působí **mistr Jiljí z Plzně** (1522-1539). Bydlel v Saské ulici č. p. 7, zde se nacházela i jeho dílna, kde zhotovoval předměty z cínu a zvony. **Mikuláš Konvář** (1545-1557) pracoval na tomtéž místě, pravděpodobně jako Jiljího tovaryš. Převzal i jeho styl výzdoby. Typickým znakem jejich zvonů byl hladký, nezdobený plášť a kapitála v nápisech, čímž se přiblížili k moderní renesanci.¹² Mistr Jiljí užíval někdy jako signaturu malý reliéf dráčka.

Po roce 1550 se na severním Plzeňsku objevují zvony ulité od **Brikcího z Cimperka**, který po smrti otce, mistra Ondřeje zvonaře, souseda Nového Města Pražského, převzal konvářské řemeslo. Roku 1571 „*pro své šlechetné zachování a služby platné*“¹³ obdržel, spolu se svým bratrem Zikmundem, erb a titul z Cimperku („z Cínové hory“). Všechna jeho díla jsou bohatě umělecky i epigraficky zpracována. Výzdobu rozšířil na celou plochu pláště a pro nápisy užíval latinský i český jazyk. Signaturou mu bylo jeho „poprsí“ a šlechtický erb. Umírá roku 1599 na mor.

Matheus Melichar Michaelin původem z Francie, pracoval společně se Štěpánem Pricqueyem v Klatovech (dokládají to nápisy na zvonech). V roce 1654 se osamostatnil a přestěhoval do Plzně. Zvonů, které ulil, je málo, protože předčasně umírá roku 1668. Jeho signaturou byl reliéf zvonku a nad ním tři M.¹⁴

Z klatovských zvonařů jsou na severním Plzeňsku zastoupeni **Štěpán Pricquey** a **Jan III. Pricquey**. Původem rod pochází z Francie a od poloviny 17. a počátku 18. století působí v Klatovech, kde provozovali řemeslo konvářské. Charakteristické jsou pro jejich práci růžové kvítky užívané, jako dělicí znaménka a jedna nebo dvě pomocné ručičky, pro sledování směru textu.¹⁵

Nejvýznamnější zvonaři byli Pernerové. Jejich příjmení původně znělo Berner a odkazovalo na jejich původ ze švýcarského Bernu. **Jan Perner** ulil v Plzni první zvony roku 1703. Typické

¹² RYBIČKA, Antonín: *O českém zvonařství, studie kulturní*. Praha 1885, str. 54-57.

¹³ Tamtéž, str. 18.

¹⁴ Tamtéž, str. 78-79.

¹⁵ CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství. Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek Západočeského muzea v Plzni*. Domažlice 2006, str. 81-83.

bylo rozvržení nápisu, který obtáčel horní okraj zvonu a byl lemovaný zaoblenými linkami. Nápis shora i zdola zdobilo jemné rostlinné třepení. Postavy světců na plášti byly drobné. Jan Perner si zakládal na vysoké kvalitě, a proto si nechával zhotovit reliéfní formy od předního plzeňského zlatníka a sochaře Mauricia Kotínka. Tyto formy se dědily a používali je i zvonařovi následovníci.¹⁶

Roku 1741 přebírá dílnu syn **Josef Perner**. Zhotovil velké množství zvonů nových i přelitých, ale nedosahoval takové kvality, jako jeho otec. Zemřel ve věku 54 let.

Vdova se provdala za **Jakuba Viléma Seitze**, který převzal dílnu. Vyučil se v Praze a do Plzně přišel jako tovaryš. Jeho práce dosahovala vysoké kvality. Zkrátil nápisy na minimum a přesunul je k dolnímu okraji. Celý plášť zaplnil reliéfní výzdobou. Charakteristický je pro něj motiv šátků s květinami a šestiramenná koruna s nosatými obličejí. Josef Perner i Vilém Seitz používali veršovanou signaturu: „*Durch Feuer und Hitz bin ich geflossen, Jacob Wilhelm Seitz hat mich zu Ehren Gottes gegossen.*“¹⁷

V roce 1793 po Seitzově smrti přebírá živnost **Petr Pavel Perner**. Své zvony označoval třemi P.

Živnost se dále předávala: následoval **Václav Perner** (1803-1869) k výzdobě využíval jak rodinné formy, tak moderní prvky (stylizované palmové ratolesti a kruhy spojované plochými články). V dílně také pracoval jeho syn **Robert Perner** (13.3.1839 až 29.1.1903). V letech 1871-1888 pracuje pod značkou **Juránek & Perner**. Roku 1888 spoluprací s Arnoštem Juránkem ukončil.¹⁸

Činnost **Karla Bellmanna** se datuje do období mezi lety 1816-1855 a jeho syna **Karla II. Bellmanna** do let 1856-1866. Slévačská huť se nacházela na Novém Městě Pražském „U zvonařů“. Na zvonech lze nalézt německé, latinské i české legendy: „Karl Bellmann, k. k. Hofglockengiesser“, „Carol. Bellmann me fudit“, „Karel Bellmann, c. k. dvorní zvonař v Praze“.¹⁹

¹⁶ Tamtéž, str. 86-89.

¹⁷ Tamtéž, str. 93.

¹⁸ Tamtéž, str. 122.

¹⁹ Tamtéž, str. 37.

Petr Hilzer pocházel z rakouského rodu zvonářů a pracoval ve Vídeňském Novém Městě. Jeho činnost se datuje od roku 1880 a zemřel 29.11.1907. Působil v rodinné firmě, která do roku 1906 vyrobila 6600 zvonů. Vyváželi zvony do Turecka, Číny i Japonska.

Obce a kostely

1. Blatnice

1.1. Kostel Nejsvětější Trojice

Kostel byl vystavěn v novorománském slohu roku 1900. Stavba byla dlouhodobě zanedbávána.²⁰

Jedná se o jednolodní stavbu obdélného půdorysu s věží v západním průčelí a polygonálně uzavřeným presbytářem.²¹

Velký zvon ulitý roku 1900 od Petra Hilzera ve Vídeňském Novém Městě. Na počest kostela zasvěcený Nejsvětější Trojici²². Prostřední zvon z roku 1900 věnovaný Panně Marii za ochranu komunity²³. Posledním zvonem byl umíráček, pravděpodobně z 19. století. Dle záznamu ve farní kronice byl do Blatnice přivezen neznámo odkud²⁴.

²⁰ POCHE, Emanuel - kol. autorů: *Umělecké památky Čech. Svazek první. [A/J]*. Praha 1977, str. 87.

²¹ Tamtéž.

²² Kronika fary Blatnice. Blatnice 1900-1945, str. 28.

²³ Tamtéž.

²⁴ Tamtéž.

2. Březí (Šestlice)

2.1. Filiální kostel Nanebevzetí Panny Marie

Kostel byl postavený v letech 1719-1720 v barokním slohu nákladem tepelského opata Raimunda Wilferta II.²⁵ na místě starší stavby pocházející ze 14. století a zbořené roku 1718. 5. července 1720 byl vysvěcen.

Jednolodní stavba s věží přiléhající na jižní straně k presbytáři.²⁶

Ve věži se nacházely dva zvony. Starší z roku 1758 od Josefa Pernera a druhý od W. Z. Sedlmayera z Plané z roku 1840.

²⁵ POCHE, Emanuel - kol. autorů: *Umělecké památky Čech. Svazek první. [A/J]*. Praha 1977, str. 134-135.

²⁶ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 60-61.

3. Březín (Bržín)

3.1. Filiální kostel sv. Bartoloměje

Původní stavba, zmiňovaná již k roku 1358 se nedochovala a byla nahrazena novou. Kostel sv. Bartoloměje byl postaven v letech 1722-1725 nákladem rodu Kokořovců dle návrhu Tomáše Haffeneckera.²⁷

Jednolodní stavba s elipsovou lodí s vyduťmi stěnami, v západním průčelí hranolová věž, na východní straně čtvercový presbytář.²⁸

Byly zde zavěšeny tři zvony. Nejstarší z konce 15. století od neznámého autora s gotickým minuskulovým nápisem v latině, obsahujícím krátkou modlitbu ke svatému Bartoloměji: „o svatý Bartoloměji pros za nás Boha“.²⁹ Druhý zvon z roku 1887 s německým nápisem udávajícím jméno zvonáře Johanna Michaela Petelera ze Steyru. Třetí zvon, pravděpodobně sloužící jako umíráček, bez nápisů a výzdoby.

²⁷ Autor neznámý. Obec Nečtiny. Kostel sv. Bartoloměje v Březíně, aktualizováno [24.7.2020]. Dostupné z: <http://www.nectiny.cz/informace-o-obci-nectiny/zajimavosti-nectinska/kostel-sv-bartolomeje/>. Citováno dne: 27.7.2020.

²⁸ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 61.

²⁹ PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl III.*, Praha 1909, str. 62.

4. Číhaná

4.1. Farní kostel sv. Václava

Kostel byl obnoven roku 1654, pocházel ale pravděpodobně již z 15. století. Do dnešní podoby byl přestavován ve dvou etapách. První proběhla roku 1717, kdy byla přestavěna hlavní loď a druhá, roku 1860, kdy se upravovala věž a sakristie.³⁰

Jednolodní obdélná stavba s věží v západním průčelí a presbytářem se segmentovým závěrem.³¹

Ve věži byly zavěšeny tři zvony. Největší a zároveň nejstarší z roku 1415 od neznámého autora s latinským nápisem udávajícím ve zkratkách dataci a dále že byl odlit ke cti boží, svatého Jana Křtitele a Evangelisty. Plášť je hladký, bez zdobení. Střední zvon z roku 1535 ulitý od mistra Jiljího z Plzně se jmény čtyř apoštolů v latině, drobným rostlinným zdobením a reliéfem Panny Marie na plášti. 28. října 1916 byl spolu s nejmenším zvonem rekvírován pro válečné účely. Nejmenší zvon nese zajímavou epigrafickou dokumentaci. Ulil jej roku 1724 Jan Perner v Plzni³² a je věnován patronovi obce a kostela Číhaná sv. Václavovi. Nápis dále udává jméno zvonaře, donátora opata kláštera v Teplé (Raymundus III.),³³ a úřadujícího faráře. Dále jeden nápis zaznamenává rok 1808, kdy kurát p. Gilbert Pfrogner nechává zvon renovovat. Plášť je zdobený reliéfy svatého Václava, svaté Anny a kartuší se zvonařskou značkou (zvon, děla, kružidlo).

³⁰ Památkový katalog. Kostel sv. Václava. Dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/kostel-sv-vaclava-15111822>. Citováno dne: 23.6.2020.

³¹ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957. str. 114.

³² Jan Perner v Plzni působí jako zvonař od roku 1703 až do r. 1741.

³³ Raymund III. Šimonovský byl po smrti Raymunda II. 7. března 1724 zvolen opatem kláštera Tepelského. Za svého působení nechal opravit mnoho kostelů, jmenovitě kostely v Číhané a Pernarci, dále se zasloužil o zvelebení tepelského kláštera. Od roku 1739 se v důsledku nemoci jeho činnost zvolňuje, až se roku 1741 uchýlí do Krukanic, kde zanedlouho (2. července 1741) umírá. ČERMÁK, Dominik, Karel: *Premonstráti v Čechách a na Moravě*, Praha 1877, str. 383-384.

5. Čívice (Čijevice)

5.1. Filiální kostel Nejsvětější Trojice

Již ve 14. století připomínán jako farní, původně zasvěcený sv. Janu Křtiteli. Po roce 1700 byl kostel barokně přestavěn, na starší původ poukazuje již jen trojboké zakončení presbytáře.³⁴

Jednolodní barokní stavba obdélníkového půdorysu s věží v západním průčelí a s čtvercovou sakristií na severní straně. Loď i presbytář jsou kryty plochým stropem.³⁵ V roce 1887 byla při opravě kostela nahrazena původní cibulovitá bání na věži jehlancovou střechou, v patě výrazně proseknutou, na hrotnici s makovicí a křížem. Přední strana věže je nad římsou ozdobena oválným barokním reliéfem Korunování Panny Marie v akantovém rámu. Nad chórem se nachází plechový sanktusník s cibulovou bání.

V kostele byly zavěšeny dva zvony. První z roku 1553 asi od Mikuláše z Plzně. Donátoři jsou zmiňováni v nápise u koruny zvonu. Byli jimi Bohuslav z Libštejna³⁶ a obyvatelé Čivic. Zvon je věnován Pánu Bohu, svaté Trojici a svatému Janu. Plášť je bez zdobení. Druhý zvon z přelomu 15. a 16. století od neznámého autora. Bez ornamentální výzdoby, na plášti pouze enigmatický minuskulový gotický nápis dělený beránky s korouhvemi.

³⁴ POCHE, Emanuel - kol. autorů: *Umělecké památky Čech. Svazek první. [A/J]*. Praha 1977, str. 235-236.

³⁵ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 116.

³⁶ Bohuslav (někdy také zmiňován jako Bohuš) z Libštejna, byl čtvrtým z pěti synů Jana z Valdštejna, který byl nevlastním synem Albrechta z Kolowrat. Libštejn se od roku 1369 stává rodovým sídlem Liebsteinské větve Kolowratů.

6. Dolany

6.1. Filiální kostel sv. Petra a Pavla

Jedná se o jeden z nejstarších kostelů v Čechách. Jako o farním jsou o něm zmínky v kronice fary Chříč³⁷ a to k roku 1344–1350. Byl postaven v románském slohu. Postupem času kostel chátral. Opraven byl v polovině 16. století Kryštofem Kolovratem, který jej roku 1553 vybavil novým zvonem. Výrazná poškození utrpěl během švédského vpádu do Čech, kdy byl z části pobořen a přilehlý hřbitov zasypan. Nových oprav se kostelu dostalo za Vojtěcha Hynka Týřovského z Einsidle (1652-1695), který nechal obnovit hřbitov, postavit novou věž a v roce 1684 ji osadil druhým zvonem.³⁸ Oba tyto zvony byly roku 1878 přeneseny do kostela sv. Jana Nepomuckého v Chříči. V letech 1719 a 1838 byl kostel dále opravován, ale i přesto byla roku 1881 navržena demolice objektu, která se neuskutečnila pro odpor obyvatel. Poslední obnova kostela proto proběhla roku 1894. Načež kostel pustl a do devadesátých let 20. století se dochovaly jen obvodové zdi a fragmenty střechy nad kněžištěm.³⁹ V roce 2000 rozhodlo zastupitelstvo obce Hlince o obnově, která byla úspěšně dovršena vysvěcením roku 2006.

Původně gotická stavba s obdélníkovou lodí a čtvercovým presbytářem. V prostorách chrámové lodi se na každé straně nachází zděný oltář z roku 1719. Oltář nalevo byl zasvěcen sv. Jáchymovi⁴⁰, napravo sv. Isidorovi⁴¹. Při renesanční stavební úpravě byla s největší pravděpodobností věž kostela odstraněna. V té době vzniká přístavba severní sakristie při presbytáři. Během barokní přestavby v letech 1680-1684 byla postavena nová věž.

V kostelní věži se do roku 1914 prostřídal celkem čtyři zvony, přičemž dva nejstarší (velké) byly roku 1878 přeneseny do kostela v Chříči a nahrazeny tamními malými zvonky („umíráček“ a zvonek z roku 1803). Nejstarší zvon „sv. Petr“ od Brikcího z Prahy byl odlit na žádost Kryštofa z Kolovrat roku 1553. Plášť zdobí neobvyklý reliéf dvou klečících mužských postav v rukou držící krkavce, nad nimiž je medailon připomínající říšský tolar. Níže je reliéf s biblickým

³⁷ Kronika fary Chříč. Chříč 1839-1939, str. 82-85.

³⁸ *Vlastivědný sborník. Čtvrtletník pro regionální dějiny severního Plzeňska, číslo 1/ 2011/ ročník XXI. Italové v Dolanech na chříčském panství.* str. 15-21.

³⁹ Tamtéž.

⁴⁰ Kostelu daroval Jan Weselý roku 1719. Kronika fary Chříč. Chříč 1839-1939, str. 83.

⁴¹ Daroval Adam Šubrt roku 1719. Tamtéž, str. 84.

motivem zobrazujícím Krista se Samaritánkou. Druhým z větších zvonů byl „sv. Pavel“ z roku 1684 od Štěpána Pricqueye z Klatov zhotoven na přání Vojtěcha Hynka Tejřovského z Ein, sidle. Na východní straně pláště se nacházel znak donátora s českým nápisem udávajícím jeho jméno a funkci (hejtman kraje Rakovnického). Plášť dále zdobí bohatá biblická reliéfní výzdoba. Byl přelit roku 1878 od Juránka a Pernera v Plzni. Po těchto dvou zvonech zde byly zavěšeny dva menší zvonky. Z roku 1803, bez nápisu s hrubým figurálním dekorem a z roku 1770 od Jakuba Viléma Seitze.

7. Dolní Bělá

7.1. Farní kostel Povýšení sv. Kříže

Nejstarší zmínky o kostele s farou v Dolní Bělé jsou ze 14. století.⁴² Za husitských válek zprávy o faře v Dolní Bělé mizí a objevují se až v 17. století.⁴³ V letech 1820-1822 byl postaven současný kostel.

Jedná se o jednolodní obdélníkovou stavbu s trojboce uzavřeným presbytářem směřujícím k jihu a obdélníkovou sakristií při presbytáři. V průčelí se nachází hranolovitá dvoupatrová věž s cibulovitou bání.⁴⁴

Zvony do roku 1917 zde byly tři. 19. ledna 1917⁴⁵ byl zrekvírován „klekáník“, ulitý roku 1771 od Jakuba Viléma Seitze na přání plaského opata Fortunáta Hartmanna. Roku 1892 pukl a byl přelit Robertem Pernerem v Plzni. Původní nápisy a seitzovská výzdoba byly zachovány a doplněny o nový český nápis udávající datum přelití, zvonaře a patrony.⁴⁶ Druhý gotický zvon z konce 16. století od Mikuláše konváře z Plzně původně pocházející z kaple na Hejtmánku⁴⁷. Na plášti vyobrazen Bůh Otec držící mrtvé tělo Kristovo v náručí. Poslední, taktéž gotický, zvon pravděpodobně z 15. století s minuskulovým gotickým nápisem se jmény svatých.

⁴² Kronika obce Dolní Bělá. Dolní Bělá 1923-1936, str. 32. „magnam antiquitatem spirat“ velkou starobylostí dýše.

⁴³ Vystavěn pravděpodobně kolem roku 1615. Tamtéž.

⁴⁴ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 137.

⁴⁵ Kronika fary Dolní Bělá. Dolní Bělá 1852-1974, str. 29-30, 40.

⁴⁶ Od roku 1826 patronem kníže Richard Metternich-Wineburg. Tamtéž, str. 31.

⁴⁷ Tamtéž, str. 36.

8. Dolní Jamné

8.1. Kostel sv. Petra a Pavla

Byl doložen již v roce 1384 v pražském registru kostelů. Původní stavba byla dřevěná a stála na pahorku proti Krašovu. Kostel neměl věž ani zvony. V okolí kostela se rozkládal hřbitov s dřevěným oplocením. Roku 1470 byla dřevěná stavba zasažena bleskem a zcela shořela. Místo, kde původní kostel stál je dnes označeno dřevěným křížem na kamenném podstavci, u kterého se každoročně čtou modlitby. Kolem roku 1500 byl vybudován na místě dnešního kostela nový kamenný kostelík se zvonovým stolcem, později přestavěným na věž. Postupem času docházelo k rozšiřování celé stavby v gotickém (věž) a barokním slohu (1696). Od roku 1945 kostel pustl a k obnově nedošlo ani po roce 1990, kdy byl poškozen i interiér. Dnes je kostel zřídka využíván.⁴⁸

Jednolodní obdélníková stavba s hranolovou věží v západním průčelí a trojboce uzavřeným presbytářem.⁴⁹

Nejstarší zvon věže je z roku 1480 a byl ulit ke cti apoštolů Petra a Pavla. Druhý zvon je větší a nese latinský nápis z r. 1551. Tento zvon se ještě roku 1981 nacházel ve zvonici.⁵⁰

⁴⁸ Autor neznámý, Farnost Manětín, aktualizováno [13.7.2020]. Dostupné z: <https://www.farnostmanetin.cz/nase-kostely/dolni-jamne-1/>. Citováno dne: 20.7.2020.

⁴⁹ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 140.

⁵⁰ Autor neznámý, Farnost Manětín, aktualizováno [13.7.2020]. Dostupné z: <https://www.farnostmanetin.cz/nase-kostely/dolni-jamne-1/>. Citováno dne: 20.7.2020.

9. Druztová

9.1. Farní kostel sv. Maří Magdalény

Původní gotický kostel z roku 1351 postavený majitelem hradu Věžka Rackem ze Švamberka, řečeným z Věžky. Za husitských válek byl pobořen a fara byla připojena k Dýšině. Opravy se datují k roku 1632, kdy byla opravena klenba presbytáře a okna. K rozšíření stavby v barokním slohu došlo roku 1699. Roku 1906 byl odstraněn původní barokní oltář a nahrazen novogotickým od firmy bratří Bušků ze Sichrova.⁵¹

Jednolodní obdélnou stavbu s užším trojboce uzavřeným presbytářem a obdélnou sakristií. Nad západním průčelím se nachází hranolová věž s cibulovou bání.

Do roku 1916 se ve věži nacházely tři zvony. Dva menší od Petra Pavla Pernera z 19. století byly roku 1916 rekvírovány pro válečné účely. Zachován byl pouze největší a nejstarší zvon z roku 1640 od Leonarda Löwa z Norimberka odlitý na žádost měšťana Ondřeje Červenky a jeho manželky.

9.2. Kaple sv. Jana Nepomuckého

Kaple sv. Jana Nepomuckého byla postavena, protože farní kostel sv. Maří Magdalény byl za špatného počasí téměř nepřístupný a stál na samotě. To znemožňovalo faráři výkon jeho povinností. Z toho důvodu povolil plzeňský magistrát 27. dubna 1745 výstavbu kaple naproti faře. Nákresey a stavbu zhotovil Matěj Ondřej Kondel, stavitel ve službách plaského kláštera.⁵² Na podzim roku 1745 byla stavba dokončena a vysvěcena.

Jedná se o šestibokou centrální stavbu s mansardovou střechou s lucernou. Nad vstupním portálem socha sv. Jana Nepomuckého z poloviny 18. století.⁵³

V kapli bývaly dva zvony z pernerovské dílny, zhotovené v 19. století, z nichž byl jeden roku 1916 rekvírován.

⁵¹ PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl II.*, Praha 1908, str. 275-276.

⁵² Tamtéž, str. 274.

⁵³ Památkový katalog. Kaple sv. Jana Nepomuckého. Dostupné z: <https://www.pamatkovykatalog.cz/kaple-sv-jana-nepomuckeho-15271121>. Citováno dne: 23.6.2020.

10. Dýšina

10.1. Farní kostel Nejsvětější Trojice a sv. Šimona a Judy

Historie kostela začíná 15. 3. 1328, kdy byl vysvěcen světícím biskupem pražským Přibyslavem⁵⁴. Jako farní je uváděn od roku 1352 v rejstřících papežských desátků (odváděl jednu kopu grošů). Původně gotická stavba byla poničena při požáru a roku 1696 přestavěna barokně. Bylo upraveno západní průčelí a přistavěny dvě věže. Roku 1800 byla přistavěna třetí věžka. Na věži se původně nacházely hodiny, které byly roku 1818 přeneseny na věž školní budovy. Poslední větší úpravou prošel kostel roku 1971, a menší následovaly v roce 1999 a 2003. Od roku 2010 probíhá generální rekonstrukce.

Jedná se o jednolodní stavbu se zúženou předsíní a s polygonálně ukončeným presbytářem. K jižní straně přiléhá obdélníková sakristie. V západním průčelí dvě věže kryté protáhlými cibulovými báními s lucernami. Nad chórem sanktusník s nízkou cibulí.⁵⁵

Kostel byl vybaven třemi zvony. Velký zvon z roku 1794 ulitý od Petra Pavla Pernera v Plzni věnovaný Nejsvětější Trojici a druhý, nedatovaný, s českým nápisem od neznámého autora byly dle záznamu ve farní kronice Dýšiny (z let 1836-2009) rekvírovány „*Dne 19. září 1916 časně z rána sejmuty z věží kostela farního v Dejšině dva zvony, aby odevzdány byly k účelům válečným. ... Z věže byly oba tyto zvony shozeny a nerozbyly se.*“ Na místě byl pořízen částečný odlitek zvonu z roku 1794, aby byla známa jeho velikost a tvar. Náhrada vyplacená za 1 kg činila 4 K.⁵⁶ Poslední renesanční zvon od Brikcího z Cimperka pochází z 2. poloviny 16. století a je nejstarší.

⁵⁴ Ecclesia heac consecrata est anno MCCCXXVIII a venerabili Patre fratre Pr....islao Episcopo Saradonesi in honorem S.S. Trinitatis et ss. apostol...onis et Judae die XV. Martii. (Tento kostel byl vysvěcen roku 1328 ctihodným otcem fr. Přibyslavem, biskupem saradoneským, ke cti Nejsv. Trojice a sv. apoštolů Šimona a Judy dne 15. března). PETRAŠOVSKÝ, Pavel: Římskokatolická farnost Dýšina, [30.4.2011]. Dostupné z: <http://www.farnostdysina.cz/?q=node/90>. Citováno dne: 23.6.2020.

⁵⁵ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 166.

⁵⁶ Větší zvon vážil 188 kg, střední 117.

11. Heřmanova Huť (Horní Sekyřany)

11.1. Farní kostel sv. Martina

Již v roce 1272 jsou zmínky o kapli sv. Haštala mučedníka⁵⁷, na jejímž místě byl roku 1384 vystavěn gotický farní kostel sv. Martina. Od roku 1678 je kostel upravován (kněžiště, předsíňka, kazatelna). Roku 1704 přistavěna věž, původně stála samostatně vedle kostela nízká dřevěná zvonice.⁵⁸ Novodobější opravy proběhly v roce 2003 a 2006.

Jedná se o jednolodní obdélnou stavbu na jižní straně s pětiboce ukončeným presbytářem, obdélníkovou sakristií na severní straně a čtvercovou věží s cibulovou bání s lucernou na jižní straně lodi.⁵⁹

Ve věži jsou doloženy do roku 1914 tři zvony (jeden v lucerně) a dva cimbály k hodinám z počátku 20. století. Nejstarší zvon byl ulit roku 1548 Janem konvářem ve Stříbře a má bohatou reliéfní výzdobu. Druhý pochází z roku 1900 od A. R. Pernera z Plzně. Roku 1905 byl přelit od Petra Hilzera ve Vídeňském Novém Městě a následně roku 1917 rekvírován. Bez nápisů a výzdoby. Třetí zvon se nachází v lucerně věže a je z roku 1858.

⁵⁷ PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okresu Stříbrském*. Praha 1911, str. 42.

⁵⁸ Tamtéž, str. 43.

⁵⁹ POCHE, Emanuel - kol. autorů: *Umělecké památky Čech I. [A-J]*. Praha 1977, str. 416.

12. Chotíkov

12.1. Kostel Povýšení sv. Kříže

První zmínky o kostele jako farním jsou již z roku 1352. Kolem roku 1435 kostel postupně pustne a roku 1660 dokonce vyhoří. Pro kritický stav byl proto roku 1828 kostel uzavřen. Na původním místě byl roku 1834 vystavěn současný kostel, který byl 20. září 1835 vysvěcen.⁶⁰

Jedná se o jednolodní obdélnou stavbu s věží nad západním průčelím a trojboce uzavřeným presbytářem s obdélnou sakristií na severní straně.⁶¹

Ve věži visely dva zvony. Starší přelitý roku 1662 Matějem Melicharem Michelinem, donátorem byl Václav Rudolf z Treufelsu, měšťan a konšel plzeňský s manželkou Dorotou. Druhý zvon z roku 1851 od Václava Perneru z Plzně, bez nápisu, byl zrekvírován za 1. světové války. V současnosti se ve věži nachází pouze jeden zvon, a to z roku 1662. V srpnu 2011 byly provedeny restaurátorské opravy z důvodu poškození jádra, které bylo vytlučeno od srdce zvonu, dále byla opravena dubová hlavice (=dřevěný nosník, na kterém je zvon zavěšen). Zvon byl následně pootočen o 90° a srdce zvonu posunuto o 3 cm.⁶²

⁶⁰ PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl II.*, Praha 1908, str. 302.

⁶¹ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 258.

⁶² Cena za práci činila 29 800 Kč. *Pohled do historie kostela v Chotíkově. Vydáno k 180. výročí vysvěcení stávající budovy chotíkovského kostela 1835-2005.*

13. Chříč

13.1. Farní kostel sv. Jana Nepomuckého

Původně se jednalo o zámeckou kapli vystavěnou roku 1767 jako součást zámku. Roku 1843 byl kostel uzavřen pro špatnou statiku věže, byly sneseny zvony a mše probíhaly v kostele v Dolanech. Další opravy a dostavba věže proběhly v roce 1861.⁶³

Jednolodní obdélná stavba s hranolovou věží s jehlancovou střechou v jižním hlavním průčelí a trojboce uzavřeným presbytářem. Na západní straně spojen se zámkem.⁶⁴

Zvonů se v chříčském kostele prostřídalo pět, přičemž současně ve věži visely tři. Stabilně zde byl zvon z roku 1766 od Josefa Pernerera z Plzně. Zvony z roku 1553 a 1684 (1654?) převezeny z dolanského kostela sv. Petra a Pavla (viz Dolany) výměnou za menší zvonek z roku 1803 a umíráček z roku 1770.⁶⁵

⁶³ POCHE, Emanuel - kol. autorů: *Umělecké památky Čech I [A/J]*, Praha 1977, str. 549.

⁶⁴ Tamtéž.

⁶⁵ Kronika fary Chříč. Chříč 1839-1939, str. 61, 89.

14. Jezná

14.1. Farní kostel Nejsvětější Trojice

Opevněný kostel původně zasvěcený sv. Václavovi pochází už z doby kolem roku 1272, kdy byl součástí tehdejší tvrze. První zmínky o farnosti v Jezné jsou datovány k roku 1352. Roku 1600 kostel po zásahu bleskem vyhořel a byl následně opravován. Roku 1766 započala přestavba původního gotického kostela, při které byl o rok později zbourán. Zachovala se pouze věž, která byla opatřena šnekovým schodištěm. Celá přestavba trvala do roku 1773. Projekt stavby zhotovil architekt Ondřej Rohuš. Poslední přestavbou prošel kostel i interiér v roce 1907.

Pozdně barokní jednoduší kostel na půdorysu kříže, jehož severní rameno tvoří věž se sakristií v přízemí, v jižním se nachází boční kaple sv. Jana Nepomuckého a na západě kruchta s rokokovými varhanami. Věž je v jádru gotická, dvoupatrová se šnekovým schodištěm a cibulovitou střechou.⁶⁶

V kostelní věži byly původně zavěšeny čtyři zvony. Zvon z roku 1604 od Kryštofa Scherba ze Starého Města Pražského, jenž nese na plášti erby rodu Úlických z Plešnic, reliéfy sv. Trojice a sv. Václava. Na srdci datace 1839 a jméno Petra Pfrognera (možná oprava zvonu?). Druhý zvon z roku 1836 od Václava Pernerera z Plzně, bez nápisů, reliéfní výzdoba a zvonařská značka na plášti. Na srdci datace 1864. Byl zrekvírován. Nápis na třetím vyhotoven majuskulí 15. století, plášť je zcela hladký, nezdobený. Na srdci 1839 a iniciály P. P. (pravděpodobně se jedná o Petra Pfrognera). Čtvrtý zvon byl původně odlit Václavem Pernererem v Plzni roku 1738. V původní podobě se však nedochoval, neboť roku 1840 pukl a následně byl o devět let později přelit Karlem Bellmanem v Praze. Byl zrekvírován pro válečné účely.

⁶⁶ POCHE, Emanuel - kol. autorů: *Umělecké památky Čech I [A/J]*. Praha 1977, str. 590.

15. Kostelec nad Mží

15.1. Filiální kostel sv. Jiří

Původní farní kostel v gotickém slohu patřil k rokycanskému děkanátu. V roce 1238 koupil Kostelec plaský klášter. Roku 1741-1744 dal kostel opravit a z části přestavět plaský opat Celestin Stoy. Dokládá to deska nad vítězným obloukem s latinským nápisem: „*In honorem s. Geogii martyris restauratum, constructum et instructum a Coelestino Stoy, abbate de Plassio Ord. Cisterc. anno 1741.*“⁶⁷ Autorem projektu a stavitelem byl plaský stavitel Matěj Ondřej Kondel, který pokračoval v duchu santiniovske barokní gotiky.

Jedná se o jednolodní obdélnou stavbu s trojboce ukončeným presbytářem a s nízkou hranolovou věží nad západním průčelím.

Zvony zde původně byly dva. Starší, z roku 1500 s latinským nápisem v překladu znějícím „Zdravas Maria, milosti plná, Pán s tebou. 1500“. Od neznámého autora. Druhý z 19. století (1821)⁶⁸ z pernerovské dílny. Na plášti reliéfy Nejsvětější Trojice a sv. Jiří.

⁶⁷ PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl II.*, Praha 1908, str. 314.

⁶⁸ Tamtéž, str. 315.

16. Kozojedy

16.1. Farní kostel sv. Mikuláše

Farní kostel sv. Mikuláše byl zmiňován již před rokem 1363, z této doby se dochovalo zdivo presbytáře a lodi. V roce 1690 proběhla barokní přestavba a dále kostel nechal rozšířit o průčelí s věží Plaský opat Eugenius Tyttl, stavba byla dokončena 1727⁶⁹.

Jedná se o jednolodní obdélníkovou stavbu s trojboce zakončeným presbytářem na západní straně s věží.⁷⁰

Kronika fary Kozojedy 1835-1967 dokládá tři zvony. „Umíráček“ z roku 1701 od Jana III. Pricqueye z Klatov, ulit na žádost plaského opata Eugenia Tyttla. S bohatou epigrafickou a reliéfní výzdobou. Původně vytvořený pro dvůr Rohy, odkud byl roku 1840 převezen do kostela v Kozojedech. Druhý nazývaný „sv. Mikuláš“, největší ze zvonů, odlitý roku 1480 Janem konvářem. Pro poškození byl roku 1896 sňat a odvezen k přelití. 21. 4. 1896 byl přivezen zpět, ale přelit nebyl, byl pouze vypilován a spojen sponou. Protože „křápal“⁷¹ proběhla oprava srdce, ale ničemu to nepomohlo, proto byl poslán do Plzně k přelití Robertu Pernerovi. 23. 5. 1896 byl přivezen přelitý zvon do Plas k vysvěcení a následně odvezen do Kozojed. 9. 1. 1917 byl zvon rekvírován. Pro své rozměry musel být rozbit a po kusech shozen z věže. Faře bylo vyplaceno 4 K za 1 kg (zvon vážil 678 kg). Třetí užívaný jako „klekáník“ pochází z počátku 16. století. Nápis je enigmatický a plášť bez zdobení. Poslední zvon z roku 1781 s německým nápisem od Jakuba Viléma Seitze z Plzně. Na příkaz vrchního plaského úřadu byl roku 1833 rozbit a odvezen do Plas k uskladnění. Roku 1917 zrekvírován.

⁶⁹ Dokládá to letopočet nad vchodem kostela.

⁷⁰ Pravděpodobně se mohlo jednat o dřívější návrh Jana Blažeje Santiniho-Aichela.

⁷¹ Kronika fary Kozojedy. Kozojedy 1835-1967, str 134.

17. Kozolupy

17.1. Farní kostel sv. Štěpána mučedníka

Původní kostel byl pro špatný stav zbořen a na jeho místě byl v letech 1777-1782 vystavěn kostel sv. Štěpána mučedníka podle návrhů A. Haffeneckera. Třetí adventní neděli roku 1782 byla stavba vysvěcena Felixem Duschetem, děkanem ze Stříbra.

Jednolodní obdélníková stavba se čtvercovým presbytářem polokruhově zakončeným, na západním průčelí přiléhá věž ukončená cibulovitou bání s lucernou.⁷²

Dle použité literatury⁷³ se zde nacházely čtyři zvony. První z roku 1545 udělán od Pernera v Plzni, zasvěcený sv. Štěpánu. Druhý asi z konce 15. století s enigmatickým nápisem od neznámého autora. Třetí slitý od Karla Bellmanna roku 1843 v Praze s postavou sv. Štěpána na plášti. Poslední zvon z první poloviny 16. století od Jana ze Stříbra.⁷⁴

⁷² POCHE, Emanuel - kol. autorů: *Umělecké památky Čech 2 [K/O]*. Praha 1978, str. 129.

⁷³ PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Stříbrském*. Praha 1908, str. 143-144; CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství, Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek Západočeského muzea v Plzni*. Domažlice 2006, str. 143.

⁷⁴ O tomto zvonu je zmínka pouze v knize *Obrazy z dějin českého zvonařství. Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek Západočeského muzea v Plzni*. Domažlice 2006, na str. 143 a fotografie na str. 50.

18. Kožlany

18.1. Farní kostel sv. Vavřince

Založen pravděpodobně králem Václavem I. v letech 1240-1250. Od roku 1283 je zmiňován jako kostel farní. Za husitských válek byl značně pobořen a asi sto let pustl. Opraven byl až roku 1571 Joštem Tejřovským z Einsidle. Z původní gotické stavby se dochoval presbytář a základní zdi lodi. 31. 3. 1768 kostel vyhořel a zvony ve věži se roztavily. Opraven byl následujícího roku, kdy byl celý kostel zbarokizován.⁷⁵

Jednolodní obdélná stavba s věží v západním průčelí a na východě s pětibocí zakončeným presbytářem.⁷⁶

Původní zvony kostelu daroval Jošt Tejřovský z Einsidle (+1584), tyto zvony se roku 1768 při požáru částečně rozlily. V roce 1769 Pražský Novoměstský ústav šlechtičen nechal od Jakuba Viléma Seitze v Plzni slít zvony nové.⁷⁷ Jednalo se o tři zvony, z toho jeden ve věži visel až do roku 1945.⁷⁸ Dva byly 3.1.1917 zrekvírovány spolu se dvěma malými zvonky (jeden z 19. století, druhý bez bližšího určení) ze sanktusové vížky⁷⁹.

⁷⁵ Kronika fary Kožlany. Kožlany 1784-1945, str. 103.

⁷⁶ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 362.

⁷⁷ Dokládá to nápis na všech třech zvonech, který v překladu zní: „*Protekl jsem skrz oheň a žár, Jakub Vilem Seitz mě ke cti Boží odléval.*“

⁷⁸ Kronika fary Kožlany. Kožlany 1784-1945, str. 108.

⁷⁹ Pět maďarských vojáků se šikovatelem přišlo k sejmutí zvonů. Když byly zvony uvolněny, shodili je z věže. Dva malé zvonky byly v malé vížce nad presbytářem. Kronika fary Kožlany. Kožlany 1784-1945, str. 108-109.

19. Kralovice

19.1. Farní kostel sv. Petra a Pavla

Kostel je poprvé zmiňován k roku 1250⁸⁰, ale pravděpodobně na jeho místě mohla stát i stavba staršího data.⁸¹ Kolem roku 1530 došlo k menší, pozdněgotické, opravě střechy nad presbytářem. Velká renesanční přestavba se uskutečnila v letech 1575-1581/1582 za Floriána Gryspeka z Gryspachu, kdy byla upravena loď, presbytář, věž a celkově byl prostor kostela rozšířen. Od roku 1622 procházel objekt jen drobnými opravami. Roku 1894 a 1947 došlo k obnově omítek na plášti kostela.⁸²

Jednolodní obdélná stavba s užším polygonálně ukončeným presbytářem s opěráky. Nad presbytářem se nachází sanktusník. Na levé straně lodi hranolová věž s cibulovou bání se sakristií v přízemí, po pravé straně kaple Gryspeků. Pod kaplí se nachází obdélná hrobka.⁸³

K roku 1679 v kostele viselo 7 zvonů, což je v jeho historii největší doložený počet. Visel zde jeden velký a šest zvonů střední velikosti. Největším zvonem byl „Petr“ odlitý roku 1614 Jindřichem Senomatským ze Šternštatů ve Slaném z původního zvonu „Jindřich“, který zřejmě pocházel z 15. století a byl pořízen rodinou Kolovratů. Roku 1823 „Petr“ při vyzvánění v předvečer sv. Tří králů náhle pukl. Následující rok byl prasklý zvon sundán z věže a převezen do Prahy, kde byl nově přelit (k přelití byl použit menší prasklý zvon z Kralovic od Brikcího z Cimperka z roku 1588)⁸⁴ a 7. září 1825 nově posvěcen. V Kralovicích byl složen v prkenné boudě na hřbitově. Dva roky probíhaly pře mezi obcí a patronátem, kdo uhradí výlohy za přelití. Bylo rozhodnuto, že náleží kostelu, a tudíž je uhradila Matice náboženská. Zvon byl 27. června 1828 zavěšen na věž. 5. ledna 1917 byl zrekvírován. Dalším zvonem byl tzv. „podschodní“ z roku 1736 s prosbou o Kristovu ochranu před bleskem a bouří, pukl roku 1867 a o tři roky později byl přelit. Čtvrtý je zvon z roku 1587 od Brikcího z Cimperka v Novém Městě Pražském, původně vyrobený pro kostel v Řepíně u Mělníka. Není známo, proč byl převezen do Kralovic, ale visí zde doposud a je zapsán jako movitá kulturní památka. Zvonek z roku 1769 od Jakuba Viléma Seitze z Plzně, malý pernerovský zvonek z 19. století a zvonek z roku 1867 od Roberta Pnera z Plzně byly roku 1917 zrekvírovány pro válečné účely.

⁸⁰ Potvrzení majetku plaského cisterciáckého kláštera papežem Inocencem IV.

⁸¹ Dokládali by to nálezy tří fragmentů raně středověkých kamenných náhrobníků. BUKAČOVÁ, Irena: *Kostel sv. Petra a Pavla v Kralovicích*, 2010, str. 6.

⁸² Tamtéž, str. 5-16.

⁸³ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 364.

⁸⁴ PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl III.* Praha 1909, str. 20-21.

20. Krašov

20.1. Farní kostel sv. Ondřeje

Z původně románského kostela postaveného koncem 12. století se dochovala pouze věž a loď. Ve 14. století byla původní apsida nahrazena gotickým presbytářem. Roku 1807 došlo k další, tentokrát pozdně barokní, přestavbě, kdy byla kupříkladu snížena věž. Po roce 1945 přestal kostel sloužit původnímu účelu a rychle scházel. K největší devastaci došlo roku 1990, kdy bylo poničeno vnitřní zařízení kostela následované strháním mědi z věžní bání roku 2007.⁸⁵

Jedná se o jednodílnou obdélnou stavbu s hranolovou věží s cibulovou bání v západním průčelí a gotickým pětiboce zakončeným presbytářem, ke kterému na severní straně přiléhá obdélná sakristie.⁸⁶

Ve věži visely dva zvony. Starší z roku 1610 ulitý od Hanse Wildta v Jáchymově na žádost Mikuláša Račina z Račina a Žofie Račinské rozené z Hochstadtu. Druhý zvon z roku 1777 s prosbou o ochranu před blesky a bouří od Jakuba Viléma Seitze z Plzně.

⁸⁵ PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okresu Kralovickém*. Praha 1912, str. 70-72.

⁸⁶ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 370.

21. Krašovice

21.1. Farní kostel sv. Jiljí

Kostel byl nově vystavěn roku 1778⁸⁷ nákladem Náboženského fondu na místě původní středověké stavby postavené již ve 14. století za Petra z Vrtby.⁸⁸ Za husitských válek fara zanikla. V roce 1786 byla zřízena lokálie, povýšená roku 1854 na faru. Důkladných oprav se kostel dočkal v roce 2011, kdy byl celý zrekonstruován.

Jednolodní obdélná stavba s hranolovou věží v západním průčelí, s presbytářem a dvěma postranními kaplemi.⁸⁹

V kostele se nacházely tři zvony. První z roku 1524 od mistra Bartoloměje z Prahy. Druhý z roku 1785 a třetí zvon z roku 1769 ulitý od Jakuba Viléma Seitze v Plzni. Tyto dva zvony byly později zrekvírovány.

⁸⁷ Dokládá to nápis „ANNO 1778“ nad bočním vchodem.

⁸⁸ O původním románském kostelu je zmínka k roku 1772 v tom smyslu, že je prastarý a jsou nutné opravy.

⁸⁹ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 370.

22. Krsy

22.1. Kostel sv. Vavřince

Kostel sv. Vavřince je původně gotická stavba z 1. poloviny 14. století. V 16. století byl kostel opravován a v 1. polovině 18. století zbarokizován. Roku 1813 stavbu poškodil požár a byly nutné další opravy. Od roku 2000 je kostel postupně rekonstruován (krov věže a strop lodě). V roce 2010 byly opraveny věžní hodiny.⁹⁰

Jedná se o obdélnou jednolodní stavbu, s hranolovou věží na severu a s pětibocí ukončeným presbytářem na východě.⁹¹

Původně se zde nacházely tři zvony. Ve dvou etapách roku 1916/1917 byly dva zvony zrekvírovány. Dnes by se měl ve věži nacházet zvon „Blažej“ z roku 1818.⁹²

⁹⁰ Památkový katalog: Kostel sv. Vavřince. Dostupné z: <https://www.pamatkovykatalog.cz/kostel-sv-vavrince-18694252>. Citováno dne: 23.6.2020.

⁹¹ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 374.

⁹² Kronika fary Krsy. Krsy 1836-1928, str. 66-67.

23. Křečov

23.1. Farní kostel sv. Petra a Pavla

Již k roku 1356 je kostel sv. Petra a Pavla zmiňován jako farní. Během husitských válek byl pobořen a v letech 1550-1567 opraven. Za třicetileté války byl ovšem opět pobořen. Původní objekt byl v roce 1680-1683 přestavěn⁹³ nákladem Karla Maxmiliána Lažanského. Nově byla postavena věž v západním průčelí a na severní straně přistavěna předsíň. V roce 2014 došlo k opravě kostelní věže.

Jedná se o jednoduchou jednolodní obdélnou stavbu s hranolovou věží s cibulovou bání v západním průčelí. Na východní straně se nachází trojboce uzavřený presbytář.⁹⁴

Zvonová stolice je ručně tesaná a byly na ní zavěšeny tři zvony. Zvonaře se nepodařilo dohledat, neznáme ani váhu těchto zvonů. Jedná se o zvony ulité v letech 1557 a 1567. Můžeme se domnívat, že za první světové války rekvírovány nebyly, neboť o rekvizici je zmínka ve farní kronice Křečov (1787-1945) až k období druhé světové války, kdy byly dva zvony odvezeny a po válce navraceny.⁹⁵

⁹³ Letopočet vytesán v nadpraží bočního vchodu.

⁹⁴ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 377.

⁹⁵ Kronika fary Křečov. Křečov 1787-1945, str. 124.

24. Ledce

24.1. Kostel sv. Jakuba Většího

Původem gotická stavba, snad pocházející někdy z přelomu 12. a 13. století, částečně zbarokizovaná v letech 1768-1769. Roku 1703 byla přistavěna oratoř.

Jednolodní obdélná stavba s hranolovou věží s cibulovou bání v západním průčelí a pětiboce uzavřeným presbytářem s postranní jižní oratoří.⁹⁶

Ve věži se nacházely 3 zvony. První *In honorem s. Jacobi* ulit 6. 10. 1703 u Jana Pernera v Plzni s nápisem latinsko-německým, druhý *In honorem B. V. Mariae* ulit taktéž 6. 10. 1703 u Jana Pernera v Plzni s nápisem latinsko-německým. Třetí *In honorem scti. Venceslai*, ulit v roce 1740 v Praze od Valentina Lissiacka s nápisem latinským. Dále byl zavěšen v malé vížce zvonek o váze 20 kg ulitý roku 1768 v Plzni. První dva zvony „sv. Jakub a Marie“ byly zrekvírovány 30. 9. 1916.⁹⁷

⁹⁶ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 403.

⁹⁷ Kronika fary Ledce. Ledce 1839-1955, str. 38.

25. Líšřany

25.1. Farní kostel sv. Petra a Pavla

První zmínky o farním kostelu sv. Petra a Pavla jsou již ze 14. století. Kostel ale nebyl udržován, a proto byl roku 1768 stržen a 20. května byl položen základní kámen k novému kostelu dle návrhu O. Kondela z Plzně. První byla postavena věž, která byla dokončena v zimě téhož roku. Celá stavba byla ukončena následující rok a 25. listopadu vysvěcena. Vnitřní úpravy ovšem trvaly až do roku 1774.⁹⁸

Jednolodní obdélná stavba s věží v západním průčelí a půlkruhově zakončeným presbytářem se sakristií a oratoří po stranách. Roku 1821 byla přistavěna na severní straně obdélná hrobka.⁹⁹

Ve věži kostela byly umístěny tři zvony, plus jeden v sanktusové vížce. První zvon ulitý na žádost Vilíma z Příchovic v Plzni od Jiljího z 16. století. Datace k tomuto zvonu se v jednotlivých pramenech liší.¹⁰⁰ Nejstarší je zvon ulitý „ke cti a chvále Matce Boží“. I u tohoto zvonu se v pramenech se datace rozchází.¹⁰¹ Třetí zvon odlil Jakub Vilém Seitz v Plzni roku 1776. Přelit na náklady farníků. V sanktusové vížce se nacházel nejmenší zvon sanktusník. Ulitý roku 1714 od Johanne Perera v Plzni. Velký zvon od Jiljího z Plzně a zvon z roku 1776 od J. V. Seitze byly za války zrekvírovány.

⁹⁸ PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl II.*, Praha 1908, str. 292-293.

⁹⁹ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 427.

¹⁰⁰ PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl II.*, Praha 1908, str. 294. Uvádí rok vzniku 1529.; CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství. Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek západočeského muzea v Plzni*. Domažlice 2006, str. 144. Rok vzniku 1539.; PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Stříbrském*. Praha 1908, str. 153. Uvádí rok 1579.

¹⁰¹ PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl II.*, Praha 1908, str. 294. Uvádí rok 1484.; Kronika fary Líšřany. Líšřany 1674-1945, str. 109, folio 55. Udává rok vzniku 1480.

26. Luková

26.1. Farní kostel sv. Jiří

Jako farní připomínán již k roku 1352. Původně se jednalo o gotickou stavbu, která ovšem musela být roku 1796 po ničivém požáru znovu přestavěna. Požárem utrpělo i vybavení kostela, varhany a zvony byly zničeny. V roce 1800 proběhla regotizace objektu a roku 1858 proběhly poslední pseudorománské úpravy, kdy byla přistavěna věž. Z původního gotického kostela se zachovaly pouze presbytář a sakristie.¹⁰²

Jednolodní obdélná stavba s věží v západním průčelí. Na východě s trojboce uzavřeným presbytářem a obdélnou sakristií při severní straně.¹⁰³

Původní zvony byly roku 1796 zničeny při požáru. Kostelu byl následně darován malý zvonek ze špitálu v Manětíně¹⁰⁴, který roku 1858 nahradily tři nové zvony ulité od Václava Pernera v Plzni¹⁰⁵. V roce 1886 byly zvony převezeny ze staré zvonice a opět zavěšeny.¹⁰⁶ Dva zvony jsou bez nápisu, třetí zdobí báseň, oslavující narození následníka trůnu, korunního prince Rudolfa. Všechny tři byly za první světové války zrekvírovány.

¹⁰² PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Kralovickém*. Praha 1912, str. 89.

¹⁰³ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 452.

¹⁰⁴ Roku 1828 byl z pražského kajetánského kostela do Lukové převezen zvon o váze 16 liber.

¹⁰⁵ Velký zvon o váze 620 liber za 240 zl CM, střední zvon o váze 423 liber za 846 zl. a sanktusník za 10,50 zl.

¹⁰⁶ Kronika fary Luková. Luková 1863-1960, str. 19.

27. Manětín

27.1. Děkaný kostel sv. Jana Křtitele

Kostel je dokládán již k roku 1182, ovšem do dnešní podoby byl přestavěn v letech 1711-1717 z podmětu Václava Josefa Lažanského, tyrolským stavitelem Janem Jiřím Hessem. Projekt navrhl Tomáš Haffenecker. Kostel byl vysvěcen 24. června 1717 (na svátek sv. Jana Křtitele) pražským světícím biskupem Danielem Josefem Mayerem¹⁰⁷. Z původní gotické stavby se dochovalo pouze obvodové zdivo kněžiště a věž. K opravám došlo v letech 1787 a 1875.

Jednolodní obdélná stavba s trojboce uzavřeným presbytářem a věží při severní straně. Na jižní straně presbytáře se nachází sakristie.¹⁰⁸ Velká oratoř pro vrchnost na jižní straně je propojena se zámek spojovací chodbou.

V kostelní věži se nacházely čtyři zvony, tři velké a umíráček. Další dva byly v sanktusové vížce. První dva zvony byly přelity roku 1715 nákladem hraběnky Marie Gabriely Lažanské od Jana III. Pricqueye z Klatov. Třetí byl z roku 1779 od J. V. Seitze z Plzně. Umíráček od Josefa Pernera z Plzně z roku 1768. Sanktusové zvonky byly bez výzdob a nápisů. 10. 1. 1917 proběhla první rekvizice a byly odevzdány tyto zvony: Největší zvon z roku 1715 o váze 680 kg, Druhý velký zvon z roku 1779 o váze 181 kg a jeden ze sanktusových zvonků o váze 39 kg. Spolu s nimi byl odevzdán i zvonek z hraběcího špitálu o váze 27 kg. Ve druhé vlně rekvizic probíhající 17. 8. 1917 byl sňat poslední velký zvon z roku 1715. Ponechán byl pouze umíráček a na sanktusové věži jeden malý zvonek.¹⁰⁹

27.2. Hřbitovní kostel sv. Barbory

Na místě dnešního kostela stávala malá kaple se soškou sv. Barbory. Pro špatný stav byla zbořena a na jejím místě nechal hrabě Václav Josef Lažanský vystavět kostel, který byl roku 1697 vysvěcen plaským opatem Ondřejem Trojerem.¹¹⁰

Jedná se o jednolodní obdélnou barokní stavbu vystavěnou na vysoké terase. K vchodu v průčelí vede dvouramenné schodiště s vázami od J. Herschera z roku 1736. K lodi přiléhají

¹⁰⁷ Martina Matušková, Farnost Manětín, [13.7.2020]. Dostupné z: <https://www.farnostmanetin.cz/nase-kostely/manetin/sv-jan-krtitel/>. Citováno dne: 20.7.2020.

¹⁰⁸ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str.463.

¹⁰⁹ Kronika děkanství Manětín. Manětín 1836–2009, str. 396-397.

¹¹⁰ PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidieceze Pražská. Díl III*. Praha 1909, str. 50-52.

dvě boční čtvercové kaple a trojboce uzavřený presbytář. Západní průčelí je zakončeno věžičkou.¹¹¹

V kostele se nacházely dva zvony. Starší z roku 1518 od pražského mistra Ondřeje s latinským nápisem, bez zdobení. Druhý z roku 1599 od Brikcího z Cimperka z Nového Města Pražského s bohatou epigrafickou i reliéfní výzdobou.

27.3. Kaple sv. Josefa

Kaple sv. Josefa původně zasvěcená sv. Matouši, byla vystavěna roku 1612. Nechal ji postavit Matouš Nos s manželkou Markytou, pro činnost zpěváckého kůru. Po letech pustnutí byla roku 1816 nákladem měšťanů Manětínských obnovena. Další opravy následovaly roku 1844, kdy pravděpodobně došlo i ke změně zasvěcení. Po roce 1945 přebírá funkci přilehlého hřbitovního kostela sv. Barbory. Po roce 1990 opravena.

Drobná stavba obdélného půdorysu, jejíž vnitřní prostory jsou sklenuty valenou klenbou s lunetami. Pod prostorem kaple se nachází hrobka.¹¹²

V kapli se nacházel jeden malý zvonek z roku 1735 od Jakuba Konráda Löhnera z Prahy. Tento zvonek byl zrekvírován 10. 1. 1917.

¹¹¹ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 463.

¹¹² Tamtéž.

28. Mariánská Týnice

28.1. Kostel Zvěstování Panny Marie

Původně se na místě nacházela kaple, která byla roku 1640 plaskými cisterciáky rozšířena v kostelík. Po třicetileté válce byla, již značně sešlá stavba, opravena a kolem roku 1680 rozšířena. Roku 1692 byl přistavěn ambit a o sedm let později plaským opatem Ondřejem Trojerem zřízeno probošství, přistavěny dvě věže, které byly osazeny zvony. Tento objekt se záhy stal nedostačujícím z důvodu zvýšeného přílivu poutníků¹¹³ a za patronátu plaského opata Eugena Tyttla byly zahájeny práce na výstavbě nového areálu, jehož projektantem se stal Jan Blažej Santini. Základní kámen byl položen 2. července 1711, ovšem se stavbou samotnou se započalo až roku 1720 a nikdy nebyla v plném plánovaném rozsahu dokončena. Kostel byl vysvěcen roku 1762, dostavby (probošství) probíhaly až do roku 1764. Po zrušení plaského kláštera Josefem II. roku 1785 přešel areál v Mariánské Týnici pod správu Náboženského fondu. Většina majetku a vybavení byla rozdána do kostelů v okolí. Zbytek byl postupně rozprodán nebo rozkraden. Objekt se následně roku 1826 dostal do držení rodu Metternichů a po mnoho desetiletí chátral. Dne 17. 1. 1920 se zřítla kupole a část kleneb kostela. Z iniciativy dobrovolnického Spolku na záchranu Mariánské Týnice se podařilo zabránit dalšímu rozkladu. Celý komplex byl od roku 1994 rekonstruován a v roce 2005 vztyčena nová kupole. Od roku 2017 probíhá dostavba východního ambitu, dle původního návrhu od J. B. Santiniho. Objekt je pod správou Muzea a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici. Celý areál byl v roce 2018 prohlášen národní kulturní památkou.¹¹⁴

Kostel je vystavěn na půdorysu řeckého rovnoramenného kříže se zkosenými nárožími čtvercových ramen. Střed sklenut kupolí s lucernou. K jižnímu rameni připojeno křídlo se dvěma věžemi spojující budovu kostela s proboštvím. Na západní straně je ke kostelu připojen ambit.¹¹⁵

Do roku 1677 byly dle farářských relací¹¹⁶ v kostele čtyři zvony. Podle záznamu z vizitačního protokolu z 16. září 1786 se na půdě kostela nacházely zvony tři. Velký, střední a malý. Po zrušení plaského kláštera Josefem II. roku 1785 měly být zvony údajně převezeny, spolu s kazatelnou a varhanami, do kostela v Žebráku.¹¹⁷

¹¹³ Jednalo se o poutní místo.

¹¹⁴ BUKAČOVÁ, Irena - kol. autorů: *Mariánská Týnice, historie poutního místa a muzea*. Mariánská Týnice 2002.

¹¹⁵ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 465.

¹¹⁶ NA, APA I., *Farářské relace 1677*, signatura B 12/9, folio 6, Kralovice, (otázka č. 19).

¹¹⁷ Záznam o převezení zvonů z Mariánské Týnice do Žebráku se mi ovšem nepodařilo dohledat.

29. Město Touškov

29.1. Farní kostel Narození sv. Jana Křtitele

Kostel Narození sv. Jana Křtitele by postaven v letech 1777-1778 Antonínem Haffeneckerem vedle původního gotického kostela, který byl zbořen. K vysvěcení došlo dne 18. října 1778 opatem kladrubského kláštera Amandem Streerem. Roku 1780 byla přistavěna věž, která dnešní podobu nabyla až v roce 1856, kdy byla zvýšena¹¹⁸ za patronátu Johanna Antona Starcka. Na počátku 20. století proběhla oprava fasády kostela a roku 1928 renovace interiéru. Další opravy proběhly v letech 1995-1998.¹¹⁹

Jedná se o jednolodní orientovanou stavbu s hranolovou věží s cibulovou bání v západním průčelí a obdélným, polokruhově uzavřeným presbytářem s obdélnou sakristií při severní straně.¹²⁰

Kostel měl do roku 1914 šest zvonů. Nejstarší z 2. poloviny 15. století od neznámého autora byl v roce 1917 zrekvírován. Druhý, ulitý roku 1518, pukl a byl od P. P. Pernera v Plzni roku 1846 přelit. Nejtěžší zvon – Nejsvětější Spasitel - je z roku 1601 od Benedikta Siebenhünnera ze Slavkova. Byl odléván na místě a prý na něj přispěly svými stříbrnými šperky touškovské ženy, aby měl lepší zvuk.¹²¹ Roku 1917 byl zrekvírován, ale nebyl roztaven, byl navrácen zpět a nyní patří mezi největší zvony Plzeňského kraje. Čtvrtý zvon ulitý od M. M. Michelina v Plzni roku 1665 s bohatou epigrafickou výzdobou. Pátý zvon z roku 1809 od P. P. Pernera z Plzně bez nápisu. Posledním zvonem je sanktusník z roku 1880 od Roberta Pernera z Plzně.

¹¹⁸ Do té doby stála u kostela nízká dřevěná zvonice.

¹¹⁹ FOUČEK, Karel: *Městské památkové rezervace a zóny v Plzeňském kraji*. Klatovy 2007, str. 93.

¹²⁰ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 472.

¹²¹ Kronika města Města Touškov. Město Touškov 1890-1892, str. 19-20.

30. Nadryby

30.1. Kaple Nejsvětější Trojice

Kaple Nejsvětější Trojice byla vysvěcená roku 1725¹²² za opata Eugena Tyttla a postavená dle návrhu Jana Blažeje Santiniho-Aichela. Stavbou byl pověřen plaský stavitel Matěj Ondřej Kondel na náklady plaského kláštera a obce Nadryby. Jednalo se o menší stavbu se zvonovou věžičkou. Roku 1865 byla ke kapli přistavěna nákladem Antonína Šimice a jeho manželky Veroniky obdélná loď a došlo tak ke spojení s kaplí sv. Antonína. Vznikl tak celek složený ze dvou stavebních slohů.¹²³

Původní kaple Nejsvětější Trojice se rozkládá na trojúhelníkovém půdorysu s oválnou zvonící. Část přistavěná v roce 1865 má půdorys obdélný.¹²⁴

Jediný zvon pochází z roku 1717 a byl ulit na přání plaského opata Eugena Tyttla v Plzni Janem Pernerelem.

¹²² Roku 1898 byla v krovu věžičky nalezena pamětní listina, ze které je znám rok vysvěcení. BUKAČOVÁ, Irena: *Nadryby-vesnička s dlouholetou historií*. Nadryby 2018, str. 26.

¹²³ Tamtéž, str. 26-28.

¹²⁴ Tamtéž.

31. Nečtiny

31.1. Farní kostel sv. Jakuba Většího

Prvotní kostelík postavený kolem roku 1290 jako součást tvrze, za patronátu Bavora z Nečtin, byl za husitských válek zničen. Druhá stavba byla dokončena roku 1534 za Jana Pluha z Rabštejna. Ovšem i tento kostel byl zbořen na příkaz Marie Karoliny z Kokořova a v letech 1750-1752 vystavěn nynější kostel sv. Jakuba Většího. V 90. letech 20. století proběhla rekonstrukce.¹²⁵

Jednolodní obdélná stavba s hranolovou věží zakončenou cibulovou bání v západním průčelí s užším, obdélným, polokruhově zakončeným presbytářem s obdélnou sakristií a oratoří po stranách.¹²⁶

V kostele se nacházely tři zvony. Zvon z roku 1546 od Jana Konváře ze Stříbra a zvon z roku 1528 od neznámého autora. Oba tyto zvony byly 12. 1. 1917 zrekvírovány. Třetí zvon je bez datace, autor neznámý. Nápis je gotický, minuskulový, některá písmena jsou obrácena hlavou dolů a budí dojem enigmatického nápisu.

31.2. Filiální kostel sv. Anny

Původní kostel vystavěný v letech 1450-1462 od Burjana I. z Gutštejna byl za třicetileté války zničen. Znovu vybudován byl v letech 1655-1657 Václavem Adamem Kokořovcem.¹²⁷ V období kolem roku 1840 byla přistavěna pohřební kaple.¹²⁸

Jednolodní orientovaná obdélná stavba s trojboce uzavřeným presbytářem v šíři lodi a obdélnou sakristií (dříve pohřební kaple) na jižní straně. V západním průčelí se nachází šestiboký hranolový přístavek.¹²⁹ Loď má ve střeše osmiboký sanktusník s jehlanovou stříškou.¹³⁰

Ve věžičce se nacházel malý tří kilogramový zvonek, pravděpodobně ulitý před rokem 1677¹³¹. Zrekvírován 12. 1. 1917.

¹²⁵ Autor neznámý, Obec Nečtiny, aktualizováno [20.7.2020]. Dostupné z: <http://www.nectiny.cz/informace-o-obci-nectiny/zajimavosti-nectinska/areal-kostela-sv-jakuba-vetsiho/>. Citováno dne: 21.7.2020.

¹²⁶ WIRTH, Zdeněk. *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 509.

¹²⁷ Dokládá to renesanční mramorový portál datovaný r. 1657 s aliančním erbem kokořovsko-hessenteinským a nápisová deska.

¹²⁸ Památkový katalog. Kostel sv. Anny. Dostupné z: <https://www.pamatkovykatalog.cz/kostel-sv-anny-15097176>. Citováno dne: 24.6.2020.

¹²⁹ WIRTH, Zdeněk. *Umělecké památky Čech*. Praha: Československá akademie věd, 1957. str. 509

¹³⁰ Památkový katalog. Kostel sv. Anny. Dostupné z: <https://www.pamatkovykatalog.cz/kostel-sv-anny-15097176>. Citováno dne: 24.6.2020

¹³¹ NA, APA I., Farářské relace 1677, signatura B13/4b, folio 20, Nečtiny, otázka číslo 19.

32. Nynice

32.1. Kaple sv. Kateřiny

Původní kaple z roku 1417 se nedochovala. Roku 1696, za opata Ondřeje Trojera, byla zahájena výstavba nové kaple dle projektu Jana Baptisty Matheye. Stavbou byl pověřen Matěj Kondel. Kaple byla dokončena až o pět let později roku 1701 za Eugena Tytla.

Jedná se o centrální stavbu s půdorysem ve tvaru rovnoramenného kříže s barokním štítem v průčelí. Na střeše se nachází sanktusník.¹³²

Ve věžičce se nacházel jeden zvonek z roku 1680 od Štěpána Pricqueye z Klatov. Původní zvon v roce 1897 pukl a byl nahrazen novým od P. Pernera z Plzně.

¹³² WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 538.

33. Nýřany

33.1. Farní kostel sv. Prokopa

Postaven v letech 1903-1904 dle návrhu c. k. vrchního stavebního rady Rudolfa Vomáčky. Dne 7. listopadu 1904 byl vysvěcen pražským arcibiskupem Lvem Skrbenským.¹³³

Jednolodní obdélná stavba v pseudogotickém slohu s hranolovou věží s jehlancovou střechou na severní straně a čtyřboce uzavřeným presbytářem.¹³⁴

Ve věži se nacházely tři zvony z roku 1904 ulité od Richarda Herolda v Chomutově.

¹³³ PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidieceze Pražská. Díl II.* Praha 1908, str. 305-306.

¹³⁴ Památkový katalog. Kostel sv. Prokopa. Dostupné z: <https://www.pamatkovykatalog.cz/kostel-sv-prokopa-15079089>. Citováno dne: 26.6.2020.

34. Obora

34.1. Farní kostel sv. Michaela Archanděla

Původní stavba, vystavěná nákladem plaského kláštera, pochází z přelomu 13. a 14. století. Do nynější podoby přestavěn roku 1708 za opata Eugena Tyttla. O dva roky později přistavěna nová věž. Z původní gotické stavby zachováno pouze zdivo presbytáře.¹³⁵ Kostel byl opravován v letech 1889 a 2000.

Jednolodní obdélná stavba s hranolovou věží v západním průčelí a trojboce uzavřeným presbytářem.¹³⁶

K roku 1677 jsou doloženy dva zvony¹³⁷, které byly z neznámých důvodů nahrazeny roku 1871 třemi novými zvony.

¹³⁵ PODLAHA, Antonín: Obora - Farní kostel sv. Michaela Archanděla, Soupis památek, 37. Politický okres kralovický (1912), str. 153-155, cit dle: <http://depositum.cz/knihovny/pamatky/strom.clanek.php?clanek=7913> (20.7.2020).

¹³⁶ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 539.

¹³⁷ NA, APA I., Farářské relace 1677, signatura B12/9, folio 12, Žebnice, otázka číslo 19.

35. Ostrovec

35.1. Kostel sv. Jana Křtitele

Již ve 14. století je kostel zmiňován jako farní. Za husitských válek byl téměř zničen a přestavba v barokním stylu proběhla až v roce 1757 dle plánů stavitele Johana Spiesse. Roku 1878 ves s kostelem vyhořela a bylo nutné provést další opravy. Na střechu byla přistavěna nová věžička v novogotickém slohu. Po druhé světové válce a odchodu německého obyvatelstva začala stavba chátrat. V 90. letech 20. století se sanktusová věžička zřítila a s ní i střecha lodi. Vybavení kostela bylo zničeno. V roce 2004 bylo nutné odstranit i krov nad presbytářem. Od roku 2006 probíhají záchranné práce.¹³⁸

O zvonech se mi nepodařilo dohledat žádné informace.

¹³⁸ Ohrožené kulturní památky. Nadační fond, dominanty. Kostel sv. Jana Křtitele. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20150402125136/http://dominanty.cz/pamatky-ostrovec.php>. Citováno dne: 21.7.2020.

36. Pernarec

36.1. Farní kostel sv. Mikuláše

První zmínky o kostelu sv. Mikuláše jsou již v roce 1360. Částečné úpravy proběhly roku 1730 a kolem roku 1770, kdy byla zhotovena štuková výzdoba od Ignáce Františka Platzera. Mezi lety 1820-1822 byla přistavěna západní část s věží a kostel byl upraven v empírovém slohu. 14. 6. 1822 byl vysvěcen arcibiskupem Václavem Leopoldem Chlumčanským. Na přelomu 19. a 20. století proběhly historizující opravy.¹³⁹

Kostel je jednoduší, obdélný, s užší hranolovou věží zakončenou jehlancovou střechou. K pětiboce uzavřenému presbytáři na severní straně přiléhá sakristie.¹⁴⁰

V kostele se nacházely čtyři zvony. Zvon z roku 1505 a druhý pravděpodobně z roku 1500 od neznámých autorů. Dále zvon přelitý roku 1855 od A. Pistoria v Chebu a následně znovu přelit roku 1879 od K. Šámala v Plzni. Čtvrtý, ulitý od Rudolfa Pernera v Plzni, pochází z roku 1900.

¹³⁹ PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidieceze Pražská. Díl II.*, Praha 1908, str. 306-308.

¹⁴⁰ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*, Praha 1957, str. 579.

37. Planá nade Mží

37.1. Děkanský kostel Nanebevzetí Panny Marie

Původní pozdně románská stavba z 2. poloviny 13. století. Ve 14. století byla původní jednolodní stavba s dvěma hranolovými věžemi upravena a byly přistavěny nižší boční lodě. Z první poloviny 16. století pochází křížové klenby. Za třicetileté války zaniká jižní věž. Radikální dvouetapovou přestavbou, kdy kostel získal současnou podobu, prošel v letech 1745-1747, stavitelem byl Tomáš Pötzl, a 1765-1768. K úpravám interiérů došlo roku 1872 a 1882. Severní věž byla, z důvodu špatné statiky, zbořena v roce 1902. Současná věž pochází z roku 1904 a je postavena v novobarokním stylu - k opravám došlo roku 1995.

Jednolodní obdélný se širší západní částí lodi se zkosenými rohy. Od roku 1904 jednou hranolovou věží nad západním průčelím. Presbytář je pětiboce uzavřený a po severní straně přiléhá sakristie.¹⁴¹

Zvony se v kostele nacházely dva. Jeden z roku 1491 od mistra Jiříka Pražského. Druhý byl novější, bez datace. Zvony byly sňaty (počet neuveden) v letech 1916-1917.¹⁴²

¹⁴¹ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 589.

¹⁴² Kronika obce Planá nade Mží. Planá nade Mží 1914-1960, str. 55. Udává záznam, že údajně „byly tyto zvony použity pro židovsko-maďarské velkostatkáře v Uhrách, aby měli skalici (myšlena pravděpodobně zelená skalice) pro své vinice.“ Jedná se ovšem o velice nepravděpodobný krok.

38. Plasy

38.1. Farní (dříve konventní) kostel Nanebevzetí Panny Marie

Jedná se o nejstarší dochovanou stojící budovu vnitřního klášterního areálu. Byla založena roku 1144 jako dřevěné provisorium¹⁴³. Románská pilířová bazilika byla dokončena a vysvěcena 6. února 1204. K jejímu poškození došlo v 15. století a přestavby do dnešní raně barokní podoby se dočkala až v letech 1661-1666 za opata Kryštofa Tenglera. Po zrušení kláštera Josefem II. roku 1785 se stal kostelem farním.¹⁴⁴

Jedná se o trojlodní obdélnou baziliku s příčnou lodí a dvěma řadami půlkruhových arkád, oddělujících hlavní loď od lodí vedlejších.¹⁴⁵

Ve vížce se nacházely dva zvony. „Petr“ pravděpodobně z roku 1600 a „Maria“ z roku 1774 od Jakuba Viléma Seitze z Plzně. Rekvírován 28. 1. 1917.

38.2. Kryptní kostel sv. Václava

Původně se jednalo o gotickou stavbu pocházející ze 14. století. Kolem roku 1690, za opata Ondřeje Trojera, byl kostel zbarokizován dle návrhu J. B. Matheye. V roce 1826 se stává majetkem rodu Metternichů a o rok později probíhá přestavba v empírovém slohu, podle návrhu architekta Josefa Krannera. Byla v něm zřízena rodinná hrobka Metternichů. Při této přestavbě došlo ke snížení věží v průčelí.¹⁴⁶ Dnes kostel slouží jako smuteční síň.

Jednolodní obdélná stavba s členěným průčelím a užším, trojboce uzavřeným presbytářem s opěráky.¹⁴⁷

Do roku 1914 se v kostele sv. Václava prostřídalo pět zvonů. Zvon přelitý roku 1828 od Karla Bellmanna v Praze a zvon z roku 1691 jsou písemně doloženy v kronice fary¹⁴⁸. Zbylé tři zvony

¹⁴³ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 590.

¹⁴⁴ PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl III*. Praha 1908, str. 82-85.

¹⁴⁵ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 590.

¹⁴⁶ PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl III*. Praha 1908, str. 89-90.

¹⁴⁷ Tamtéž, str. 592.

¹⁴⁸ Kronika fary Plasy. Plasy 1828-1874, str. 71.

z let 1861, 1844, 1700 jsou uvedeny v knize od Antonína Podlahy¹⁴⁹, kronika se o nich nezmiňuje.

38.3. Věž sv. Floriána

Vzhledem k tomu, že konventní kostel Nanebevzetí Panny Marie neměl věž, na které by mohly být zavěšeny větší zvony. Dal opat Coelestin Stoy postavit roku 1746 uprostřed budovy stájí v hospodářském klášterním dvoře věž krytou cibulovitou bání. Tato věž byla pojmenovaná věží „sv. Floriana“. Při požáru 27. srpna 1866 věž shořela až po zděnou část.¹⁵⁰

Nástupce opata Stoye, Silvester Hetzer, dal roku 1752 ulít v Chebu dva zvony, které byly zavěšeny ve věži. Při požáru 27. srpna 1866 se zvony zřítily a značně se poškodily.¹⁵¹ Farář Jan Šedivec usiloval o přelití zvonů, bohužel neúspěšně. Příčiněním patronátního komisaře Ferdinanda Nebeského byly zvony v Plzni přelity až roku 1884, náklad byl uhrazen z větší části patronem a zbytek ze sbírek mezi osadníky. Kníže Metternich daroval k zařízení zvonice dříví. Byly přelity od firmy Juránek a Perner v Plzni. Zároveň byl ulit i třetí zcela nový zvon. K ulití nového zvonu bylo užito porouchaných starých zvonů:

- a) jeden vážící 73 kg
- b) vážící 51 kg z Oborského kostela
- c) jeden menší vážící 26 kg
- d) vážící 84,5 kg z kostela Kozolupského

Dále bylo ještě užito zvonu, jenž byl majetkem plaského kostela, který vážil 29,5 kg. Za přelití dvou zvonů a zhotovení nového, bylo zapláceno cca 792 zl. Firma za zvony ručila tři roky. Helmy na všech třech zvonech byly z dubového dřeva dodaného od patronátního úřadu. Kování, čepy, závěsy a srdce jsou u přelitých zvonů staré, ale přizpůsobené, u nového zvonu jsou zcela nové. Trojzvuk zněl v měkkém es, g, c. Zvony byly přivezeny 7. 7. 1884 do Plas. Kardinál arcibiskup Bedřich kníže Schwarzenberg (v tu dobu zde udělující svátost biřmování) posvětil nové zvony dne 11. 7. 1884. Když z Plas odjížděl poprvé, se jimi zvonilo.¹⁵²

¹⁴⁹ PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl III.*, Praha 1909, str. 91.

¹⁵⁰ PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl III.*, Praha 1908, str. 91.

¹⁵¹ Tamtéž.

¹⁵² Kronika fary Plasy. Plasy 1856-1945, str. 233, 257.

39. Potvorov

39.1. Farní kostel sv. Mikuláše

Pozdně románský kostelík pocházející z počátku 13. století, založený Anežkou z Potvorova, vykazuje známky obranného charakteru (do dnešní doby jsou patrné stopy po příkopu a valu). Jednalo se o kostel s tzv. panskou tribunou. Během husitských válek zanikají horní patra věže. Za třicetileté války utrpěla stavba další poškození. V letech 1741-1785 byla přistavěna jižní předsíň a sakristie a v roce 1825 západní věž.¹⁵³ Celkovou rekonstrukcí kostel prošel v letech 1901-1903.

Jedná se o jednodílnou obdélnou stavbu s oblou nižší apsidou a k jižnímu boku přistavěnou barokní předsíní. Na stavbě jsou dále patrné pozůstatky po obranné věži, která v sobě zahrnovala panskou tribunu (dnes varhanní kruchta).¹⁵⁴

Zvony se v kostele nacházely dva. Jeden z roku 1489 od Jiljího z Prahy a druhý, původně ulitý roku 1796, přelitý roku 1861 od Václava Pernera v Plzni¹⁵⁵ a 8. ledna 1917 rekvírován.

¹⁵³ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 615.

¹⁵⁴ GRISA, Ivan: Kostel sv. Mikuláše. Dostupné z:

<https://www.hrady.cz/index.php?OID=1947&PARAM=11&tid=2666&pos=450>. Citováno dne: 28.7.2020.

¹⁵⁵ PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl III*. Praha 1908, str. 95.

40. Přehýšov

40.1. Kaple Navštívení Panny Marie

Kaple Navštívení Panny Marie byla postavena roku 1893 v pseudogotickém stylu na místě starší kaple.¹⁵⁶

Jedná se o jednodílnou obdélnou stavbu s hranolovou věží v západním průčelí a pětiboce uzavřeným presbytářem.¹⁵⁷

V kapli se nacházely tři zvony. Jeden z roku 1893 ulitý od Petra Hilzera ve Vídeňském Novém Městě. Druhý, přelitý kolem roku 1870, bez nápisů a třetí z roku 1779 od Jakuba Viléma Seitze z Plzně.¹⁵⁸

¹⁵⁶ POCHE, Emanuel - kolektiv autorů: *Umělecké památky Čech 3, [P/Š]*. Praha 1980, str. 169.

¹⁵⁷ Památkový katalog. Kaple Navštívení Panny Marie. Dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/kaple-navstiveni-panny-marie-15324130>. Citováno dne: 28.7.2020.

¹⁵⁸ PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Stříbrském*. Praha 1911, str. 174.

41. Rabštejn nad Střelou

41.1. Farní (dříve konventní) kostel Sedmibolestné Panny Marie

Původní klášter karmelitánů nechal založit roku 1483 Burian z Gutštejna. Jeho součástí byl i kostel/hradní kaple sv. Matouše z roku 1338 založená Ondřejem Pluhem z Rabštejna. V roce 1532, po útoku nekatolických měšťanů, klášter zaniká. Roku 1665 na jeho místě nechal hrabě Jan Šebestián z Pöttingu vystavět nový servitský klášter. Stavba byla dokončena v roce 1672.¹⁵⁹ Kostel Panny Marie Sedmibolestné byl přistavěn v letech 1766-1767 podle návrhu Anselma Luraga; nahradil kostelík sv. Matouše, který byl později roku 1792 zbořen. Stavba byla vysvěcena roku 1767 plaským opatem Fortunátem Hartmannem.¹⁶⁰ Roku 1769 byla ke kostelu přistavěna věž. 12. července 1787 byl klášter zrušen. V roce 2014 klášter koupila společnost Krása a zdraví. Vlastníkem kostela je římskokatolická farnost Manětín.¹⁶¹

Kostel zapojený do klášterního komplexu je jednolodní s užším presbytářem. Hlavní průčelí, jemuž dominuje věž, je mírně vyduuté ve středu s jednoosým rizalitem.^{162 163}

Do roku 1914 se zde nacházelo čtyři (pět)¹⁶⁴ zvonů. První z roku 1857 od Václava Pernera z Plzně, druhý z roku 1775 ulitý od Jakuba Viléma Seitze v Plzni.¹⁶⁵ Dalším je zvon z roku 1768 ulitý od J. J. Kühnera v Praze. Čtvrtý od Roberta Pernera z Plzně z roku 1891. Pátý zvon pravděpodobně ulitý od Jana Pernera z Plzně z roku 1734.

¹⁵⁹ POCHÉ, Emanuel: *Umělecké památky Čech [P/Š]*. Svazek III. Praha 1980, str. 197.

¹⁶⁰ Stalo se tak v den Sedmibolestné Panny Marie, který připadal na třetí neděli v září.

¹⁶¹ PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl III.* Praha 1908, str. 96-102.

¹⁶² Středová nebo postranní část průčelí stavby vystupující v celé její výšce o jednu či dvě okenní osy.

¹⁶³ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 639.

¹⁶⁴ Tento zvon nenese jednoznačnou zvonařovu signaturu, ale plášť zdobí mariánský medailon, který s určitostí zhotovil plzeňský zlatník a sochař Mauricius Kotínek (1665-1742). Tyto formy užíval Jan Perner. CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství, Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek západočeského muzea v Plzni*. Domažlice 2006, str. 88-89, 150.

¹⁶⁵ Tamtéž, str. 150.

42. Strážišť

42.1. Farní kostel sv. Martina

Stavba je připomínána již k roku 1250. Roku 1421 byl poničen husity. Po poškození v husitských válkách byl následně v letech 1521-1529 opraven, přičiněním plaského opata Linharta. Z původní stavby se dochoval pouze presbytář. V letech 1713-1720 dochází k barokním přestavbám, při nichž byla loď prodloužena k západu. Později zde byla zřízena lokálie, která byla roku 1857 povýšena na samostatnou faru. Ta roku 1945 opět zaniká. V současnosti spadá kostel sv. Martina pod Plasy.¹⁶⁶

Stavba je jednolodní, obdélná, s trojboce uzavřeným presbytářem a dvěma postranními hranolovými věžemi¹⁶⁷, jejichž přízemí slouží jako sakristie.

V kostele sv. Martina visely tři zvony. První z roku 1525 od Jiljího z Plzně se jmény svatých Evangelistů a prosbou „O svatá Marie pros za nás!“. Druhý s nápisem „Roku 1529 tento zvon slit“. Třetí s nápisem „Sv. Martine oroduj za nás! Pod patronátem pana Prokopa Aloisia hraběte Lažanského leta Páně 1857 ulit od Karla Bellmanna dvorního zvonáře v Praze“.¹⁶⁸

¹⁶⁶ PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl III.* Praha 1909, str. 104-106.

¹⁶⁷ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech.* Praha 1957, str. 727.

¹⁶⁸ PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl III.* Praha 1909, str. 106.

43. Stvolny

43.1. Filiální kostel Narození Panny Marie

Raně gotický kostel pocházející pravděpodobně z přelomu 13. a 14. století, upravován poprvé (po poškozeních utrpěných za husitských válek) v letech 1480-1490 Burianem z Gutštejna a podruhé (po požáru za třicetileté války) v letech 1664-1677. Po roce 1945 kostel zachátral. V posledních letech probíhají snahy o rekonstrukci.¹⁶⁹

K menší obdélné lodi je na východní straně připojen užší pravoúhlý presbytář, ke kterému ze severu přiléhá obdélná sakristie. V hřebeni střechy se nachází osmiboký sanktusník s cibulovou bání.¹⁷⁰

Do roku 1914 se zde nacházely tři zvony. První přelity roku 1746 za hraběte Filipa z Kolovrat, pána na Rabštejně, zrekvírován. Druhý, z roku 1677 od Štěpána Pricqueye z Klatov, a třetí, nejmenší, se stejnou ornamentální výzdobou jako první zvon.

43.2. Kostel sv. Petra a Pavla Nad Vískou

Trosky kostela sv. Petra a Pavla v Ostrově, postaveného pravděpodobně na počátku 13. století. Nachází se v osadě Víška, která nahradila za husitských válek zaniklou ves Ostrov. Jeho nynější podoba by mohla pocházet ze 14. století. V roce 1855 byl povýšen na farní, patronát nad ním stále zůstával rabštejnské vrchnosti. Po ničivém požáru roku 1973 z kostela zůstalo pouze obvodové zdivo a vítězný oblouk.¹⁷¹

Kostel je ze všech stran obklopen hřbitovem. Jedná se o jednolodní obdélnou stavbu s čtvercovým kněžištěm, ze které se do současnosti dochovaly pouze obvodové zdi a vítězný oblouk.¹⁷²

Zvony se nepodařilo dohledat.

¹⁶⁹ PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl III.* Praha 1909, str. 103-104.

¹⁷⁰ Památkový katalog. Kostel Narození Panny Marie. Dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/kostel-narozeni-panny-marie-18724172>. Citováno dne: 28.7.2020.

¹⁷¹ MSTUŠKOVÁ, Martina: Město Manětín a jeho části. Kostel sv. Petra a Pavla Nad Vískou, aktualizováno [13.7.2020]. Dostupné z: <https://www.farnostmanetin.cz/nase-kostely/viska-1/>. Citováno dne: 28.7.2020.

¹⁷² Památkový katalog. Kostel sv. Petra a Pavla. Dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/kostel-sv-petra-a-pavla-18202118>. Citováno dne: 28.7.2020.

44. Tis u Blatna

44.1. Kostel Povýšení sv. Kříže

Původní kostel byl zasvěcen sv. Jiří a jeho vznik se datuje k roku 1227. Kolem roku 1367 je připomínán jako farní a proběhla také gotická přestavba. Roku 1782 byl zničen při požáru a k jeho obnově došlo v letech 1788-1789.¹⁷³

Jedná se o jednolodní stavbu s pětiobce uzavřeným presbytářem a sakristií na jižní straně. V západním průčelí se nachází hranolová věž s cibulovou bání.¹⁷⁴

Zvony se nepodařilo dohledat.

¹⁷³ POCHE, Emanuel - kolektiv autorů: *Umělecké památky Čech 4. [T/Ž]*. Praha 1982, str. 62.

¹⁷⁴ Památkový katalog. Kostel Povýšení sv. Kříže. Dostupné z: <https://www.pamatkovykatalog.cz/kostel-povyzeni-sv-krize-18724462>. Citováno dne: 28.7.2020.

45. Úherce

45.1. Farní kostel sv. Josefa

Původní barokní kostel z roku 1739 skládající se z obdélné lodi, trojbokého presbytáře a věže v průčelí přistavěné roku 1827. Roku 1899 byl jeho stav žalostný a následující rok byl proto zbourán.¹⁷⁵ 19. března 1900¹⁷⁶ byl tepelským opatem Alfredem Clementsonem položen základní kámen nového kostela. Stavba byla provedena podle návrhu Františka Josefa Erharta z Plzně¹⁷⁷. 15. prosince 1901 byl kostel sv. Josefa vysvěcen kardinálem Dr. Václavem Frindem. Po roce 1945 stavba pustla a do roku 2002 patřil mezi zemědělské objekty. Později kostel převzala obec a od roku 2006 probíhá obnova kostela.¹⁷⁸

Loď kostela má v půdorysu tvar kříže. V jihovýchodní části mezi presbytářem a příčnou lodí se nachází 45 metrů vysoká hranolová věž.¹⁷⁹

Čtveřice nových zvonů byla ulita u Petra Hölzera, c. k. dvorního zvonaře, ve Vídeňském Novém Městě v roce 1901. Všechny jsou ozdobené znakem tepelským, největší z nich je zdoben reliéfy znázorňujícími skutky milosrdenství.¹⁸⁰ K jejich svěcení došlo v listopadu 1901. Roku 1917 byly tři zvony z věže sejmuty a odvezeny k roztavení.

¹⁷⁵ Bohoslužby se po dobu výstavby nového kostela konaly v prozatímním dřevěném kostelíku, postaveném k tomuto účelu.

¹⁷⁶ Na svátek sv. Josefa.

¹⁷⁷ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 807.

¹⁷⁸ PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl II.*, Praha 1908, str. 332-335.

¹⁷⁹ Památkový katalog. Kostel sv. Josefa. Dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/kostel-sv-josefa-15287530>. Citováno dne: 28.7.2020.

¹⁸⁰ PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl II.*, Praha 1908, str. 371.

46. Úlice

46.1. Filiální kostel sv. Vavřince

Kostel byl postaven v letech 1615-1619 na podnět Anežky Žofie Nebílovské z Drahozuze jejím manželem, Kryštofem Úlickým z Plešnic. Interiér upravován koncem 18. století a ve století devatenáctém.¹⁸¹

Jedná se o jednolodní orientovanou obdélnou stavbu s trojboce uzavřeným presbytářem. Kostel je bez věže. Střecha je sedlová, při jejím východním štítu se nachází vysoký šestiboký sanktusník, jehož zvukové otvory jsou ukončené obloukem.¹⁸²

V kostele sv. Vavřince se až do první světové války nacházely tři zvony. Zvon z roku 1731 od Josefa Pernera z Plzně. Druhý, malý zvonek od Václava Pernera z Plzně z období kolem roku 1836.¹⁸³ Třetí pravděpodobně od Viléma Seitze z Plzně z druhé poloviny 18. století. Všechny tři zvony byly za první světové války zrekvírovány.

¹⁸¹ POCHE, Emanuel - kolektiv autorů: *Umělecké památky Čech 4. [T/Ž]*. Praha 1982, str. 140.

¹⁸² Památkový katalog. Kostel sv. Vavřince. Dostupné z: <https://www.pamatkovykatalog.cz/kostel-sv-vavrince-18559816>. Citováno dne: 28.7.2020.

¹⁸³ CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství. Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek západočeského muzea v Plzni*. Domažlice 2006, str. 152.

47. Úněšov

47.1. Filiální kostel sv. Prokopa

K roku 1365 je uváděn jako farní. Po husitských válkách kostel pustl až v 16. století fara zanikla. Původně gotická stavba byla v letech 1738-1739, nákladem tepelského kláštera barokně přestavěna a získala dnešní podobu. Další opravy proběhly na počátku 20. století. Po roce 1945 došlo k částečné devastaci a byla poničena značná část interiéru. Od 70. let 20. století až do současnosti probíhá řada drobných oprav.¹⁸⁴

Jednolodní obdélná stavba s trojboce uzavřeným presbytářem a hranolovou věží při severní straně.¹⁸⁵

V kostele se nacházely tři zvony. Nejstarší z roku 1487 od neznámého autora. Druhý z roku 1549 od mistra Mikuláše z Plzně, přelitý roku 1893 od Petra Hilzera z Vídeňského Nového Města. Třetí zvon pocházel pravděpodobně z 16. století, byl od neznámého autora.¹⁸⁶Farní kronika Číhaná z let 1836-1946, na str. 35 datuje třetí zvon rokem 1724.¹⁸⁷

¹⁸⁴ Autor neznámý. Oficiální stránky obce Úněšov, aktualizace [24.7.2020]. Dostupné z: <https://www.unesov.cz/fotografie/rok-2017/kostel-sv-prokopa-18cs.html>. Citováno dne: 28.7.2020.

¹⁸⁵ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 812.

¹⁸⁶ PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okresu Stříbrském*. Praha 1912, str. 304-305.

¹⁸⁷ Raymundus III. Abbas. P. Aloys Wanka Pfarrer. P. Clemens Nonner 1724. Kronika fary Číhaná. Číhaná 1836-1946, str. 35.

48. Úterý

48.1. Farní kostel Narození sv. Jana Křtitele

Původní stavba zanikla při požáru roku 1694. Nový kostel byl postaven v letech 1695-1698 v barokním slohu stavitelem W. Braunbockem z Miesbachu podle návrhu Kryštofa Dientzenhofera. V roce 1900 proběhla oprava kostela a na konci 20. století oprava věže.¹⁸⁸

Jedná se o jednolodní centrální stavbu zevně kruhovou, uvnitř osmibokou. V západním průčelí se nachází 45 metrů vysoká hranolová věž s nízkou sakristií na východě.¹⁸⁹

Do roku 1914 se v kostele Narození sv. Jana Křtitele nacházely čtyři zvony. Nejstarší, pocházející z roku 1662, byl při požáru roku 1694 poškozen a v roce 1892 byl vyměněn. Zbylé tři zvony ulil Baltazar Platzer v Chebu v letech 1696, 1699, 1702.

48.2. Hřbitovní kostel sv. Václava

Na místě kaple zasvěcené sv. Janu Křtiteli doložené k roku 1713 byl v letech 1747-1749 postaven barokní poutní kostel sv. Václava, nákladem tepelského opata Jeronýma Ambrose. Ke konci 18. století a stáleji od roku 1893 na něj přešla funkce hřbitovního kostela. O 14 let později byl hřbitov zrušen. Po roce 1945 kostel postupně chátral a kolem roku 1990 bylo poničeno vnitřní zařízení. Do roku 2009 prošel drobnými opravami.¹⁹⁰

Jednolodní, obdélný se dvěma bočními pravouhlými prostory presbytáře a kruchty.¹⁹¹

Zvony se nepodařilo dohledat.

¹⁸⁸ POCHE, Emanuel - kolektiv autorů: *Umělecké památky Čech 4. [T/Ž]*. Praha 1982, str. 159-160.

¹⁸⁹ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 819.

¹⁹⁰ POCHE, Emanuel - kolektiv autorů: *Umělecké památky Čech 4. [T/Ž]*. Praha 1982, str. 160-161.

¹⁹¹ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 819.

49. Vejprnice

49.1. Kostel sv. Vojtěcha

Původní kostel je zmiňován již k roku 1355 v souvislosti s odváděním desátků z vejprnické farnosti. Mělo se údajně jednat o dřevěnou stavbu nacházející se někde „v mokřinách“. Později měl být přenesen do míst současné školy. Druhý kostel údajně později vyhořel. Jejich lokalizace je ale sporná. V roce 1722 byla započata stavba současného kostela sv. Vavřince podle návrhu F. M. Kaňky. Základní kámen byl položen 30. dubna 1722 a dokončen byl roku 1726, kdy byl vysvěcen metropolitním kanovníkem Karlem Dominikem Řečickým. Původní rákosový strop musel být roku 1779 odstraněn, neboť hrozilo jeho zřícení, a byl nahrazen klenbou.¹⁹²

Jedná se o jednodílnou obdélnou stavbu s pravoúhlými výklenky po stranách a s obdélným presbytářem s věží, v jejímž přízemí se nachází sakristie.¹⁹³

V kostele sv. Vojtěcha byly zavěšeny čtyři zvony. Zvon z roku 1505 od Jiljího z Nového Města Pražského. Druhý z roku 1581 ulitý od Brikcího z Cimperka v Novém Městě Pražském¹⁹⁴. Tento zvon byl 3. 7. 1942 rekvírován pro válečné účely. Třetí zvon od neznámého autora spadá do období kolem roku 1500. Poslední zvon pochází z roku 1845, ulil jej Václav Perner v Plzni. Nachází se na něm krátký rýmovaný nápis „Uvádějte v hrobku svými hlasy Lobkowicze dlouhé, dlouhé časy.“ Tento zvon byl rekvírován 2. 4. 1942.

¹⁹² PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidieceze Pražská. Díl II.*, Praha 1908, str. 335-341.

¹⁹³ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 825.

¹⁹⁴ Léta 1581 udělal tento zvon slovatný Brikcí zvonář v Novém Městě Pražském nákladem urozené Paní Kateřiny z Praksyndorffu, pozůstalé vdovy po někdy panu Michalovi Točnickovi z Křimic a na ten čas již manželky urozeného Pána Jana Czernína z Chudenic, pro budoucí paměti dán jest kostelu i osadě ve vsi Vejprnicích. Léta vejš položená. PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidieceze Pražská. Díl II.*, Praha 1908, str. 341.

50. Velečín

50.1. Kostel Jména Panny Marie

Kostel byl postaven v letech 1868-1869 v novogotickém slohu z příspěvků manželů Václava a Rosalie Tauberových a obce Velečín. Po roce 1945 kostel chátral, až byl nakonec roku 1971, kromě věže, zbořen. K věži byla přistavena nová budova, která byla nejdříve využívána jako klubovna Socialistického svazu mládeže a později jako sídlo Národního výboru. V současnosti zde sídlí obecní úřad.¹⁹⁵

Bývala to jednoduchá stavba s hranolovou věží v západním průčelí a s polygonálně ukončeným presbytářem.¹⁹⁶

Zvony se nepodařilo dohledat.

¹⁹⁵ ČECHURA, Martin: *Zaniklé kostely Čech*. Praha 2012, str. 280.

¹⁹⁶ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 826.

51. Vidžín

51.1. Kostel sv. Jakuba

Od roku 1233 přísluší vidžínská fara k tepelskému klášteru. Původně románsko-gotický kostel byl několikrát přestavován. V 70. letech 14. století proběhly úpravy presbytáře, roku 1708 přestavěna loď a přistavěna věž. Po roce 1945 objekt začal chátrat. V současnosti se jedná o filiální kostel římskokatolické farnosti Nečtiny a není využíván z důvodu havarijního stavu.¹⁹⁷

Jedná se o jednolodní obdélnou stavbu s věží v západním průčelí a trojboce uzavřeným presbytářem.¹⁹⁸

V kostele se nacházel jeden zvon¹⁹⁹ bez výzdoby a nápisu.

¹⁹⁷ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 841.

¹⁹⁸ Tamtéž.

¹⁹⁹ NA, APA I., Farářské relace 1700, signatura B 14/13b, str. 13-16, Vidžín, (otázka č. 19).

52. Všehrdy

52.1. Farní kostel sv. Prokopa

První záznamy o kostelu sv. Prokopa pochází z roku 1250 a od 14. století je uváděn jako farní. Za husitských válek byl kostel pobořen a následně v letech 1580-1589 opraven. Barokní přestavby probíhaly v letech 1730-1732 na žádost plaského opata Eugena Tyttla, pravděpodobně dle návrhu Jana Blažeje Santiniho-Aichela (stavitelem byl Matěj Ondřej Kondel z Plas).²⁰⁰

Jednolodní obdélná stavba s dochovaným pětiboce uzavřeným presbytářem, ke kterému byla později přistavěna věž.²⁰¹

V kostele se nacházely dva zvony. Starší z roku 1580 ulitý od Brikcího z Cimperka v Novém Městě Pražském nákladem farníků. Druhý zvon pochází z roku 1884 od Juránka a Pernera z Plzně.

²⁰⁰ PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl III.* Praha 1909, str. 11-13.

²⁰¹ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech.* Praha 1957, str. 863.

53. Všeruby

53.1. Farní kostel sv. Ducha

Kostel sv. Ducha je připomínán již k roku 1365, ovšem je pravděpodobné, že na jeho místě stávala sakrální stavba staršího data, která když přestala vyhovovat, byla nahrazena stavbou novější a větší. V 16. století byla původní loď zbořena a nahrazena novou. V letech 1712-1717 proběhly barokní přestavby podle návrhu M. A. Gilmettiho. K opravám věže na jižní straně kostela bylo přistoupeno v roce 1837. V roce 1842 vypukl požár, který poničil krov. Kompletních renovací se kostel dočkal roku 1894 a v letech 1906-1907.²⁰²

Jedná se o pozdně gotickou stavbu s jednou lodí obdélného půdorysu. Presbytář je pětiboce uzavřený.²⁰³ K jižní straně přiléhá věž se sakristií.

Ve věži kostela se nacházely tři zvony. Dva z roku 1855 ulité od Jindřicha Pietschmanna z Chomutova pod patronátem JUDr. Josef Theumera s manželkou Ludmilou roz. Kalinovou z Jaethensteinu. Třetí zvon pochází taktéž z druhé poloviny 19. století a je bez nápisu.

53.2. Filiální (hřbitovní) kostel sv. Martina

Jedná se o tribunový románský kostel postavený na konci 12. století (z té doby pochází loď). Presbytář s klenbou a okny byl do dnešní podoby přistavěn v roce 1684. Dalšími úpravami prošel kostel v roce 1775. V první polovině 19. století byly postaveny štítové lodi, strop a krov s věžičkou.²⁰⁴

Původně se jednalo o hradní kostel, později o farní. Kostel sv. Martina je jednolodní obdélná stavba bez věže s trojboce uzavřeným presbytářem.²⁰⁵

Jediný zvon staršího data byl přelit 9. května 1767 od Josefa Pernera v Plzni.

²⁰² PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl II.*, Praha 1908, str. 345-348.

²⁰³ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 864.

²⁰⁴ Památkový katalog. Kostel sv. Martina. Dostupné z: <https://www.pamatkovykatalog.cz/kostel-sv-martina-18727663>. Citováno dne: 1.8.2020.

²⁰⁵ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 864.

54. Vysoká Libyně

54.1. Kostel sv. Blažeje

Kostel byl postaven v druhé polovině 14. století pravděpodobně na místě starší sakrální stavby. Ve druhé polovině 18. století barokně přestavěn (v této době byla přistavěna věž a sakristie s oratoří).²⁰⁶

Jedná se o jednolodní obdélnou stavbu s hranolovou věží nad západním průčelím a východním, pětibocí uzavřeným presbytářem.²⁰⁷

Zvony se nepodařilo dohledat.

²⁰⁶ Památkový katalog. Kostel sv. Blažeje. Dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/kostel-sv-blazeje-15112644>. Citováno dne: 1.8.2020.

²⁰⁷ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 868.

55. Žebnice

55.1. Farní kostel sv. Jakuba Většího

Kostel sv. Jakuba Většího pochází ze 14. století. Větší část stavby byla v letech 1784-1785 stržena a nahrazena jednolodní stavbou navrženou Janem Blažejem Santinim-Aichelem. 16. října 1785 byla stavba vysvěcena opatem Coelestinem Wernerem.²⁰⁸ V letech 2003-2010 proběhly generální opravy.

Jednolodní obdélná stavba s věží v západním průčelí a pravouhlým presbytářem se sakristií.²⁰⁹

V kostele se nacházely tři zvony. Nejstarší z roku 1535 je ulitý od Jiljího z Plzně. Druhý pochází z přelomu 15. a 16. století od neznámého autora s nápisem enigmatickým. Třetí zvon je bez nápisu.

²⁰⁸ PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl III.* Praha 1909, str. 109-110.

²⁰⁹ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech.* Praha 1957, str. 904.

56. Žihle

56.1. Kostel sv. Filipa a Jakuba

Kostel vznikl přestavbou starší stavby po roce 1698, patrně dle návrhu G. B. Alliprandiho (z původní stavby bylo zachováno pouze obvod kněžiště). Pozdně barokní úpravy proběhly v letech 1775-1776, kdy byla také přistavěna věž.²¹⁰

Jednolodní obdélná stavba s hranolovou věží v západním průčelí a trojboce uzavřeným presbytářem.²¹¹

V kostele sv. Filipa a Jakuba se do roku 1914 nacházely dva zvony. Starší z roku 1615 a mladší z roku 1775 ulitý od Nicolause Löwa v Praze.

56.2. Kostel sv. Václava

Kostel byl postaven v letech 1720-1730 dle projektu F. M. Kaňky na místě starší sakrální stavby.²¹²

Jedná se o centrální stavbu na půdorysu řeckého kříže s dvěma bočními pravouhlými prostory a pravouhlým presbytářem.²¹³

V kostele se nacházely čtyři zvony z let 1571, 1581, 1605 a 1793 od neznámých autorů. 9. 2. 1917 byly tři zvony zrekvírovány.

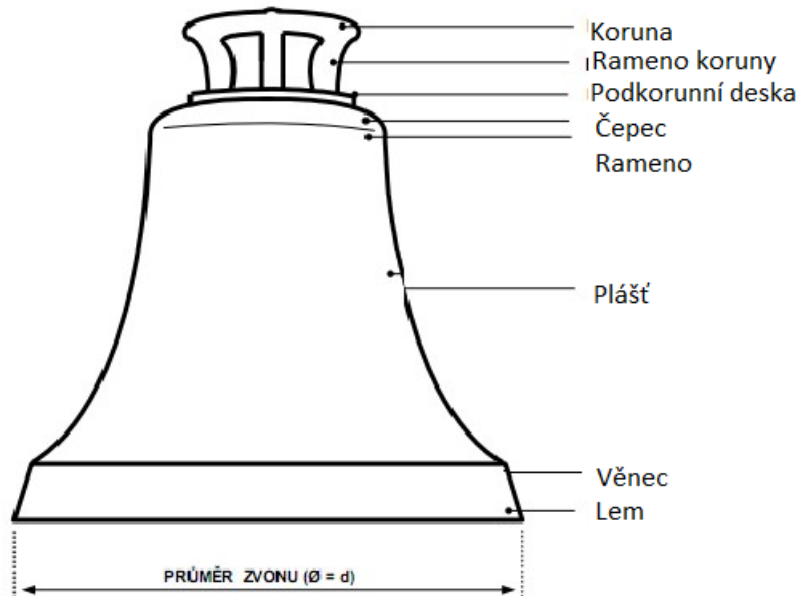
²¹⁰ Památkový katalog. Kostel sv. Filipa a Jakuba. Dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/kostel-sv-filipa-a-jakuba-18373019>. Citováno dne: 1.8.2020.

²¹¹ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 910-911.

²¹² Památkový katalog. Kostel sv. Václava. Dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/kostel-sv-vaclava-15087210>. Citováno dne: 1.8.2020.

²¹³ WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957, str. 910.

Popis zvonu

Koruna- slouží k upevnění zvonu k zvonové hlavici²¹⁴. Skládá se proto ze čtyř nebo šesti **ramen/uch** se středovým obloukem. V mnoha případech je zdobena a působí i jako dekorativní prvek zvonu. U novějších litinových zvonů se užívá jen jedno rameno/ucho.

Čepec- je horní část zvonu nacházející se pod korunou. Zdobený je většinou linkou nebo pásem a pod ním se může nacházet nápis. Rozhraní mezi čepecem a pláštěm se nazývá **rameno**.

Plášť/krk je střední část zvonového těla, největší plocha, na níž se objevuje nejvíce reliéfní a epigrafické výzdoby.

Věnc je dolní část zvonu, do níž bije srdce. Jeho tloušťka je větší než těla zvonu, z důvodu úderů srdce.

Lem- je nejspodnější část zvonu, zužující se směrem dolů od věnce.

²¹⁴ Jedná se o dřevěný nosník (ve většině případů z dubového dřeva), na kterém se zvon houpe. V některých případech se v pramenech můžeme setkat s označením „jho, jařmo“. MANOUŠEK, Petr, Rudolf: *Zvonařství*. Praha 2006, str. 15.

Schéma soupisu zvonů

Soupis je uspořádán abecedně podle názvů lokalit.

Pod názvem lokality je titul (zasvěcení) kostela/kaple.

Následuje seznam pramenů a literatury k příslušné lokalitě.

V dalším řádku je uveden počet zvonů, které byly v kostele/kapli zavěšeny do roku 1914.

Dále následuje transliterace nápisů, které se na zvonech nacházely nebo nacházejí. Každý nápis je očíslován; pokud se na zvonu nacházelo nápisů více je k číslu přiřazeno malé písmeno abecedy.

Stejným způsobem postupuji při popisu výzdoby (k nápisu číslo 1 náleží výzdoba číslo 1, apd.).

V dalším bodu je uveden donátor, pokud byl dohledán.

Následuje autor – zvonař, který zvon ulil/přelil a místo původu.

Pokračuji datací – rok, ve kterém byl zvon ulit, přelit, případně rozbit či zrekvírován.

Následuje technická část skládající se z: průměru (uváděn v centimetrech), výšky (uváděna v cm), váhy (uváděna v kg), ladění a materiálu zvonu. Tyto informace jsou sporadické, neboť nejsou tak často zaznamenávány.

Soupis zvonů

1. Blatnice

1.1. Kostel Nejsvětější Trojice

Prameny a literatura:

Kronika fary Blatnice. Blatnice 1900-1945, str. 28

CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství. Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek Západočeského muzea v Plzni.* Domažlice 2006, str. 138

Počet zvonů do roku 1914: 3

Nápisy:

1. Gewidmet zur Ehre der allerheiligsten Dreifaltigkeit von der Gemeinde Blatnitz im Jubeljahre 1900. der Gemeindeauschuss.
2. O Maria, unsere liebe frau, Mutter von der immerwährenden hülfe, bitte für uns und beschütze unsere Gemeinde. 1900. das Kapellenbau = Comité.
3. bez nápisu

Výzdoba:

1. Velký zvon. Talířová koruna, na věnci se nachází dva ornamentální pásy. Na plášti reliéf Nejsvětější Trojice, zvonařská značka a německý nápis (1.) vyvedený latinkou.
2. Prostřední zvon. Na plášti je obraz s Ježíškem a německý nápis (2.) – latinka.
3. Umíráček. Na plášti se nachází malý obraz Trojice.

Donátor:

1. Obec Blatnice
- 2.
3. (původně pocházel odjinud)

Autor:

1. Petr Hilzer z Vídeňského Nového Města
2. Petr Hilzer z Vídeňského Nového Města
- 3.

Datace:

1. 1900
2. 1900
3. pravděpodobně z 19. století

Průměr:

Výška:

Váha:

Ladění:

Materiál:

1. ocel
2. ocel
- 3.

2. Březí (Šestlice, Seslas)

2.1. Filiální kostel Nanebevzetí Panny Marie

Prameny a literatura:

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidieceze Pražská. Díl II.* Praha 1908. str. 308-310

Památkový katalog. Kostel Nanebevzetí Panny Marie. Dostupné z:

<https://pamatkovykatalog.cz/kostel-nanebevzeti-panny-marie-15103283>. Citováno dne:

20.6.2020

Počet zvonů do roku 1914: 2

Nápisy:

1. BENEDICTA TV IN MVLIERIBVS ET BENEDICTVS FRVCTVS

AO 1758 IOS : PERNER GOS MICH IN PILSEN

2.

Výzdoba:

1. Ucha s maskami, na čepci dvouřádkový majuskulní nápis (humanistická majuskula) latinský (1.). Pod ním ornament ze spirál a rostlin. Plášť zdobí reliéf krucifixu, Jana Nepomuckého a dvojice biskupů.

2.

Donátor:

Autor:

1. Josef Perner v Plzni

2. W. Z. Sedlmayr v Plané

Datace:

1. 1758

2. 1840

Průměr:

1. 52 cm

2.

Výška:

1. 52 cm

2.

Váha:

Ladění:

Materiál:

1. zvonovina

2.

3. Březín (Bržín)

3.1. Filiální kostel sv. Bartoloměje

Prameny a literatura:

CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství. Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek Západočeského muzea v Plzni*. Domažlice 2006, str. 138-139

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl III*. Praha 1909. str. 62

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okresu Kralovickém*. Praha 1912, str. 10

Památkový katalog. Kostel sv. Bartoloměje. Dostupné z:

<https://www.pamatkovykatalog.cz/kostel-sv-bartolomeje-2156456>. Citováno dne: 20.6.2020

Počet zvonů do roku 1914: 3

Nápisy:

1. o osancte /kytička/ partolmeus [bartolmeus] /kytička/ ora /kytička/ pronobis /kytička/ deum /kytička/
2. Gegossen von J. M. Peteler in Steyer 1887.
3. bez nápisu

Výzdoba:

1. Gotický zvon. Na čepci nápis latinský (1.), psaný gotickou minuskulou, sevřený mezi linkami, dělený čtyřlístými květy.
2. Koruna složená ze čtyř uch. Na čepci nápis německý (2.), vyvedený latinkou, sevřený mezi linkami, odspodu lemovaný gotizujícím kružbovím.
3. hladký

Donátor:

Autor:

- 1.
2. Johann Michael Peteler ze Steyeru
3. firma B. V. G.

Datace:

1. z konce 15. století
2. 1887
3. 20. století

Průměr:

Výška:

Váha:

Ladění:

Materiál:

1. zvonovina
- 2.
3. bronz

4. Číhaná (Čihana)

4.1. Farní kostel sv. Václava

Prameny a literatura:

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Stříbrském*. Praha 1908, str. 12

Farní kronika Číhaná. Číhaná 1836-1946, str. 35

NA, APA I., Farářské relace 1677, signatura B 13/4b, folio 6, Číhaná, (otázka č. 19)

Počet zvonů do roku 1914: 3

Nápisy:

1. A^o · dm · m^o · c · c · c · c^o · xv^o · hec · campana · fusa · est · in · onore[m] · dei · et · scti [Sancti] · iohannis · baptiste · et · ewengeliste † /kytička/

2. MARCVS S LVCAS S IOHANNES MATEVS S FECIT S EGIDIVS S IN S PLZNI S 1 S 5 S 35 S

3a. S : WENCESLAVS CIZHANAЕ PATRONVS ||

P : GILBERTVS PFROGNER CVRATVS CZIHA : RENOVARI FECIT 1808

3b. GEGOSSEN PERNER IN PILSEN

3c. REYMVNDVS III. ABBAS P : ALOYSIVS WANCKA PFARER P. CLEMENS NONNER 1724

Výzdoba:

1. Největší zvon. Ucha hladká. U koruny kolkolem latinský nápis (1.) – gotická minuskula - zakončený květinovým vzorem. Plášť i věnec hladký.

2. Střední zvon. Na uchách vruby, u koruny humanistickou majuskulou vyvedený latinský nápis (2.) dělený zdobnými esky (S), zdola arkatura s liliemi. Plášť zdobí reliéf Panny Marie.

3. Malý zvon. Na uchách masky, u koruny latinský nápis (3a.) humanistickou majuskulou. Zdola postavy andílků a mušle. Plášť zdobí reliéfy světců, sv. Anny a Václava, dále kartuš s emblémem / zvonařskou značkou (zvon, děla, kružidlo) a německým opisem (3b.). Na věnci nápis (3c.).

Donátor:

1.

2.

3. opat kláštera v Teplé Raymund III. Šinomovský, renovován za p. Gilberta Pfrognera

Autor:

- 1.
2. Egidius (Jiljí) v Plzni
3. Jan Perner v Plzni, renovován

Datace:

1. 1415
2. 1535, rekvírován 28. října 1916
3. 1724, přelit 1808, rekvírován 28. října 1916

Průměr:

1. 90 cm
2. 74 cm
3. 50 cm

Výška:

1. 87 cm
2. 72 cm
3. 52 cm

Váha:

- 1.
2. 314 kg
3. 75 kg

Ladění:**Materiál:**

1. železo
2. zvonovina
3. zvonovina

5. Čívce (Čijevice)

5.1. Filiální kostel Nejsvětější Trojice

Prameny a literatura:

CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk. *Obrazy z dějin českého zvonařství. Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek Západočeského muzea v Plzni*. Domažlice 2006, str. 139

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl II*. Praha 1908, str. 317

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okresu Kralovickém*. Praha 1912, str. 20

Biskupství plzeňské [obrázková příloha]

Počet zvonů do roku 1914: 2

Nápisy:

1. TENTO ZWON DAL SLITI 1553 UROZENY PAN PAN BOHUSLAWS Z LIEBSTEINA A NA LIEBSTEINIE / S WOSADNIMI CZIWICKYMI KE CTI A CHWALE PANV BOHV SW. TROJICI A S. IANV

2. enigmatický

Výzdoba:

1. Ucha vyžlabená. Na čepci dvouřádkový, český, kapitální (humanistická majuskula) nápis dělený paragrafy (1.). Pod ním kružbový pás s listy. Plášť je bez zdobení.

2. Koruna šestiramenná. Na plášti nápis mezi dvěma linkami z nahodile seskládaných minuskulních frakturních liter (2.). Dělítkem jsou beránci s korouhvemi.

Donátor:

1. Bohuslav z Libštejna a na Libštejně s osadními Čivickými

2.

Autor:

1. asi Mikuláš z Plzně

2.

Datace:

1. 1553

2. konec 15. století / 1. polovina 16. století

Průměr:

- 1.
2. 105 cm

Výška:

- 1.
2. 120 cm

Váha:

Ladění:

Materiál:

1. zvonovina
2. zvonovina

6. Dolany

6.1. Filiální kostel sv. Petra a Pavla

Prameny a literatura:

Kronika fary Chříč. Chříč 1839-1939, str. 82-85

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okresu Kralovickém*. Praha 1912, str. 22

NA, SPS, Ohlašovací list pro bronzové zvony, karton 676, okres Plzeň

NA, APA I., Farářské relace 1677, signatura B 12/9, folio 4, Kožlany, (otázka č. 19)

Počet zvonů do roku 1914: 4 (ve věži současně visely pouze 2)

Nápisy:

1a. Ferdinandus

1b. BRIXCIUS PRAGENSIS AUXILIO DIVINO FECIT ME 1553

1c. INRI

1d. Carolus

1e. nečitelné, na severní straně medailonu FERDINANDUS

2a. VOGTIECH HYNEK TEYRZOWSKY Z ENSYDLE NA KRZICZI A DUBANECH G. Mti NARZIZENY KRAL. HEITMAN KRAGE RAKOVNICKEHO

2b. ECCE CRUCEM DOMINI FUGITE PARTES ADVERSAE Anno Dom: 1684

VICIT LEO DE TRIBU JUDA

RADIX JESSE ALLELUIA

2c. Stefanus Priquey civis

Clattoviensis

me fudit

3. bez nápisu

4. I. W. S.

Výzdoba:

1. Na jižní straně pláště zvonu se nachází neobvyklý znak-po každé straně klečí mužská postava držící v ruce krkavce (snad sv. Antonín Veliký a sv. Benedikt), nad znakem je medailon podobný říšskému tolaru s podobiznou a nápisem (1a.). Pod znakem je čtverhranná tabulka a latinským nápisem (1b.). Níže je reliéf Setkání Krista se Samaritánkou. Na severní straně pláště je

polovypouklý kříž s Kristem, nad nímž je nápis (1c.), u nohou kříže je pošikem ležící čtverhranná tabulka s podobiznou Karla V. a nápisem (1d.). Na lemu zvonu jsou po všech čtyřech stranách malé medailonky s podobiznami a nápisem (1e.).

2. Na východní straně zvonu se nachází rodinný znak Vojtěcha Hynka Tejřovského z Einsidle, kolem něhož je český nápis (2a.). Kolem hrdla je latinský nápis (2b.). Na sever je věnec, ve kterém jsou písmena S. P. „sv. Pavel“, pod ním je kulatá tabulka s latinským nápisem (2c.), vedle kterého je po pravé straně kříž s Kristem, pod nímž stojí dvě plačící postavy (Panna Marie a sv. Jan). Na západní straně je obraz Panny Marie stojící na půlměsíci (Immacilata) majíc vlasy rozpuštěné, na hlavě korunu, Ježíška v levé ruce a žezlo v pravé. Celý reliéf je v rámečku, který nesou vznášející se andělé.

3. Hrubý festovaný a figurální dekor s letopočtem.

4. Na plášti se nachází iniciály zvonaře (4.) vyvedené humanistickou majuskulou.

Donátor:

1. Kryštof z Kolovrat
2. Vojtěch Hynek Tejřovský z Einsidle
- 3.
- 4.

Autor:

1. Brikcí Pražský
2. Štěpán Pricqvey v Klatovech, přelil Juránek a Perner v Plzni
- 3.
4. Jakub Wilhelm (Vilém) Seitz

Datace:

1. 1553
2. 1684²¹⁵, přelit 1878
3. 1803
4. 1770

Průměr:

1. 80 cm

²¹⁵ Kronika fary Chříč. Chříč 1839-1939, str. 89 uvádí rok 1654.

2. 65 cm

3. 40 cm

4. 31 cm

Výška:

1. 68 cm

2. 50 cm

3. 34 cm

4. 25 cm

Váha:

1. 10 centů

2. 1,5 q

3.

4.

Ladění:

1.

2. Cis

Materiál:

1. zvonovina

2.

3.

4. zvonovina

7. Dolní Bělá

7.1. Farní kostel Povýšení sv. Kříže

Prameny a literatura:

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okresu Kralovickém*. Praha 1912, str. 1-5

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidieceze Pražská. Díl III*. Praha 1909, str. 3-7

Kronika fary Dolní Bělá. Dolní Bělá 1852-1974, str. 29-30, 40

Kronika obce Dolní Bělá. Dolní Bělá 1923-1936, str. 35-36

CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství, Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek Západočeského muzea v Plzni*. Domažlice 2006, str. 126-127, 140

Katastr zvonů 1915 [Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici]

Počet zvonů do roku 1914: 3

Nápisy:

1. O VENERANDA / TRINITAS / O ADORANDA / VNITAS / VDIELAN / W PLZNI / V MIKVLASSE /

2. maria + matheus + marcus + yohanes + lucas +

3a. FORTUNATE REGNANTE PLASII ABBATE / FORTVNATO HARTMANN / CISTERCIENSI VISITATORE ET VICARIO GENERALI / NATO PLSNAE / ATQUE / BIELAE PAROCHIAE GRATIOSO PATRONO / SVB / CVRATO IOSEPHO KVNOVSKI / FVSA FVIT

3b. SANCTORVM IOANNIS ET PAVLI DICATA ANNO 1771

3c. ZVON TENTO BYL V ROCE 1892 V PLZNI OD R. PERNERA / PŘELIT, KDYŽ BYL PATRONEM KNÍŽE RICHARD METTERNICH / VINNEBURG, PATRON. KOMISAŘEM RIDITEL PANSTVÍ A / LESMISTR JOS. HOLEČEK A FARÁŘEM JOS. KUBÍČEK

Výzdoba:

1. Na čepci kolkolem latinsko-český, humanistickou majuskulou provedený nápis (1.) pod ním rozvilinový pás. Na plášti se nachází štítek s reliéfem – Bůh Otec držící mrtvé tělo Kristovo na klíně. Lem zvonu mezi linkami zdobí pás rostlinných motivů.

2. Na čepci nápis (2.) vyvedený gotickou minuskulou.

3. Koruna s nosatými obličejí. Na čepci obloučkový pás a slunečnicové feston. Plášť zdobí český, humanistickou majuskulou vyvedený, nápis (3c.) mezi polopostavami světců na

oblacích. Z druhé strany se nachází původní latinský nápis (3a.), na věnci poté zbytek původního nápisu (3b.).

Donátor:

- 1.
- 2.
3. Plaský opat Fortunát Hartmann

Autor:

1. Mikuláš Konvář v Plzni
- 2.
3. Jakub Vilém Seitz, přelil Robert Perner v Plzni

Datace:

1. konec 16. a počátek 17. století
2. asi 15. století
3. 1771, přelit 1892, rekvírován 19. ledna 1917

Průměr:

1. 89 cm
2. 65 cm
3. 64 cm

Výška:

1. 72 – 75 cm
2. 52 cm
3. 54 cm

Váha:

3. 115 kg

Ladění:

1. h
2. fis
3. d

Materiál:

1. zvonovina
2. zvonovina
- 3.

8. Dolní Jamné

8.1. Kostel sv. Petra a Pavla

Prameny a literatura:

Biskupství plzeňské [obrázková příloha]

Autor neznámý, Farnost Manětín, aktualizováno [13.7.2020]. Dostupné z:

<https://www.farnostmanetin.cz/nase-kostely/dolni-jamne-1/>. Citováno dne: 6.6.2020

Počet zvonů do roku 1914: 2

Nápisy:

1. */ulit ke cti apoštolů Petra a Pavla/*

2.

Výzdoba:

1. Pod korunou mezi dvojlinkami se nachází český opis psaný gotickou majuskulou. Další část opisu na čepci. Plášť zdobí reliéfy Panny Marie s Ježíškem a sv. Petra a Pavla. Lem zakončen dvojlinkami.

2. Větší. Latinský nápis.

Donátor:

Autor:

Datace:

1. 1480

2. 1551

Průměr:

Výška:

Váha:

Ladění:

Materiál:

1. železo

2. zvonovina

9. Druztová (Druzdová)

9.1. Farní kostel sv. Máří Magdaleny

Prameny a literatura:

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl II.* Praha 1908, str. 276

CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství. Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek Západočeského muzea v Plzni.* Domažlice 2006, str. 140

NA, SPS, Ohlašovací list pro bronzové zvony, karton 676, okres Plzeň

Počet zvonů do roku 1914: 3

Nápisy:

1. /ulíti dal Ondřej Červenka, měštěnin města Plzně s Dorotou manželkou/
2. 1813
- 3.

Výzdoba:

1. Na čepci český nápis (1.).
2. Na čepci nápisový pás s datací (1813) sevřenou mezi linkami, zdola pás s andílky nesoucími mušle. Plášť zdobí reliéf Nejsvětější Trojice a zvonařská značka (P. P. Perner).
3. Na čepci podvázané slunečnicové festony. Plášť zdobí reliéf čtoucího světce s dítětem.

Donátor:

1. Ondřej Červenka s manželkou Dorotou

Autor:

1. Leonard Löw v Norimberku
2. Petr Pavel Perner v Plzni
3. Petr Pavel Perner v Plzni

Datace:

1. 1640
2. 1813, rekvírován roku 1916
3. rekvírován roku 1916

Průměr:

1. 67 cm

Výška:

1. 53 cm

Váha:

1. 168 kg

Ladění:

1. dis

Materiál:

1. zvonovina

2.

3.

9. Druztová (Druzdová)

9.2. Kaple sv. Jana Nepomuckého

Prameny a literatura:

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidieceze Pražská. Díl II.* Praha 1908, str. 276-277

CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství. Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek Západočeského muzea v Plzni.* Domažlice 2006, str. 140

NA, SPS, Ohlašovací list pro bronzové zvony, karton 676, okres Plzeň

Počet zvonů do roku 1914: 2

Nápisy:

1. bez nápisu

2. bez nápisu

Výzdoba:

1. Na čepci prázdný nápisový pás, zdola slunečnicové festony. Plášť zdobí reliéf sv. Jana Nepomuckého.

2. Na čepci prázdný nápisový pás, zdola slunečnicové festony. Plášť zdobí reliéf sedícího evangelisty Matouše.

Donátor:

Autor:

1. z pernerovské dílny

2. z pernerovské dílny

Datace:

1. 19. století, rekvírován 1916

2. 19. století

Průměr:

1.

2. 20,5 cm

Výška:

- 1.
2. 16 cm

Váha:

- 1.
2. 8 kg

Ladění:

Materiál:

- 1.
2. bronz

10. Dýšina

10.1. Farní kostel Nejsvětější Trojice a sv. Šimona a Judy

Prameny a literatura:

CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství. Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek Západočeského muzea v Plzni*. Domažlice 2006, str. 104, 140

Kronika fary Dýšina. Dýšina 1836–2009, str. 121

NA, Ohlašovací list pro bronzové zvony, karton 676, okres Plzeň

Počet zvonů do roku 1914: 3

Nápisy:

1a. SIT NOMEN DOMINI BENEDICTVM

1b. ANNO 1794 ZUR EHRE DER HEILIGEN DREIFALTIGKEIT BIN ICH GEGOSSEN VON PETER PAUL PERNER IN PILSEN ANNO 1794

2. Ve gmenu buohzie a matky bvohzie a swateho mykvlase

3.

Výzdoba:

1. Na čepci latinský nápis mezi linkami (1a.), pod ním slunečnicové festony střídané kruhovými medailony. Plášť zdobí obraz „Nejsvatější Trojice“ a na druhé straně „sv. Petr a Pavel“. Na věnci německý nápis mezi linkami (1b.), oba nápisy jsou psány latinkou.

2. Gotický zvon. Ucha zdobená pletencem. Na čepci, mezi dvoulinkami, frakturou nápis (2.) dělený maltézskými křížky a liliemi.

3. Zvon je zavěšen na šesti hladkých ramenech. Na čepci vlys s pěti výjevy z Podobenství o marnotratném synovi, pod nímž se nachází jemné předivo vysutých akantových listů. Na plášti směrem k východu v plastické vypuklině Kalvárie, na východní straně poloplastická andílčí hlava. Nad ní v obdélné, plastickou linkou orámované kartuši nápis (3.).

Donátor:

Autor:

1. Petr Pavel Perner v Plzni

2.

3. Brikcí z Cimperka v Novém Městě Pražském

Datace:

1. 1794, rekvírován 19. září 1916
2. neuvvedena, rekvírován 19. září 1916
3. 2. polovina 16. století

Průměr:

- 1.
- 2.
3. 30 cm

Výška:

- 1.
- 2.
3. 26 cm

Váha:

1. 188 kg
2. 117 kg
3. 20 – 25 kg

Ladění:

Materiál:

1. zvonovina
- 2.
3. bronz

11. Heřmanova Huť (Horní Sekyřany, Obersekerschan)

11.1. Farní kostel sv. Martina

Prameny a literatura:

Kronika fary Horní Sekyřany. Horní Sekyřany 1835-1945, str. 51

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Stříbrském*. Praha 1911, str. 45

Počet zvonů do roku 1914: 5

Nápisy:

1a. x leta panie x m^o x d^o x xxxx^ovIII^o slil sem zwon tento x ke czti a k chwale x gedinemu panu x buohu nassemu x

|| ya yan x konwarz x w strzybrze nebozcze x tumy saukenika syn x pan buoh ma wssecka nadziee y ochrancze

1b. Tento erb dan bil

panu mikolassowi

z hobsosstu k libo

sti na budauczi cziasi

kazdemu bez sskodi

2. *bez nápisu*

3.

4. – 5. *bez nápisů*

Výzdoba:

1. Na uchách pletence, u koruny dvouřádkový český nápis (1a.) sevřený mezi dvoulinkami. Zdola ozdobný ornamentální pás ze spirálových karyatid a lvích postav. Plášť zdobí český nápis (1b.) orámovaný pásy lilií. Naproti stylizovaný znak donátora (kolo z pštrosích per, v klenu péra). Na srdci vyryto 1871.

2. Koruna talířová. Plášť bez zdobení.

3. Sanktusník v lucerně.

4.-5. Cymbály k hodinám, bez nápisů.

Donátor:

1. Mikuláš z Hobsosstu

Autor:

1. Jan konvář ve Stříbře
2. A. R. Perner v Plzni, přelil Petr Hilzer ve Vídeňském Novém Městě
- 3.
- 4.-5.

Datace:

1. 1548
2. 1900, přelit 1905, rekvírován 1917
3. 1858
- 4.-5. počátek 20. století

Průměr:

2. 111 cm

Výška:

1. 106 cm

Váha:

Ladění:

Materiál:

1. zvonovina
- 2.
3. bronz
- 4.-5.

12. Chotíkov (Kottiken)

12.1. Filiální kostel Povýšení sv. Kříže

Prameny a literatura:

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Stříbrském*. Praha 1912, str. 84-85

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidieceze Pražská. Díl II*. Praha 1908, str. 304

CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství. Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek Západočeského muzea v Plzni*. Domažlice 2006, str. 142

Počet zvonů do roku 1914: 2

Nápisy:

1a. + ECCE CRVCEM DOMINI FVGITE PARTES ADVERSAE VICIT LEO DE TRIBV IVDA. ANNO CHRISTI M. DC. LXII.

1b. AD DEI CRVCIFIXI GLORIAM

ET DOLOROSAE MATRIS EIVS

HONORE COLLATOR ECCLE

SIAE HVIVS WENCESLAVS

RVDOLFI DE TREWFELS CI-

VIS CONSVLARIS PILSNAE CVM

DOROTHEA CONIVGE IMPĚSIS

SVIS REFVNDI FECERVNT.

1c. M. M. MICHELIN / ME FVDIT

2. bez nápisu

Výzdoba:

1. Ucha koruny hladká. Na čepci pod vavřínovým věncem latinský nápis (1a.) humanistickou majuskulou. Pod ním střídavě visutý akantový list a andílčí hlava. Na plášti vyobrazena Kalvárie, z druhé strany v rámečku z pletence latinský nápis (1b.). Na třetí straně reliéf Madonny, na čtvrté hlava anděla, zvonek, zkřížená dvě děla a latinský nápis (1c.).

2. Koruna s nosatými obličejí. Na čepci nahoře prázdný nápisový pás, pod ním pás s mušlemi nesený andílky. Na plášti zvonařská značka a datace.

Donátor:

1. Václav Rudolf z Treufelsu s manželkou Dorotou
- 2.

Autor:

1. přelil Matěj Melichar Michaelin (Michelin)
2. Václav Perner z Plzně

Datace:

1. přelit 1662
2. 1851, rekvírován za 1. světové války

Průměr:

1. 71 cm
- 2.

Výška:

1. 70 cm
- 2.

Váha:

Ladění:

Materiál:

13. Chříč (Kříč, Křic)

13.1. Farní kostel sv. Jana Nepomuckého

Prameny a literatura:

Katastr zvonů pro Čechy 1915 [Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici]

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Kralovickém*. Praha 1912, str. 28-29

Kronika fary Chříč. Chříč 1839-1939, str. 57, 61, 89

Počet zvonů do roku 1914: 5 (ve věži současně visely pouze 3)

Nápisy:

1. SIT NOMEN DOMINI BENEDICTUM. IOSEPH PERNER GOS MICH IN PILSEN 1766

2. *bez nápisu*

3a. Ferdinandus

3b. BRIXCIUS PRAGENSIS AUXILIO DIVINO FECIT ME 1553

3c. INRI

3d. Carolus

3e. nečitelné, medailon na severní straně FERDINANDUS

4a. VOGTIECH HYNEK TEYRZOWSKÝ Z ENSYDLE NA KRZICZI A DUBANECH

G. Mti NARZIZENÝ KRAL. HEITMAN KRAGE RAKOVNICKEHO

4b. ECCE CRUCEM DOMINI FUGITE PARTES ADVERSAE

VICIT LEO DE TRIBU JUDA

RADIX JESSE ALLELUIA

4c. Stefanus Priquey civis

Clattoviensis

me fudit

5. J. W. S.

Výzdoba:

1. Na čepci nápis latinský (1.). Východní stranu pláště zdobí polovypouklý kříž s Kristem a západní podobizny sv. Petra a Pavla.

2. Malý zvon. Východní stranu pláště zdobí obraz sv. Petra a Pavla, západní obraz Nejsvětější Trojice.

3. Na jižní straně pláště je znak klečící mužské postavy držící v rukou krkavce (sv. Antonín nebo sv. Benedikt), nad ním je medailon jako říšský tolar s podobiznou a nápisem (3a.), pod znakem je čtverhranná tabulka s latinským nápisem (3b.). Níže je biblický reliéf Setkání Krista se Samaritánkou. Na zevní straně pláště je polovypouklý kříž s Kristem, nad ním je nápis (3c.), u nohou kříže pošikem ležící čtverhranná tabulka a podobiznou Karla V. a nápisem (3d.). Na lemu jsou ze všech čtyř stran malé medailonky s podobiznami a nápisem z poloviny nečitelným (3e.).

4. Na plášti – východní strana-rodinný znak donátora Vojtěcha Hynka Tejřovského z Einsidle. Kolem něj český nápis (4a.). Kolem hrdla nápis latinský (4b.) provedený humanistickou majuskulou. Na sever reliéf věnce, v němž jsou písmena S. P. (sv. Pavel), pod tím je kulatá tabulka s latinským nápisem (4c.). Vedle nápisu po pravé straně je vyobrazen kříž s Kristem, pod ním stojí dvě plačící postavy (Panna Marie a sv. Jan). Západní stranu zdobí obraz Panny Marie stojící na půlměsíci (Immaculata) s rozpuštěnými vlasy, na hlavě má korunu, Ježíška v levé ruce a v pravé drží žezlo. Celý výjev je v rámečku, který nesou vznášející se andělé.

5. Umíráček. Na plášti reliéfy sv. Michaela Archanděla a sv. Václava. Na lemu iniciály (5.) pravděpodobně zvonaře.

Donátor:

- 1.
- 2.
3. Kryštof z Kolovrat
4. Vojtěch Hynek Tejřovský z Einsidle
- 5.

Autor:

1. Josef Perner v Plzni
- 2.
3. Fridericus Pragensis
4. Štěpán Pricquey v Klatovech, přelit od Juránka a Pnera v Plzni
5. Jakub Vilém Seitz

Datace:

1. 1766
2. 1803

3. 1553

4. 1684²¹⁶, přelit 1878

5. 1770

Průměr:

1. 47 cm

2. 32 cm

3. 80 cm

4. 65 cm

5. 31 cm

Výška:

1. 40 cm

2. 40 cm

3. 68 cm

4. 50 cm

5. 25 cm

Váha:

1. cca 30 kg

2. cca 25 kg

3. cca 300 kg (3q)

4. cca 150 kg (1,5 q)

5.

Ladění:

1. H

2. H

3.

4. Cis

5.

Materiál:

1.

2.

3. zvonovina

4.

5.

²¹⁶ Kronika fary Chříč 1839-1939, str. 89, uvádí rok 1654.

14. Jezná (Ježná)

14.1. Farní kostel Nejsvětější Trojice

Prameny a literatura:

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Stříbrském*. Praha 1908, str. 89-90

CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství. Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek Západočeského muzea v Plzni*. Domažlice 2006, str. 142

Plzeňské biskupství [obrazová příloha]

NA, APA I., Farářské relace 1700, signatura B13/10, str. 116, Jezná, otázka číslo 19

Počet zvonů do roku 1914: 4

Nápisy:

1a. DURCH • DAS • FEVER BIN • ICH • GEFLOSEN • CHRISTOF • SCHERB • IN • DER ALTEN • ST
• PRAG • HAT • MICH • GOSEN • 1604 •

1b. VROZENY • PAN • IOZEFF • VLICZKY

Z PLESSNYZ • A NA VLICZYCH

1c. VROZENA • PANY • DOROTA • VLICZKA Z DRAHOBVZY

1d. VROZENY • PAN • APOLLON • VLICZKY Z PLESSNYCZ • A • NA VLCZYCH

1e. VROZENA PANY • ANNA VLICZKA Z MERZETYCZ

1f. LETHA 1604 • V WIGILGI SWATEHO • WACZLA

WA • TENTO • ZWON • GEST • SLYTEY • KECTI • A

K CHWALE • BOZY • K ZADVSSY

FFARY • GEZENSKY

1g. PETER :·|PFROGNER :· 1839 :· 13 :· AP :·

2. *bez nápisu*, VP 1836

3. IOHANNES + MATE + IUS MARCUS

4.

Výzdoba:

1. Ucha hladká, u koruny pás akantů a německý nápis (1a.) humanistickou majuskulou, kterému předchází medailon s poprsím. Slova v nápisech jsou dělena kytičkami. Na plášti ve vavřínovém věnci reliéf sv. Trojice, po stranách alegorické figury. Nahoře i dole znaky s nápisy-

vlevo český nápis (1b., 1d.) vpravo taktéž (1c., 1e.). Na druhé straně pláště reliéfy sv. Václava a dvě alegorické figury s českými nápisy (1f.). Na věnci reliéf Kalvárie a alegorické postavy. Na srdci vyryto (1g.) jméno autora a rok.

2. Ucha zdobí masky, koruna s nosatými obličejí. Pod korunou listové ornamenty. Čepec prázdný nápisový pás, pod ním řada osmiúhelníkových štítků s květinami. Na plášti se nachází konvářský znak s písmeny VP (pravděpodobně zvonař Václav Perner) a letopočet 1836, naproti reliéf sv. Trojice. Na srdci vyryto: 1864.

3. Ucha hladká. U koruny latinský nápis (3.) gotickou majuskulou, slova dělena maltézskými křížky. Plášť hladký. Na srdci vyryto P: P: 1839 (pravděpodobně zvonař Peter Pfrogner).

4. Původní zvon z roku 1738 slitý Václavem Pernerem v plzni pukl roku 1840 a byl přelit r 1849 Karlem Bellmannem v Praze. Na čepci i na věnci ornamentální pás. Plášť zdobí stojící Madona a sv. Mikuláš doprovázení nápisem.

Donátor:

1. rod Úlických

2.

3.

4.

Autor:

1. Krištof Scherb ve Starém Městě Pražském, srdce Petr Pfrogner

2. Václav Perner v Plzni

3. srdce Petr Pfrogner

4. Václav Perner v Plzni, přelil Karel Bellmann v Praze

Datace:

1. 1604, na srdci 1839

2. 1836, na srdci 1864, rekvírován

3. na srdci 1839

4. 1738, pukl roku 1840, přelit roku 1849, rekvírován

Průměr:

1. 97 cm

2. 85 cm

3. 60 cm

4.

Výška:

1. 100 cm

2. 85 cm

3. 60 cm

4.

Váha:

1.

2.

3.

4.

Ladění:

1.

2.

3.

4.

Materiál:

1. zvonovina, srdce železné

2. srdce železné

3. srdce železné

4.

15. Kostelec nad Mží

15.1. Filiální kostel sv. Jiří

Prameny a literatura:

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidieceze Pražská. Díl II.* Praha 1908, str. 315

CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství. Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek Západočeského muzea v Plzni.* Domažlice 2006, str. 143

Počet zvonů do roku 1914: 2

Nápisy:

1. m... ave maria gracia plena dominus tecv

m

2. bez nápisu

Výzdoba:

1. Gotickou minuskulou vyvedený, latinský nápis (1.), uzavřený mezi linkami, dělený křížky. Poslední písmeno umístěno pod spodní linkou nápisu.²¹⁷

2. Na čepci prázdný nápisový pás, pod ním slunečnicové festony. Na plášti polovypouklý obraz Nejsvětější Trojice a sv. Jiří.

Donátor:

Autor:

1.

2. z pernerovské dílny

Datace:

1. 1500

2. 1821

Průměr:

Výška:

Ladění:

Váha:

Materiál:

²¹⁷ Mohlo by se jednat o pozůstatek oprav nepovedeného písmena v nápisovém pásu.

16. Kozojedy

16.1. Kostel sv. Mikuláše

Prameny a literatura:

CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství, Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek Západočeského muzea v Plzni*. Domažlice 2006, str. 143

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidieceze Pražská. Díl III*. Praha 1909, str. 10-11

Farní kronika Kozojedy. Kozojedy, 1835-1967. str. 18, 134-135, 168

Katastr zvonů pro Čechy 1915 [Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici]

Počet zvonů do roku 1914: 4 (ve věži současně 3)

Nápisy:

1a. +A FVLGVRE ET TEMPESTATE LIBERA NOS DNE IESV CHRISTE (*ručička*) A GRANDINE ET INVNDATIONE LIBERA NOS FEDERIS ARCA.

1b.	I	R
	N	I
	S. DEVS	HIC TITVLVS
	S. FORTIS	TRIVMPHALIS
	S. ET IM	DEFENDAT NOS
	MORTALIS	AB OMNIBVS MALIS

1c.	S	M
	M	D
	TERIBILIS VT	CONTERE
	CASTRORVM	AEREAS
	ACIES ORDINA	POTESTATES
	TA	

1e. (*ručička*) CONSECRATA HONORI IESV ET MARIAE COMPATIENTIS A. 1701

2a. tento zvon dielan ke czty a chwale panu bohu matce bozy wssem swatym leta bozyho tysycyho cztyrsteho osmdesateho

2b. yan konwarz dyelal ten zvon

2c. ZWON TENTO BYL PŘELIT R. 1896 V PLZNI OD ROBERTA PERNERA KDYŽ BYL PATRONEM KNÍŽE PAVEL Z METTERNICH-WINEBURGU PATRON. KOMISAŘEM ŘEDITEL PANSTVÍ A LESMISTR JOSEF HOLEČEK A FARÁŘEM FRANTIŠEK HONOMICHL

3. enigmatický

4a. SANCTISSIMA TRINITAS MISERERE NOBIS.

4b. ANNO 1781 ZU EHREN GOTTES / BIN ICH GEGOSSEN WORDEN / VON JACOB WILHELM SEITZ IN PILSEN.

Výzdoba:

1. Zvon „umíráček“. Čepec s dvouřádkovým latinským nápisem (vyveden humanistickou majuskulou) rozděleným ručičkou a sevřeným mezi dvoulinkami (1a.), listový pásek, zespoda hlavy andělů. Na plášti je vyobrazeno Ukřižovaný s Marií Magdalénou, zleva (1b.) a zprava (1b.) latinské nápisy rozdělené uprostřed křížem. Na protější straně Panna Maria Bolestná pod křížem, zleva (1c.) a zprava (1c.) sevřena latinskými nápisy. Dále je na plášti zobrazen donátorský erb plaského opata Eugenia Tyttla, s začátečními písmeny E T A P. Věvec zdobí ručička a latinský nápis (1e.).

2. Čepec s českým gotickou minuskulou vyvedeným nápisem (2a.). Na plášti se nachází starý (2a. a 2b.) a nový (2c.) nápis latinkou. Plášť zdobí reliéf sv. Mikuláše.

3. Zvon „klekáníček“. Čepec zdobí gotickou minuskulou vyvedený nápis (3.) – nečitelný (enigmatický).

4. Čepec s latinským nápisem (4a.). Na plášti vyobrazen štít plaského opata Celestýna II. Wernera a pod ním německý nápis (4b.).

Donátor:

1. plaský opat Eugenius Tyttl, (původně byl zvon určen pro dvůr Rohy, odtud byl roku 1840 převezen)

Autor:

1. Jan III. Pricquey z Klatov

2. Jan Konvař, přelil v Plzni Robert Perner

3.

4. Jakub Wilhelm Seitz z Plzně

Datace:

1. 1701, rekvírován 15. 8. 1917

2. 1480, přelit r. 1896, rekvírován 9. 1. 1917

3. počátek 16. století

4. 1781, sňat roku 1833, roztlučen 1850, rekvírován 1917

Průměr:

1. 28 cm
2. 102 cm, po přelití dolní průměr 107 cm
3. 63,8 cm
- 4.

Výška:

1. 35 cm
2. 110 cm
3. 47 cm
- 4.

Váha:

1. 60 liber
2. 678 kg
3. cca 150 kg
- 4.

Ladění:

- 1.
2. F, vrchní ton Hes
3. E² + 1
- 4.

Materiál:

- 1.
2. zvonovina
3. zvonovina
4. zvonovina

17. Kozolupy

17.1. Farní kostel sv. Štěpána mučedníka

Prameny a literatura:

Kronika obce Kozolupy. Kozolupy 1885-1938, str. 4

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl II.* Praha 1908, str. 287

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Stříbrském.* Praha 1908, str. 143-144

CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství, Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek Západočeského muzea v Plzni.* Domažlice 2006, str. 143

NA, APA I., Farářské relace 1677, signatura B 12/1, folio 10, Kozolupy, (otázka č. 19)

Počet zvonů do roku 1914: 4

Nápisy:

1. O ADORANDA (zdobné S) TRINITAS (zdobné S) O VENERANDA (zdobné S) VNITAS (zdobné S) VDIELAN (zdobné S) W PLZNI

O SWATI (zdobné S) STIEPANE (zdobné S) ORODVG (zdobné S) ZA NAS (zdobné S) PRZED (zdobné S) PANEM (zdobné S) BOHEM (zdobné S) 1 / 5 / 4 / 5

2. shy + krkmy [symbol zvonku] vyhoms + yrap [symbol zvonku] zxomtsrhponmikyigxedrba + mairma [symbol zvonku]

3. bez nápisu

4. wegmeno panie ... / Letha panie ... zwon tento

.....

Výzdoba:

1. Na uchách torus. Na čepci dvouřádkový latinsko-český opis (1.), pod ním pás lilií. Plášť i věnec bez zdobení. Na dřevěném srdci, na železném štítku vryto K: W:

2. Na uchách torus. Na čepci enigmatický opis gotickou minuskulou (2.). Plášť zdobí reliéf sv. Jakuba.

3. Nejmenší. Pravděpodobně bez nápisu. Na plášti obraz sv. Štěpána a jméno zvonaře.

4. Na čepci dvouřádkový nápis (4.) frakturou, lemovaný dvoulinkami. Plášť zdobí reliéf zvoníka bez zvonku.

Donátor:

Autor:

1. v Plzni
- 2.
3. Karel Bellmann v Praze
4. Jan ze Stříbra

Datace:

1. 1545
2. asi z konce 15. století
3. 1843
4. 1. polovina 16. století, rekvírován

Průměr:

1. 77 cm
2. 59 cm
- 3.
- 4.

Výška:

1. 75 cm
2. 61 cm
- 3.
- 4.

Váha:

Ladění:

Materiál:

18. Kožlany

18.1. Farní kostel sv. Vavřince

Prameny a literatura:

CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství. Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek Západočeského muzea v Plzni*. Domažlice 2006, str. 92-94, 143

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Kralovickém*. Praha 1912, str. 46

Farní kronika Kožlany. Kožlany 1784-1945, str. 47-48, 103, 108

Kronika fary Kožlany. Kožlany 1775-1946, str. 14-16, 108-109

Farní kronika Kralovice. Kralovice 1907-1961, str. 32

NA, APA I., Farářské relace 1677, signatura B 12/9, folio 4, Kožlany, (otázka č. 19)

NA, APA I., Farářské relace 1700, signatura B 14/10, str. 82, Kožlany, (otázka č. 19)

Plzeňské biskupství [obrazová příloha]

Počet zvonů do roku 1914: 5

Nápisy:

1a. DVRCH FEIER VND HITZ / BIN ICH GEFLOSSEN / IACOB WILHELM SEITZ / HAT MICH ZV
EHREN GOTTES GEGOSSEN IN / PILSEN / ANNO 1769

1b. A FVLGVRE ET GRANDINE PER / PER TVTELARES SVOS LIBERET NOS DEVS / ANNO 1769

1c. GLORIA ET HONORE CORONATOS HONNORI ET

GLORIAE SVAE DEBITOS SERVET

OMNIPOTENS ANNO 1769²¹⁸

2a. QVOS IGNE EXAMINAS / PRAECIBVS EORVM / AT FLAMMA CONSERVA / ANNO 1769

2b. DVRCH FEIER VND HITZ / BIN ICH GEFLOSSEN / IACOB WILHELM SEITZ / HAT MICH ZV
EHREN GOTTES GEGOSSEN IN / PILSEN / ANNO 1769

3. *bez nápisu*

4a. GLORIA ET HONORE CORONATOS HONORI ET GLORIAE SVAE DEBITOS SERVET
OMNOPOTENS ANNO 1769

²¹⁸ Kronika fary Kožlany 1775-1946, str. 16

Kronika fary Kožlany 1784-1945, str. 108

4b. DVRCH FEIER VND HITZ / BIN ICH GEFLOSSEN / IACOB WILHELM SEITZ / HAT MICH ZV
EHREN GOTTES GEGOSSEN IN / PILSEN / ANNO 1769

5. *bez nápisu*

Výzdoba:

1. Ucha čtyřramenná. Koruna s mužskými maskarony, čepec zdobí dva pásy s mušlovitými ornamenty a anděli nesoucími slunečnicové festony. Plášť zdobí motiv Ukřižování s Marií a Janem, kolem kterého je německý nápis (1a.) držený anděli. Vpravo stojí Kristus s kalichem a hostií obklopený svatozáří z otištěných úzkých listů a donátorský erb je nesený anděli s latinským nápisem (1b.). Na druhé straně zvonu latinský nápis rozdělená trojúhelníkem (1c.). Dále sv. Petr a Pavel obklopeni listy.

2. Ucha čtyřramenná. Koruna s mužskými maskarony, čepec zdobí dva pásy s mušlovitým ornamentem a slunečnicovými festony. Plášť zdobí donátorský erb a latinský nápis (2a.) nesený dvěma anděli, naproti se nachází druhý nápis psaný německy (2b.). Dále jsou zde zobrazení sv. Florián a sv. Vavřinec obklopeni listy.

3. Malý zvonek pernerovského typu. Koruna bez zdobení, čepec má první nápisový pás prázdný, druhý zdobí slunečnicové festony. Plášť zdobí reliéf stojícího sv. Petra a Pavla.

4. Na plášti na jedné straně latinský nápis (4a.) a na druhé německý (4b.).

5.

Donátor:

1. Jošt Tejřovský z Einsidle, Pražský Novoměstský ústav šlechtičen

2. Jošt Tejřovský z Einsidle, Pražský Novoměstský ústav šlechtičen

3.

4. Jošt Tejřovský z Einsidle, Pražský Novoměstský ústav šlechtičen

5.

Autor:

1. Jakub Vilém Seitz z Plzně

2. Jakub Vilém Seitz z Plzně

3.

4. Jakub Vilém Seitz z Plzně

5.

Datace:

1. asi 1571, přelit 1769, rekvírován 3. 1. 1917
2. asi 1571, přelit 1769, rekvírován 3. 1. 1917
3. 19. století, rekvírován 3. 1. 1917
4. asi 1571, přelit 1769
5. rekvírován 3. 1. 1917

Průměr:

1. 104 cm
2. 88 cm
- 3.
4. 66 cm

Výška:

1. 82 cm
2. 67 cm
- 3.
4. 53 cm

Váha:

1. 600 kg
2. 400 kg
3. 20 kg
4. 140 kg
5. 9 kg

Ladění:**Materiál:**

1. zvonovina
2. zvonovina
- 3.
4. zvonovina

19. Kralovice

19.1. Farní kostel sv. Petra a Pavla

Prameny a literatura:

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl III.* Praha 1909, str. 20

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Kralovickém.* Praha 1912, str. 67–70

Kronika fary v Plasích. Plasy 1828–1874, str. 13

Kronika města Kralovice. Kralovice 1836–1950, str. 13

BUKAČOVÁ, Irena: *Kostel sv. Petra a Pavla v Kralovicích.* 2010, str. 18, 31–33, 59

CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství. Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek Západočeského muzea v Plzni.* Domažlice 2006, str. 143

NA, APA I., Farářské relace 1677, signatura B 12/9, folio 6, Kralovice, (otázka č. 19)

Počet zvonů do roku 1914: 7

Nápisy:

1a. PensILLIs ILLO anno toLLebar In aera MoLes Quo pestIs patrlls Ceslt aCerba focio

Id cantu cives grato fidibusque celebrent: || ipsa meo sanitu munera die feram. ||

Ob curas merito PRIMAS nimiumque laborem || PAULE tuum nomen denuo fusa fero.

|| K. N. K. || Henricus Senomatsky de Sternstat civis Slanensis divino auxilio me fecit ||

a. 1614, quo in Bohemia gravis pestis grassabatur.

1b. Machina quod sanitu populos voce aerea rauco. Artificis dextre tota refusa manu || Numinis auspicio gens id GRIESSPECCIA fecit || Quam pia posteritas laudis honore vehat.

Přelit → 1. Fracta fui subito, silebam tempore longo / et contristabar subdita corda Deo /

Caesaris annutus FRANCISCI vota priorum / implevit primi / sum renovata manu /

artificis Caroli Bellmann et nomine Petri, quo donata prius, gaudeo fusa modo.

Haec sera posteritas sciat et sit grata labori: / ad sonitum nostrum mox pia

templa petat Praegae, die 7. mensis Septembris 1825.

Posloužil k přelití zvonu č. 1. → 2. Kristus umřel za hříchy naše, vstal z mrtvých pro ospravedlnění naše.

Není zajisté dáno lidem jiného jména pod nebem, skrze kteréž by mohli spaseni býti, kromě jména Krista Ježíše. Tomu Kristu svědectví vydají všichni proroci, že odpuštění hříchův vezmou skrze něho všickni, kteříž věří v něho.

Slovutný Brykcí zvonář z Cymperku v Novém Městě pražském tento zvon udělal leta 1588.

3. A FULGURE ET TEMPESTATE LIBERA NOS DOMINE JESU CHRISTE 1736

4a. LETA PANIE 1587 ZWON TENTO VDIELAL SLOWUTNY BRYKCY ZWONARZ Z CYMPERCKU W NOWEM MIESTIE PRAZSKEM KOSTELU DO RZEPINA PRO POCTIWOST A CZIRKEWNI POTRZEBV WSSECH OSADNICH NAKLADEM VROZENE^O PANA HENDRYCHA ABRAHAMA Z SOLHAVZV NA WELIKYM BRZEZNIE A RZEPINE . Z TOHO BUD PANV BOHV CHWALA.

4b. SLOWO PANIE ZUSTAWA NA WIEKY. WIE GOTT WILL. H. A. V. S.

5. IACOB / WILH. SEITZ / GOSS MICH / IN PILSEN

6. bez nápisu

7. Jsem vzkříšení i život / Ulit nákladem / počestných oudů záložny / Kralovické / 1867

Výzdoba:

1. Ucha hladká. Na čepci a plášti dlouhý latinský nápis (1a.) s chronogramem. Na druhé straně druhý latinský nápis (1b.).

Přelit → 1. Na čepci široký ornament s květinovým dekorem. Na plášti reliéf sv. Petra a několikařádkový latinský nápis (1.) objasňující okolnosti jeho obnovení.

Posloužil k přelítí zvonu č. 1. → 2. Transkripce nápisu.

3. Barokní zvon tzv. „podschodní“. Na čepci nápisový pás s latinským opisem (3.) vyvedeným humanistickou majuskulou, vyjadřujícím prosbu o Kristovu ochranu před bleskem a bouří.

4. Renesanční zvon tzv. „okenní“. Šestiramenná koruna. Čepec zdobí pás výjevů s podobenstvím o marnotratném synovi, pod ním se vine pás svislých akantů a český humanistickou majuskulou provedený nápis (4a.). Na druhé straně se nachází druhý česko-německý nápis (4b.). Plášť zdobí reliéfy sv. Ondřeje a sv. Matouše. Na lemu jsou emblémy čtyř evangelistů. – Zvon byl původně zhotoven pro kostel v Řepíně.

5. Tzv. „namšička“. Koruna ve tvaru obličejů andělů. Čepec s akantovým pásem a anděli nesoucími rostlinné šlahouny zakončené medailony s poprsím muže v paruce. Na plášti se nachází štítek s německým nápisem (5.), stojící Madona a ukřižovaný Kristus.

6. Malý zvonek pernerovského typu. Na čepci prázdný nápisový pás, pod ním slunečnicové festony. Plášť zdobí vyobrazení sv. Jana Nepomuckého.

7. Koruna je čtyřramenná. Na čepci pás palmet. Plášť zdobí prohnutý český nápis (7.).

Donátor:

1. Pavel Gryspek
1. Náboženská matice
- 2.
- 3.
4. Hendrych Abraham ze Solhauzu na Velikém Březně a Řepíně
- 5.
- 6.
7. Členové záložny v Kralovicích

Autor:

1. Jindřich Senomatský ze Šternstatu ve Slaném
1. Karel Bellmann
2. Brikcí z Cimperka v Novém Městě Pražském
- 3.
4. Brikcí z Cimperka v Novém Městě Pražském
5. Jakub Vilém Seitz z Plzně
6. pernerovká dílna
7. Robert Perner v Plzni

Datace:

1. 1614, pukl 1823, přelit 1825
1. 1825, zavěšen 1828, rekvírován 5. ledna 1917
2. 1588, pukl, 1825 použit na přelití zvonu č. 1
3. 1736, pukl 1867, přelit roku 1870
4. 1587, zachován
5. 1769, rekvírován 5. 1. 1917
6. 19. století
7. 1867, rekvírován 3. ledna 1917

Průměr:

1.

1. 164 cm

2.

3.

4. 90 cm

5.

6.

Výška:

1.

1. 115 cm

2.

3.

4. 70 cm

Váha:

1. cca 56 kg

1. 2273 kg

2.

3.

4.

5. 70 kg

6. 170 kg

7. 20 kg

Ladění:

Materiál:

1. zvonovina

1. zvonovina, srdce ze železa

2.

3.

4. zvonovina

5. zvonovina

20. Krašov (Krasch)

20.1. Farní kostel sv. Ondřeje

Prameny a literatura:

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl III.* Praha 1909, str. 31

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Kralovickém.* Praha 1912, str. 73-75

Glockenkataster für Böhmen 1915 [Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici]

CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství, Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek Západočeského muzea v Plzni.* Domažlice 2006, str. 143

Počet zvonů do roku 1914: 2

Nápisy:

1a. NICOLAVS RATZSCHINER VON RATZSCHIN /kytička/ AVF /kytička/ WILCKISCHAW /kytička/
VND /kytička/ PVRLES

SOPHIA – RATZSCHINERIN . EINE – GEBORNE. RORERIN – VON – HOCHSTADT – 1610 – IAR

1b. ICH TROST MICH GOTTES HILFF

1c. HANS WILDT IN S. IOACHIMSTAL GOS MICH

1d. HILF GOTT DIR EWIGES WORDT DEM LEIB HIER DER SELE DORD

2a. A FVLGVRE ET TEMPESTATE LIBERA NOS DOMINE IESV

2b. IACOB WILHELM SEITZ IN PILSEN 1777

Výzdoba:

1. Na čepci dvouřádkový nápis (humanistická majuskula) německý (1a.), slova v prvním řádku dělena symbolem kytičky s pěti okvětními lístky, pod ním rostlinný ornament. Plášť zdobí znak, po jehož stranách se nachází další německý nápis (1b. a 1c.). Z druhé strany se na plášti nachází německý nápis a znak (1d.).

2. Korunu zdobí nosaté obličejce. Na čepci latinský nápis (2a.) sevřený mezi linkami, shora pás s loveckými motivy (zvířata a stromy), zespoda slunečnicové festony. Na plášti se nachází stojící postavy sv. Prokopa a Panny Marie, zvonařská značka s datací a německým opisem (2b.).

Donátor:

1. Mikuláš Račín z Račina a Žofie Račínská rozená z Hochstadtu
- 2.

Autor:

1. Hans Wildt v Jáchymově
2. Jakub Vilém Seitz v Plzni

Datace:

1. 1610
2. 1777, rekvírován

Průměr:

1. 106 cm
2. 62 cm

Výška:

1. 96 cm
2. 50 cm

Váha:

Ladění:

1. D
2. G

Materiál:

- 1.
2. zvonovina

21. Krašovice

21.1. Farní kostel sv. Jiljí

Prameny a literatura:

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl III.* Praha 1909, str. 33

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Kralovickém.* Praha 1912, str. 79

Katastr zvonů pro Čechy 1915 [Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici]

CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství, Rekviční fotografie z první světové války ze sbírek Západočeského muzea v Plzni.* Domažlice 2006, str. 144

Plzeňské biskupství [obrazová příloha]

Počet zvonů do roku 1914: 3

Nápisy:

1. Anno x domini x millesimo x Quincentesimo /zvonek/ vicesimo x quarto /zdobné S/ magister x Bartholomeus x me /zvonek/ fecit x in x Civitate /džbánek a zdobné x/

prage /džbánek/ sit x laus x deo x patri x omnipotenti x beate /zvonek/ marie x semper x virginis x et x omnibus x sanctis x veni x sancte xx

2. (mušle) IACOB WILHELM SEITZ HAT MICH GEGOSSEN IN PILSEN ANNO 1785²¹⁹

3. IACOB SEITZ GOS MICH IN PILSEN ANNO 1769

Výzdoba:

1. Pod korunou na čepci dvouřádkový latinský opis, sevřený mezi linkami, vyvedený gotickou minuskulou (1.) dělený zdobnými x, symboly zvonku a džbánu, zdola reliéfní postava světce. Lem zdoben linkami.

2. Klekáník. Koruna s nosatými obličejí. Na čepci německý nápis sevřený mezi linkami (2.), shora pásem rozvilin, zdola slunečnicovými festony. Plášť zdobí stojící postava sv. Jiljí, naproti Madona obklopená svatozáří.

²¹⁹ Chvátal Tomáš, Krčmář Luděk, *Obrazy z dějin českého zvonařství, Rekviční fotografie z první světové války ze sbírek západočeského muzea v Plzni, Domažlice 2006, str. 144* uvádí rok vzniku 1783.

3. Na čepci se nachází německý nápis sevřený mezi linkami (3.), shora akantovými listy, zdola slunečnicovými festony. Plášť zdobí reliéf Madony obklopené svatozáří, naproti které jsou na oblaku polopostavy sv. Petra a Pavla.

Donátor:

Autor:

1. mistr Bartoloměj z Prahy
2. Jakub Vilém Seitz v Plzni
3. Jakub Vilém Seitz v Plzni

Datace:

1. 1524
2. 1785, rekvírován 19. ledna 1917
3. 1769, rekvírován

Průměr:

1. 87 cm
2. 62 cm
3. 20 cm

Výška:

1. 70 cm
2. 52 cm
3. 20 cm

Váha:

- 1.
2. 149 kg
- 3.

Ladění:

1. d
2. j'
3. C

Materiál:

22. Krsy (Girsch)

22.1. Kostel sv. Vavřince

Prameny a literatura:

Kronika fary Krsy. Krsy 1836–1928, str. 66–67

Památkový katalog. Kostel sv. Vavřince. Dostupné z:

<https://www.pamatkovykatalog.cz/kostel-sv-vavrinec-18694252>. Citováno dne: 20.6.2020

Počet zvonů do roku 1914: 3

Nápisy:

- 1.
2. bez nápisu
- 3.

Výzdoba:

- 1.
- 2.
3. „Blažej“

Donátor:

Autor:

Datace:

1. 1825, rekvírován
2. rekvírován
3. 1818

Průměr:

Výška:

Váha:

Ladění:

Materiál:

23. Křečov

23.1. Farní kostel sv. Petra a Pavla

Prameny a literatura:

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl III.* Praha 1909, str. 35

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Kralovickém.* Praha 1912, str. 83

Katastr zvonů pro Čechy 1915 [Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici]

Kronika fary Křečov. Křečov 1787–1945. Dostupné z:

http://www.portafontium.eu/iipimage/30660015/soap-ps_00102_fara-krecov-1787-1945_1240. str. 124. Citováno dne: 20.6.2020

Památkový katalog. Kostel sv. Petra a Pavla. Dostupné z:

<https://www.pamatkovykatalog.cz/kostel-sv-petra-a-pavla-18694993>. Citováno dne: 20.6.2020

Plzeňské biskupství [obrazová příloha]

NA, APA I., Farářské relace 1700, signatura B 14/13b, str. 42, Křečov, (otázka č. 19)

Počet zvonů do roku 1914: 3

Nápisy:

1. O VENERANDA S TRINITAS S O S ADORANDA S VNITAS S VDIELAN S PLZNI S 1 S 5 S 5 S 7

2. we gmeno /rostlinný motiv/ bozie a /rostlinný motiv/ swateho /rostlinný motiv/ matusie /rostlinný motiv/ tento /rostlinný motiv/ zwon /rostlinný motiv/ gest /symbol maltézského kříže/slit /rostlinný motiv/

3. leta x panie x tisicoho x petisteho x ssedesateho x sedmeho

Výzdoba:

1. Koruna šestiramenná. Na čepci latinsko – český text vyvedený kvadrátní kapitálou (1.), slova dělena zdobnými S. Pod textem se nachází pás drobných kružeb. Na lemu se nachází drobné rostlinné motivy v úzkém pásu (převíjená větévka lupénky).

2. Koruna tvořena čtyřmi závěsnými věnci, ramena neprobíhají na opačnou stranu věnce. Text na věnci český (2.), neúplný, slova dělená rostlinnými motivy, gotická minuskula.

3. Koruna čtyřramenná. Na čepci kolkolem český, gotický minuskulový nápis (3.) neúplný.

Donátor:

Autor:

Datace:

1. 1557
2. 16. století
3. 1567

Průměr:

1. 89 cm
2. 43 cm
3. 36 cm

Výška:

1. 70 cm
2. 33 cm
3. 31 cm

Váha:

Ladění:

1. Es
2. Es
3. Es

Materiál:

1. zvonovina
2. zvonovina
3. zvonovina

24. Ledce (Ledetz)

24.1. Kostel sv. Jakuba Většího

Prameny a literatura:

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl II.* Praha 1908, str. 291

CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství. Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek Západočeského muzea v Plzni.* Domažlice 2006, str. 144

Kronika fary Ledce. Ledce 1839-1955, str. 38

NA, APA I., Farářské relace 1677, signatura B 13/4b, folio 14, Ledce, (otázka č. 19)

NA, APA I., Farářské relace 1700, signatura B 13/10, str. 143, Ledce, (otázka č. 19)

Počet zvonů do roku 1914: 4

Nápisy:

1a. + ISTA CAMPANA ... MDCCIII AD LAVDEM CONDITORIS ... VMQVE VIRGINIS IN SVPER / + BEATORVM O ... POTENTIS PROTECTORIS ... DIS ECCLESIAE LEDECENSIS

1b. ... PERNER ... IN PILSEN

2. ... FVSA EST AD LAVDEM ET O... / ... CELI TERAEQVE REGINAE ANNO DOMINI

3.

4. *bez nápisu*

Výzdoba:

1. Velký zvon. Na čepci kolkolem latinský nápis (1a.) vyvedený humanistickou majuskulou, lemovaný linkami a perlovci, shora jemnými akanty, zdola rozvilinovými ornamenty. Plášť zdobí reliéf sv. Jakuba Většího a dalšího světce, pod kterým se nachází zvonařova signatura (1b.).

2. Zvon. Na čepci dvouřádkový latinský nápis (2.) vyvedený humanistickou majuskulou, sevřený mezi linkami a perlovci, dále shora jemnými akanty, zdola volutovými ornamenty. Na plášti reliéf Madony.

3. Nápis latinský (znění neznámé).

4. Bez výzdoby.

Donátor:

Autor:

1. Jan Perner z Plzně
2. Jan Perner z Plzně
3. Valentin Lissiack v Praze
4. ulit v Plzni

Datace:

1. 6. 10. 1703, rekvírován 30. 9. 1916
2. 6. 10. 1703, rekvírován 30.9.1916
3. 1740
4. 1768

Průměr:

1. 96 cm
2. 73 cm
3. 52 cm
- 4.

Výška:

Váha:

1. 540 kg
2. 245 kg
3. 80 kg
4. 20 kg

Ladění:

Materiál:

- 1.
- 2.
- 3.
4. bronz

25. Líšťany (Lešťany)

25.1. Farní kostel sv. Petra a Pavla

Prameny a literatura:

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl II.* Praha 1908, str. 294

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Stříbrském.* Praha 1908, str. 153-154

CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství. Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek Západočeského muzea v Plzni.* Domažlice 2006, str. 56, 144

Kronika fary Líšťany. Líšťany 1674–1945, str. 109, folio 55

NA, APA I., Farářské relace 1677, signatura B 13/4b, folio 16, Líšťany, (otázka č. 19)

Plzeňské biskupství [obrazová příloha]

Počet zvonů do roku 1914: 4

Nápisy:

1. O SANCTE / PETRE / ORA / PRO NOBIS / DEVM / O MARIA MARCVS / LVCAS / IOHANNES / MATEVS ||

WILIM / S PRZICHOW MATER / GRACIE MATER / MISERICORDIE / FECIT / EGIDIVS / PLZNIE / 1 / 5 / 7 / 9 (1539)

2. leta /symbol zvonku/ bozyho x tisíczeho + ctyrsteho +/symbol zvonku/ osumdesateho x llll^o ke cty a k chwalle x Božy + tento

x zvon /symbol zvonku/ lit x

3a. S : S IOANNES PAVLE ET DONATE INTERCEDITE PRO NOBIS

3b. IACOB WILHELM SEITZ IN PILSEN

3c. REFVSA EST HAEC CAMPANA EX COLLECTIS A PAROCHIANIS NOSTRIS PECVLIIS

4. + GELOBT SEI DAS ALLERHEILIGSTE SACRAMENT

IO. PERNER GOS MICH IN PILSEN · 1 · 7 · 1 · 4 ·

Výzdoba:

1. Koruna čtyřramenná, na uchách torus. Na čepci dvouřádkový latinský nápis humanistickou majuskulou, dělený paragrafy (1.) sevřený mezi linkami, pod ním palmetový pás. Plášť zdobí reliéf sv. Petra.

2. Na uchách koruny torus. Na čepci český nápis (2.) vyvedený gotickou minuskulou.

3. Na uchách koruny nosaté masky. Čepce zdobí místy rocaille, pod nimi mezi linkami sevřený latinský nápis (3a.), zdola slunečnicové festony. Na plášti akantový list, reliéf sv. Donáta, sv. Pavla, sv. Jana a kartuší se zvonkem, kružidlem a děly- s opisem (3b.). Po stranách letopočet 1776. Na věnci latinský nápis (3c.).

4. Sanktusník. Na uchách koruny vruby, na čepci německý nápis (4.) vyvedený humanistickou majuskulou, pod ním hlavy andělů. Plášť je zdoben vyobrazením krucifixu a Madonou pod vavřínovým loubím.

Donátor:

1. Vilém z Příchovic

2.

3. Přelit ze sbírek farníků

4.

Autor:

1. Jiljí z Plzně (Egidius)

2.

3. Jakub Vilém Seitz v Plzni

4. Johannes Perner v Plzni

Datace:

1. 1579 (1539), rekvírován

2. 1484 (1480)?²²⁰

3. 1776, rekvírován

4. 1714

Průměr:

1. 104 cm

2. 64 cm

3. 48 cm

4. 33 cm

²²⁰ Kronika fary Líštiny. Líštiny, 1674-1945. str. 109, folio 55. Uvádí v přepisu rok vzniku 1480.

Výška:

1. 98 cm
2. 62 cm
3. 48 cm
4. 32 cm

Váha:

Ladění:

Materiál:

1. zvonovina
- 2.
- 3.
4. bronz

26. Luková (Lukov)

26.1. Farní kostel sv. Jiří

Prameny a literatura:

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl III.* Praha 1909, str. 41

Glockenkataster für Böhmen 1915 [Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici]

Kronika fary Luková. Luková 1863–1960, str. 19, 30-31

CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství, Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek Západočeského muzea v Plzni.* Domažlice 2006, str. 145

NA, APA I., Farářské relace 1677, signatura B 13/4b, folio 19, Manětín (otázka č. 19)

Plzeňské biskupství [obrazová příloha]

Počet zvonů do roku 1914: 3

Nápisy:

1. Rufe, du, mit hellem Munde unseren Völkern froh ein Lied, denn du bringst die Segenkunde, Österreich das hold blüht. Lasse allen spätern Böhmen prunkend deine Stimme tönen, Habsburgs jungster Sprosse blüht

2. bez nápisu

3. bez nápisu

Výzdoba:

1. Německý nápis – báseň (1.) oslavující narození následníka trůnu, korunního prince Rudolfa.

2. Koruna s nosatými obličejí. Na čepci prázdný nápisový pás. Plášť zdobí reliéf sv. Jana Křtitele a datace.

3. Koruna s nosatými obličejí. Na čepci prázdný nápisový pás se třemi linkami, pod nimi pás rostlinných motivů. Plášť zdobí reliéf. Větec je lemován dvojlínkou.

Donátor:

Autor:

1. Václav Perner v Plzni

2. Václav Perner v Plzni

3. Václav Perner v Plzni

Datace:

1. 1858, zrekvírován v 1. sv. válce
2. 1858, zrekvírován v 1. sv. válce
3. 1858, zrekvírován v 1. sv. válce

Průměr:

1. 85 cm
2. 65 cm
3. 55 cm

Výška:

1. 70 cm
2. 58 cm
3. 52 cm

Váha:

1. 276, 5 kg
2. 185, 5 kg
3. 101 kg

Ladění: (základní tón)

1. A
2. C
3. C

Materiál:

- 1.
2. zvonovina
3. zvonovina

27. Manětín

27.1. Děkanský kostel sv. Jana Křtitele

Prameny a literatura:

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl III.* Praha 1909, str. 49

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek uměleckých a historických v politickém okrese Kralovickém.* Praha 1912, str. 102

Kronika děkanství Manětín. Manětín 1836–2009, str. 396-397

CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství. Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek Západočeského muzea v Plzni.* Domažlice 2006, str. 82-83, 145

NA, SPS, Lístkový katalog zvonů A-K, karton 666, signatura 30, Kralovice (Manětín)

NA, APA I., Farářské relace 1677, signatura B 13/4b, folio 19, Manětín (otázka č. 19)

NA, APA I., Farářské relace 1700, signatura B 14/13b, str. 21, Manětín, (otázka č. 19)

Plzeňské biskupství [obrazová příloha]

Počet zvonů do roku 1914: 6

Nápisy:

1a. + PO OHNIWE CELE MANTINI A ME SKAZE KE CZTI SWATEHO IANA KRZTITELE PRZELITI SEM W KLATOWECH /rozetka/ LETA /rozetka/ 1715 /rozetka/

1b. /ručička/ MARIA GABRIELA COMITIS / SA LAZCHANSKIANA NATA CO / MITISSA CZERNINIANA DE CHV / DENITZ /rozetka/

2a. /rozetka/ REFVSA KLATAE ANNO DOMINI 1715 HONORI SANCTE BARBARAE VIRGINIS ET MARTIRIS

2b. /ručička/ MARIA GABRIELA CO / MITISSA LAZCHANSKIANA / NATA COMITISSA CZERNI / NIANA DE CHVDENITZ /rozetka/

3a. /hlava anděla/ SANCTA MARIA ET SANCTA CATHARINA ATQVE SANCTE IOANNES NEPOMUCENE ORATE PRO NOBIS

3b. IACOB WILHELM SEITZ IN PILSEN ANNO 1779

4. A. IOS: PERNER . FUSA FUI. PILSNAE 1 . 7 . 68

5. bez nápisu

6. bez nápisu

Výzdoba:

1. Koruna šestiramenná, ucha zdobená malými obličejí. Na čepci český nápis (1a.) vyvedený humanistickou majuskulou, udávající důvod přelití, sevřený mezi ornamentálními pásy dělený dvoulinkami, zdola akantové listy a rozviliny. Plášť zdobí výjev Ukřižování s Marií a Janem, stojící na zvonařské značce, naproti donátorský znak a latinský nápis (1b.).
2. Na čepci latinský nápis (2a.) vyvedený humanistickou majuskulou, sevřený mezi ornamentálními pásy dělený dvoulinkami, zdola festony a maskarony s rozvilinami. Plášť zdobí alianční/donátorský znak a latinský nápis (2b.).
3. Koruna s nosatými obličejí. Na čepci latinský nápis (3a.) sevřený mezi linkami, shora pás s loveckými motivy, zdola slunečnicové festony. Plášť zdobí Madona stojící na půlměsíci nesená anděli, naproti stojí světec nesený anděli, zvonařská značka s datací (3b.) a stojící sv. Jan Nepomucký nesený anděli.
4. Umíráček. U koruny latinský nápis (4.) nesoucí jméno zvonaře a letopočet, pod nápisem ozdobný pás se slunečnicemi, vinnými hrozny, květinami a girlandovými závěsy. Plášť zdobí z jedné strany reliéfní vypuklina se sv. Ondřejem s křížkem, z druhé dvě reliéfní hlavy světců sv. Petra a Pavla spojené slunečnicovými festony. Nad věncem pět linek.

5. Sanktusník. Bez výzdoby

6. Sanktusník. Bez výzdoby

Donátor:

1. Marie Gabriela Lažanská, rozená Černínová z Chudenic
2. Marie Gabriela Lažanská, rozená Černínová z Chudenic

Autor:

1. Jan III. Pricquey z Klatov
2. Jan III. Pricquey z Klatov
3. Jakub Vilém Seitz v Plzni
4. Josef Perner v Plzni

Datace:

1. přelit 1715, rekvírován 10. ledna 1917
2. přelit 1715, rekvírován 17. 8. 1917
3. 1779, rekvírován 10. ledna 1917
4. 1768
5. přelit poč. 20. století, rekvírován 10. ledna 1917

Průměr:

- 1.
- 2.
3. 63 cm
4. 28 cm

Výška:

- 1.
- 2.
- 3.
4. 22 cm bez koruny, s korunou 29 cm
- 5.

Váha:

1. 680 kg
- 2.
3. 181 kg
- 4.
5. 39 kg

Ladění:

Materiál:

1. zvonovina
2. zvonovina
- 3.
- 4.
5. bronz
6. bronz

27. Manětín

27.2. Hřbitovní kostel sv. Barbory

Prameny a literatura:

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidieceze Pražská. Díl III.* Praha 1909, str. 52

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek uměleckých a historických v politickém okrese Kralovickém.* Praha 1912, str. 130

Kronika děkanství Manětín. Manětín 1836-2009, str. 396

CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství. Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek Západočeského muzea v Plzni.* Domažlice 2006, str. 145

NA, APA I., Farářské relace, signatura B 13/4b, folio 19, Manětín (otázka č. 19)

NA, APA I., Farářské relace 1700, signatura B 14/13b, str. 21, Manětín, (otázka č. 19)

Počet zvonů do roku 1914: 2

Nápisy:

1a. KRISTVS VMRZEL PRO HRZIECHY NASSE WSTAL Z MRTWYCH PRO OSPRAWEDLNIENI NASSE

1b. TAK BVOH MILOWAL SWIET ...

1c. slowvtny Brykcy zwonarz z Cymperkv w Nowem Miestie Prazskem tento zvon udielal Leta Panie 1599

2. Anno / Domini / milessimo / ccccc / xviii / ista / campana / conflata / est / per / magistrum / andream /

Výzdoba:

1. Na čepci pás obdélných polí s výjevy z podobenství o Marnotratném synovi, Lazarovi, o milosrdném Samaritánu a Obrácení sv. Pavla. Zdola svislé akantové listy. Plášť zdobí plastický křucifix, po jeho stranách Panna Maria a sv. Jan, nápis český (1a.) vyvedený humanistickou majuskulou. Na druhé straně pláště text z Písma (1b.), pod ním znak zvonaře a na okraji český nápis (1c.) gotickou minuskulou.

2. Na čepci kolkolem latinský nápis (2.) gotickou minuskulou. Plášť je hladký, bez zdobení.

Donátor:

Autor:

1. Brikcí z Cimperka v Novém Městě Pražském

2. pražský mistr Ondřej

Datace:

1. 1599

2. 1518

Průměr:

1. 85 cm

2. 65 cm

Výška:

1. 70 cm

2. 56 cm

Váha:

1. 403 kg

2.

Ladění:

Materiál:

1. zvonovina

2. zvonovina

27. Manětín

27.3. Kaple sv. Josefa (původní zasvěcení sv. Matouši)

Prameny a literatura:

CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství, Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek Západočeského muzea v Plzni*. Domažlice 2006, str. 145

Kronika děkanství Manětín. Manětín 1836–2009, str. 397

Počet zvonů do roku 1914: 1

Nápisy:

1. ES HAD MICH GOSSEN / I. C. LÖHNER IN PRAG

Výzdoba:

1. Na čepci slunečnicové festony. Plášť zdobí postava sv. Jana Nepomuckého, kolem něj německý nápis (1.), z druhé strany pláště se nachází alianční znak Černínů z Chudenic (Františka Josefa Černína z Chudenic a Isabelly Marie de Mérode-Westerloo) a datum 1735.

Donátor:

1. pravděpodobně Marie Gabriela Lažanská rozená Černínová z Chudenic

Autor:

1. Jakub Konrád Löchner z Prahy

Datace:

1. 1735, rekvírován 10. ledna 1917

Průměr:

1. 35 cm

Výška:

Váha:

1. 7 kg

Ladění:

Materiál:

28. Mariánská Týnice (Tejnice, Teynicz)

28.1. Kostel Zvěstování Panny Marie

Prameny a literatura:

BUKAČOVÁ, Irena - kol. autorů: *Mariánská Týnice, historie poutního místa a muzea*. Mariánská Týnice 2002, str. 38, 90

NA, APA I., Farářské relace 1677, signatura B 12/9, folio 6, Kralovice, (otázka č. 19)

Počet zvonů do roku 1914: 4

Nápisy:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Výzdoba:

1. Velký (z vizitačního protokolu 16.září 1786, 3 zvony byly na půdě)
2. Střední
3. Malý
- 4.

Donátor:

1. plaský opat Ondřej Trojer
2. plaský opat Ondřej Trojer
3. plaský opat Ondřej Trojer
- 4.

Autor:

- 1.
- 2.
- 3.

Datace:

1. konec 17. století
2. konec 17. století
3. konec 17. století
4. neurčen

Průměr:

Výška:

Váha:

Ladění:

Materiál:

29. Město Touškov (Touškov nad Mží)

29.1. Farní kostel sv. Jana Křtitele

Prameny a literatura:

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek uměleckých a historických v politickém okrese Stříbrském*. Praha 1908, str. 285

CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství. Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek Západočeského muzea v Plzni*. Domažlice 2006, str. 145

Kronika Města Touškov. Město Touškov 1890–1892, str. 19–20

NA, APA I., Farářské relace 1700, signatura B 13/10, str. 270, Touškov, otázka č. 19

Počet zvonů do roku 1914: 6

Nápisy:

1a. D • M • B • H AMZKAZR

1b. ANNO • 1601 • CAMPANA • HAEC RESTAVRATA

EST IN LAVDEM ET GLORIAM DEI • HOMI :

NVMQVE • EXCITACIONEM • AD • PIETATEM •

SVMPTIBVS • POLYTIAE • TAVSSCOVIENSIS •

CIS • MIZAM • DEVS • VOCEM • OPERIS • HVIVS

BENEDICAT • ET • OSTENDAT • NOBIS

MISERICORDIAM • SVAM

1c. /kytička/ MEIN ANFANG VND END /kytička/

/čtyřlístek/ STEHT • IN • GOTTES • HEND /čtyřlístek/

/čtyřlístek/ BENEDICT /kytička/ SIEBENHYNNER

/kříž/ VON SCHLACKENWALDE /čtyřlístek/

2.

3a. A VOCE TONITVI FVLGVRANTIS FVLMINE ET TEMPESTATE ET OMNI MALO LIBERA NOS
DOMINE IESV CHRIST

3b. R • D • D • R • A • C • C • T •

3c. Melchior Matthaeus Michelin | Civis Pilsnensis me | fudit.

3d. ANNO A PARTV VIRGINEO 1665

CAMPANA HAEC AD DEI TEROPT.
TINI MAXIMI GLORIAM DEI PARAE
GENITRICI HONOREM REFVSA
ET PRAECURSORI SALVATORIS NOS.
TRI : DIVO IOANNIS BAPTISTAE DICATA
ET CONSECRATA SVMPTIBVS ECCL.
ESIAE TVSSKOVIENSIS EIDEM
SANCTO SACRAE RESTITVTA

4. */hvězdička/* ave + maria + gra */zvonek/* o rex + glorie + veni + cum + pace

5. *bez nápisu*

6. pravděpodobně bez nápisu

Výzdoba:

1. „Spasitel“. Ucha hladká. Na čepci dvojice ornamentálních pásů s rozvilinami, pod nimi řada vysutých akantů. Plášť zdobí tři rosety a znaky v laurových věncích s podpisy (1a.), naproti nim městský znak ve věnci, zdola v rámci mnohořádkový latinský nápis (1b.). Na věnci německý nápis (1c.) dělený květinami a čtyřlístky, naproti Spasitel s beránkem. Všechny nápisy vyvedeny humanistickou majuskulou.

2. Původní zvon z roku 1518 pukl a roku 1846 byl přelit.

3. Ucha s vruby. Na čepci pás rozvilin a ovocné festony s rostlinným ornamentem, mezi nimi latinský nápis (3a.). Plášť zdobí dva znaky, opatský a otisk městského pečetidla, shora znaky (3b.) a reliéf Spasitele. Naproti reliéf Kalvárie, Madony obklopené září a latinský nápis (3c.) udávající jméno zvonaře. Zdola v laurovém rámci mnohořádkový latinský nápis (3d.). Věnc hladký. Nápisy vyvedeny humanistickou majuskulou.

4. Ucha hladká. Na čepci mezi cimbuřím a pásem lilií latinský nápis vyvedený frakturou (4.). Jednotlivá slova jsou dělena maltézskými kříži. Plášť hladký.

5. Ucha hladká. Na čepci prázdný nápisový pás, zdola pás s andílky nesoucími mušle a datace 1809. Plášť zdobí reliéf sv. Martina na koni a sv. Jana Nepomuckého.

6. Sanktusník. Bez zdobení.

Donátor:

- 1.
- 2.
- 3.

4.

5.

6. pravděpodobně Johann Anton šlechtic von Štark

Autor:

1. Benedikt Siebenhüner ze Slavkova

2. přelit od Karla Bellmanna v Praze

3. Matyáš M. Michelin v Plzni

4.

5. Petr Pavel Perner v Plzni

6. Robert Perner v Plzni

Datace:

1. 1601, rekvírován 1917, zachován

2. 1518, přelit 1846

3. 1665

4. 2. polovina 15. století, rekvírován 1917

5. 1809, rekvírován 1917

6. 1880

Průměr:

1. 152 cm

2.

3. 81 cm

4. 51,5 cm

5. 35 cm

6.

Výška:

1. 134 cm

2.

3. 79 cm

4. 48 cm

5. 32 cm

6.

Váha:

1. 3,5 tuny (50 centner)

Ladění:

Materiál:

1. zvonovina

2. zvonovina

3.

4. zvonovina

5. bronz

6. bronz

30. Nadryby

30. Kaple Nejsvětější Trojice

Prameny a literatura:

BUKAČOVÁ, Irena a kol.: *Nadryby-vesnička s dlouholetou historií*. Nadryby 2018, str. 28

Počet zvonů do roku 1914: 1

Nápisy:

1. + IESVS NAZARENVS REX JUDAEORVM
+ IO. PERNER GOSS MICH IN PILSEN 1717

Výzdoba:

1. Barokní zvon. Koruna šestiramenná, na uchách masky. Čepec zdobí dvouřádkový latinsko-německý nápis (1.) vyvedený humanistickou majuskulou. Zdola reliéfní ornamentální pás složený z andílčích hlaviček. Na plášti se nachází znak plaského opata Eugena Tyttla (ETAPPL). Na protilehlé straně reliéfní oválný medailon se sv. Bernardem s nástroji umučení a Kristus na kříži. Věvec zdobí tři plastické linky.

Donátor:

1. plaský opat Eugen Tyttl

Autor:

1. Jan Perner v Plzni

Datace:

1. 1717

Průměr:

1. 48 cm

Výška:

Váha:

Ladění:

Materiál:

31. Nečtiny

31.1. Farní kostel sv. Jakuba Většího Apoštola

Prameny a literatura:

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidieceze Pražská. Díl III.* Praha 1909, str. 59

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Kralovickém.* Praha 1912, str. 145-146

CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství, Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek Západočeského muzea v Plzni.* Domažlice 2006, str. 146

Kronika fary Nečtiny. Nečtiny 1864–1938. Dostupné z:

http://www.portafontium.eu/iipimage/30660173/soap-ps_00793_fara-nectiny-1864-1938_0250. Citováno dne: 21.6.2020

NA, APA I., Farářské relace 1677, signatura B 13/4b, folio 20, Nečtiny, (otázka č. 19)

NA, APA I., Farářské relace 1700, signatura B 14/13b, str. 33, Nečtiny, (otázka č. 19)

Počet zvonů do roku 1914: 3

Nápisy:

1. Ke czti A K chwale x Gedinemu Panu Buohu Nassemu x w niemz gest Ma wsseczka Moc z Nadiege

Leta panie x 1 2 5 2 4 2 6 2 Slit Gest Tento Zwon x w Strzibrze od Jana Konwarze Tumu Sin x

2. iohanes + marcus + iacobus + matheus + lucas +

3. O S S S ANA S O S PD S EVM MARCVS S LVCAS S IOHANES S MATEVS S

Výzdoba:

1. Na čepci dvouřádkový český nápis (1.) frakturou. Plášť zdobí reliéf Muže s holí v pravici, u nohou má psa (mohlo by se jednat o sv. Rocha či sv. Vendelína), po stranách písmena **s. n.**

2. Na čepci kolkolem nápis latinský (2.) vyvedený raně humanistickou kapitálou z obrácených písmen (některá jsou hlavou dolů).

3. Na čepci kolkolem latinský nápis (3.). Slova jsou oddělena zdobnými esky. Plášť zdobí reliéf Madony s Ježíškem a letopočet 1528.

Donátor:

Autor:

1. Jan Konvář ve Stříbře

2.

3.

Datace:

1. 1546, rekvírován 12. ledna 1917

2.

3. 1528, rekvírován 12. ledna 1917

Průměr:

1. 93 cm

2. 69 cm

3. 65 cm

Výška:

1. 76 cm

2. 55 cm

3. 52 cm

Váha:

1. 200 kg

2.

3. 40 kg

Ladění:

Materiál:

1. zvonovina

2.

3. zvonovina

31. Nečtiny

31.2. Filiální kostel sv. Anny

Prameny a literatura:

Kronika fary Nečtiny. Nečtiny 1864-1938. Dostupné z:

http://www.portafontium.eu/iipimage/30660173/soap-ps_00793_fara-nectiny-1864-1938_0250. Citováno dne: 21.6.2020

NA, APA I., Farářské relace 1677, signatura B 13/4b, folio 20, Nečtiny, (otázka č. 19)

NA, APA I., Farářské relace 1700, signatura B 14/13b, str. 33, Nečtiny, (otázka č. 19)

Počet zvonů do roku 1914: 1

Nápisy:

1.

Výzdoba:

1.

Donátor:

Autor:

Datace:

1. do roku 1677, zrekvírován 12. 1. 1917

Průměr:

Výška:

Váha:

1. 3 kg

Ladění:

Materiál:

32. Nynice

32.1. Kaple sv. Kateřiny

Prameny a literatura:

NA, SPS, Ohlašovací list pro bronzové zvony, karton 676, okres Plzeň

Počet zvonů do roku 1914: 1

Nápisy:

1. ORA PRO NOBIS S. CATHARINA 1680

SUMPTIBUS INCOLARUM ET BENEFACTORUM STEPHANUS PRICQUEI CIVIS CLATOVIENSIS
ME FUDIT

Výzdoba:

1. Na čepci kolkolem latinský dvouřádkový nápis (1.) vyvedený humanistickou majuskulou. Plášť zdobí reliéf sv. Kateřiny.

Donátor:

Autor:

1. Štěpán Pricquey v Klatovech, přelil Petr Perner v Plzni

Datace:

1. 1680, roku 1897 pukl a byl nahrazen novým

Průměr:

1. 35,5 cm

Výška:

1. 35 cm

Váha:

Ladění:

Materiál:

1. bronz

33. Nýřany (Nürschan)

33.1. Farní kostel sv. Prokopa

Prameny a literatura:

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Stříbrského*. Praha 1908, str. 164

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl II*. Praha 1908, str. 306

Počet zvonů do roku 1914: 3

Nápisy:

- 1.
- 2.
- 3.

Výzdoba:

1. Sv. Josef
2. Sv. Prokop
3. P. Maria

Donátor:

Autor:

1. Richard Herold v Chomutově
2. Richard Herold v Chomutově
3. Richard Herold v Chomutově

Datace:

1. 1904
2. 1904
3. 1904

Průměr:

Výška:

Váha:

Ladění:

Materiál:

1. ocel

2. ocel

3. ocel

34. Obora

34.1. Farní kostel sv. Michaela Archanděla

Prameny a literatura:

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl III.* Praha 1909, str. 65

NA, APA I., Farářské relace 1677, signatura B 12/9, folio 12, Žebnice, (otázka č. 19)

Počet zvonů do roku 1914: 3

Nápisy:

1. Bochumer Verein Gusstahl-Fabrik. S. Michael. Gewidmet J. D. Starck 1871
2. B. V. G. Zdař Bůh. 1871
3. B. V. G. S. Franciscus . Gewidmet P. Fr. Piller 1871

Výzdoba:

- 1.
- 2.
- 3.

Donátor:

1. J. D. Starck
- 2.
3. František Piller

Autor:

- 1.
- 2.
- 3.

Datace:

1. původní pravděpodobně ze 17. století, 1871
2. původní pravděpodobně ze 17. století, 1871
3. 1871

Průměr:

Výška:

Váha:

Ladění:

Materiál:

35. Ostrovec (Janov, Johannesdorf)

35.1. Kostel sv. Jana Křtitele

Prameny a literatura:

Počet zvonů do roku 1914:

Nápisy:

Výzdoba:

Donátor:

Autor:

Datace:

Průměr:

Výška:

Váha:

Ladění:

Materiál:

36. Pernarec (Bernardice, Pernharz)

36.1. Farní kostel sv. Mikuláše

Prameny a literatura:

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Stříbrského*. Praha 1908, str. 170

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl II*. Praha 1908, str. 308

Počet zvonů do roku 1914: 4

Nápisy:

- 1.
2. + nicolaus + lucas + marcus + iohannes + matheus + anno +domini + m + ccccc + v + sanctus +
- 3.
4. x ave x maria x gracia x plena x dominus x tecum x

Výzdoba:

- 1.
2. Na uchách torus. Na čepci v nápisovém pásu latinský nápis (2.). Plášť a věnec hladký. Na dřevěné hlavě vyryto: 1776.
- 3.
4. Ucha hladká, u koruny na štítku písmeno W. Na čepci gotickou minuskulou vyvedený latinský nápis (4.). Plášť i věnec hladký.

Donátor:

Autor:

1. Rudolf Perner v Plzni
- 2.
3. přelil A. Pistorius v Chebu, podruhé přelil K. Šámal v Plzni
- 4.

Datace:

1. 1900
2. 1505
3. přelit roku 1855, znovu přelit roku 1879
4. počátek 16. století

Průměr:

- 1.
2. 78 cm
- 3.
4. 42 cm

Výška:

- 1.
2. 80 cm
- 3.
4. 44 cm

Váha:

Ladění:

Materiál:

37. Planá

37.1. Děkanský kostel Nanebevzetí Panny Marie

Prameny a literatura:

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl II.* Praha 1908, str. 313

CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství. Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek Západočeského muzea v Plzni.* Domažlice 2006, str. 148

Plzeňské biskupství [obrazová příloha]

NA, SPS, Ohlašovací list pro bronzové zvony, karton 676 a karton 26, okres Plzeň

NA, APA I., Farářské relace 1677, signatura B 13/4b, folio 23, Planá, (otázka č. 19)

NA, APA I., Farářské relace 1677, signatura B 12/1, folio 16, Planá, (otázka č. 19)

Počet zvonů do roku 1914: 2

Nápisy:

1. Letha boziho 1491 dokonano jest skrzye mystra gyrzyka przed swatym Jakubem tu sobotu
- 2.

Výzdoba:

1. Ucha zdobená pletenci. Na čepci mezi dvoulinkami český opis gotickou minuskulou (1.). Plášť hladký. Věnc z dóbí linka, lem dvoulinka.
2. Malý, novější.

Donátor:

Autor:

1. mistr Jiřík Pražský
- 2.

Datace:

1. 1491
2. neurčen

Průměr:

1. 87 cm

Výška:

1. 76 cm

Váha:

1. cca 300 kg

2.

Ladění:

Materiál:

1.

2.

38. Plasy

38.1. Farní (dříve konventní) kostel Nanebevzetí Panny Marie

Prameny a literatura:

CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství. Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek Západočeského muzea v Plzni*. Domažlice 2006, str. 148

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl III*. Praha 1909, str. 82-85

Katastr zvonů pro Čechy 1915 [Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici]

Počet zvonů do roku 1914: 2 („Petr“ a „Maria“)

Nápisy:

1.

2. A FVLGVRE ET TEMPESTATE LIBERA NOS DOMINE IESVCHRISTE ANNO 1774

Výzdoba:

1.

2. Čepec zdobí latinský nápis (2.) sevřený mezi linkami tvořícími shora mušle, zdola slunečnicové festony. Před textem dvojice protichůdných ručiček. Na plášti se nachází donátorský erb nesený anděli. Napravo od něj sv. Anna s Pannou Marií nesená anděli, doprovázená zvonařskou signaturou. Dále vpravo Madona na půlměsíci nesená anděli.

Donátor:

1.

2.

Autor:

1.

2. Jakub Vilém Seitz z Plzně

Datace:

1. 1600

2. 1774, rekvírován 28. 1. 1917

Průměr:

- 1.
2. 41 cm

Výška:

Váha:

1. 140 kg
2. 49 kg

Ladění:

Materiál:

1. zvonovina
- 2.

38. Plasy

38.2. Kryptní kostel sv. Václava

Prameny a literatura:

CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství. Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek Západočeského muzea v Plzni*. Domažlice 2006 str. 148

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl III*. Praha 1909, str. 82-91

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Kralovickém*. Praha 1912, str. 202

Katastr zvonů pro Čechy 1915 [Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici]

Kronika fary Plasy. Plasy 1828-1874, str. 71

Počet zvonů do roku 1914: 5

Nápisy:

1. VOCANS AD PRECES FRACTA RESURREXI CLEMENTIA CLEMENTIS PRINCIPIS DE METTERNICH MDCCCXXVI. NOMINE S. WENCESLAI DONATA, REFUSA A CAROLO BELLMANN PRAGAE 1828

2.

3.

4.

5. ANDREAS TROJER ABBAS PLASSII IN HONOREM S. WENCESLAI ET B. V. M. 1691.²²¹

Výzdoba:

1. Čepec – prázdný nápisový pás. Na plášti se nachází latinský nápis (1.). Bez výzdoby.

2.

3. Klekáník

4. Umíráček

5.

²²¹ Tento zvon udává pouze Kronika fary Plasy. Plasy, 1828-1874. na str. 71.

Donátor:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
5. plaský opat Andreas Trojer

Autor:

1. přelil Karel Bellmann z Prahy
2. přelil Karel Bellmann z Prahy
- 3.
- 4.
- 5.

Datace:

1. přelit r. 1828, rekvírován 28. 1. 1917
2. přelit r. 1861
3. 1844
4. 1700
5. 1691

Průměr:

1. 70 cm

Výška:

1. 50 cm
- 2.
- 3.
- 4.

Váha:

Ladění:

Materiál:

38. Plasy

38.3. Hospodářská budova kláštera „věž sv. Floriána“

Prameny a literatura:

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidieceze Pražská. Díl III.* Praha 1909, str. 65-91

CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonářství. Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek Západočeského muzea v Plzni.* Domažlice 2006, str. 148

Katastr zvonů pro Čechy 1915 [Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici]

Kronika fary Plasy. Plasy 1828-1874, str. 71

Kronika fary Plasy. Plasy 1836-1945, str. 233, 257

Počet zvonů do roku 1914: 4

Nápisy:

1a. ME FIERI CREAVIT SILVESTER HETZER S. ORDINIS CISTERCIENSIS ABBAS PLASSENSIS BOH. LIPPA PRAEPOSITUS INFULATUS WELEHRADY S. CORONAE PATER IMMEDIATUS REDGNI BOHEMIAE PRAELATUS ANNO DOMINI MDCCLII.

1b. ZVON TENTO V ROCE 1866 POŽÁREM POROUCHÁN BYL V ROCE 1884 V PLZNI OD PERNERA A JURÁNKA PŘELIT, KDYŽ BYL PATRONEM KNÍŽE RICHARD Z METTERNICH-WINNEBURGŮ, PATRON. KOMISAR. VRCHNÍ LESMISTR FERD. NEBESKÝ A FARÁŘEM JAN BÍNA

2a. ME FIERI CREAVIT SILVESTER HETZER S. ORDINIS CISTERCIENSIS ABBAS PLASSENSIS BOH. LIPPA PRAEPOSITUS INFULATUS WELEHRADY S. CORONAE PATER IMMEDIATUS REDGNI BOHEMIAE PRAELATUS ANNO DOMINI MDCCLII.

2b. ZVON TENTO V ROCE 1866 POŽÁREM POROUCHÁN BYL V ROCE 1884 V PLZNI OD PERNERA A JURÁNKA PŘELIT, KDYŽ BYL PATRONEM KNÍŽE RICHARD Z METTERNICH-WINNEBURGŮ, PATRON. KOMISAR. VRCHNÍ LESMISTR FERD. NEBESKÝ A FARÁŘEM JAN BÍNA

3. ZVON TENTO BYL ULIT V ROCE 1884 V PLZNI OD JURÁNKA A PERNERA KDYŽ BYL PATRONEM KNÍŽE RICHARD Z METTERNICH-WINNEBURGŮ, PATRON. KOMISAR. VRCHNÍ LESMISTR FERD. NEBESKÝ A FARÁŘEM JAN BÍNA

4. AEDIFICIUM HOC CONSTRUXIT COELESTINUS STOY ABBAS PLASSENSIS 1746

Výzdoba:

1. Pod korunou latinský dvouřádkový nápis (1a.) sevřený mezi linkami, pod tím pás dvou gotizujících kružeb. Na plášti česky psaný nápis (1b.). Na zadní straně emblém bývalého kláštera plaského, po obou stranách reliéfy sv. Marka a sv. Vavřince.

2. Pod korunou latinský dvouřádkový nápis (2a.) sevřený mezi linkami. Na plášti česky psaný nápis (2b.). Po stranách reliéfy sv. Filipa a Jakuba.

3. Na plášti český nápis (3.), ze zadní strany emblém bývalého kláštera a po stranách reliéfy sv. Jana Křtitele a sv. Františka.

4. Na čepci latinský nápis (4.) s datací.

Donátor:

1. opat Silvester Hetzer

2. opat Silvester Hetzer

3.

4. plaský opat Celestýn Stoy

Autor:

1. Cheb, přelil Juránek a Perner v Plzni

2. Cheb, přelil Juránek a Perner v Plzni

3. Juránek a Perner v Plzni

4.

Datace:

1. 1751, 27. srpna 1866 v důsledku požáru poničen, přelit r. 1884

2. 1751, 27. srpna 1866 v důsledku požáru poničen, přelit r. 1884

3. 1884

4. 1746, pravděpodobně zničen 27. srpna 1866 při požáru

Průměr:

1. 120 cm

2. 98,5 cm

3. 73 cm

Výška:

1. 95 cm

2. 78 cm

3. 58 cm

Váha:

1. 915 kg

2. 525 kg

3. 226,5 kg

Ladění:

1. es

2. j

3. c

Materiál:

39. Potvorov (Podvorov)

39.1. Farní kostel sv. Mikuláše

Prameny a literatura:

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Kralovickém*. Praha 1912, str. 212

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl III*. Praha 1908, str. 95

CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství. Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek Západočeského muzea v Plzni*. Domažlice 2006, str. 149

Katastr zvonů pro Čechy 1915 [Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici]

Kronika fary Potvorov. Potvorov 1897-1952, str. 66, 69, 77, 93

NA, APA I., Farářské relace 1677, signatura B 12/9, folio 6, Kralovice, (otázka č. 19)

Počet zvonů do roku 1914: 2

Nápisy:

1. Anno + domini + milesimo + cccc + lxxx + ix + factum + Est + hoc + opus + per + magistrum + Egidium de pr +

2. Refusa Anno 1861

Výzdoba:

1. Ucha s motivem propletence. Na čepci kolkolem latinský, gotickou minuskulou vyvedený, nápis (1.). Plášť hladký, bez zdobení.

2. Koruna s nosatými obličejí. Na čepci prázdný nápisový pás. Plášť zdobí reliéf Nejsvětější Trojice a latinský nápis (2.).

Donátor:

Autor:

1. mistr Jiljí (Egidius) z Prahy

2. Václav Perner v Plzni

Datace:

1. 1489

2. původní z r. 1796, přelit r. 1861, rekvírován 8. 1. 1917

Průměr:

1. 82 cm

2. 52 cm

Výška:

1. 68 cm

2. 42 cm

Váha:

1. 400 kg

2. 72 kg

Ladění:

1. d²

2. f

Materiál:

1.

2. zvonovina

40. Přehýšov (Přehejšov)

40.1 Kaple Navštívení Panny Marie

Prameny a literatura:

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Stříbrském*. Praha 1911, str. 174

Památkový katalog. Kaple Navštívení Panny Marie. Dostupné z:

<https://pamatkovykatalog.cz/kaple-navstiveni-panny-marie-15324130>. Citováno dne: 27.6.2020

Počet zvonů do roku 1914: 3

Nápisy:

- 1.
2. bez nápisu
3. *(kytička)* HAT MICH GEGOSSEN IACOB WILHELM SEITZ IN PILSEN A : O : 1779

Výzdoba:

- 1.
- 2.
3. Ucha zdobená maskami. Na čepci německý nápis (3.), shora pás rocaillů, zdola slunečnicové girlandy. Plášť zdobí reliéf Kalvárie, sv. Vavřince, sv. Floriána a sv. Petra a Pavla.

Donátor:

Autor:

1. Petr Hilzer ve Vídeňském Novém Městě
- 2.
3. Jakub Vilém Seitz v Plzni

Datace:

1. 1893
2. přelit kolem roku 1870
3. 1779

Průměr:

1.

2.

3. 50 cm

Výška:

1.

2.

3. 46 cm

Váha:

Ladění:

Materiál:

41. Rabštejn nad Střelou (Rabštýn, Rabenstein)

41.1. Farní (dříve klášterní) kostel Sedmibolestné Panny Marie

Prameny a literatura:

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidieceze Pražská. Díl III.* Praha 1908, str. 102

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okresu Kralovice.* Praha 1911, str. 222

CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství. Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek západočeského muzea v Plzni.* Domažlice 2006, str. 89, 106, 150

Počet zvonů do roku 1914: 4 (+ pátý, ne zcela jistá lokalizace)

Nápisy:

1. WENZEL PERNER HAT MICH GEGOSSEN IN PILSEN 1857

2. IACOB WILHELM SEITZ IN PILSEN 1775

3a. A FVLGVRE GRANDINE ET TEMPESTATE LIBERA NOS SALVATOR CHRISTE

3b. DOLOROSAE MATRI A SERVIS SVIS CONSECRATVR

3c. I : G : KÜHNER PRAGAE

4. ROBERT PERNER PILSEN 1891

5a. AD MAI. D. O. N... B. V. M. SINE LABE ORIGINALI CONCEPTA ... ARLS IOSEPHI / - WENCESLAI ... NEPOMVCENI ANTONI IOHANNIS ET PAVLI ... NORVM AD FOSSAS / - METALLICAS ... VRBEM REGIAM MISENSEM RDMVS ... AMPLIMVS D. WENC. / - MICH SEPR... CAN BIFV SACM ETR. ECC PRAGENS. APP ... FIERI FECIT

5b. ANNO 1734 BENED. D. EVGEN TITL PRELTS...

Výzdoba:

1. Koruna s nosatými obličejí. Na čepci kolkolem prázdný nápisový pás, zdola vlys s mušlemi a anděli držícími festony. Plášť zdobí reliéf Panny Marie nesené anděly, z druhé strany pravděpodobný znak zvonaře a německý nápis (1.) s datací.

2. Koruna s nosatými obličejí. Na čepci prázdný nápisový pás, shora mušle, zdola slunečnicové festony. Plášť zdobí reliéf Ukřižování s Marií a Janem, níže zvonařská značka s opisem (2.) a datace, zprava sv. Markéta, světec s holí a sv. Jan Nepomucký.

3. Na plášti rokokový dekor, vpředu kartušový ornament a latinský nápis (3a.). Z druhé strany reliéf Krista na kříži, zdola Bolestná Panna Maria a latinský nápis (3b.). Na lemu jméno zvonaře (3c.)

4. Na čepci obloučkový pás mezi linkami. Plášť zdobí zvonařská značka s opisem (4.) a datace.

5. Koruna s nevýraznými nosatými obličejí. Na čepci čtyřřádkový latinský nápis (5a.) vyvedený humanistickou majuskulou, sevřený mezi linkami. Plášť zdobí čtyři medailony- sv. Florián, Josef, Václav, Jan Nepomucký, naproti medailon s Madonou. Na věnci latinský nápis (5b.).

Donátor:

1.

2.

3.

4.

5. plaský opat Eugen Tyttl

Autor:

1. Václav Perner v Plzni

2. Jakub Vilém Seitz z Plzně

3. Jan Jiří Kühner v Praze

4. Robert Perner v Plzni

5. pravděpodobně Jan Perner v Plzni

Datace:

1. 1857

2. 1775, rekvírován

3. 1768

4. 1891

5. 1734

Průměr:

1. 75 cm
2. 50,5 cm
3. 48 cm
- 4.
- 5.

Výška:

1. 62 cm
2. 48 cm
3. 40 cm

Váha:

Ladění:

Materiál:

42. Strážiště (Stradiště)

42.1. Farní kostel sv. Martina

Prameny a literatura:

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Kralovice*. Praha 1912, str. 230-231

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl III*. Praha 1909, str. 106

Kronika fary Strážiště. Strážiště 1787-1842. Dostupné z:

http://www.portafontium.eu/iipimage/30660027/soap-ps_00150_fara-straziste-1787-1842_0420. Citováno dne: 28.6.2020

Kronika fary Strážiště. Strážiště 1787-1945, str. 46-47, 91-92

Památkový katalog. Kostel sv. Martina. Dostupné z:

<https://www.pamatkovykatalog.cz/kostel-sv-martina-18723592>. Citováno dne: 28.6.2020

Plzeňské biskupství [obrazová příloha]

Počet zvonů do roku 1914: 3

Nápisy:

1. O SANCTA S MARIA S ORA S PRO S NO S 1 S 5 S 2 S 5 S MARCVS S LVCAS S IOHANNES S MATHEVS S

(2. řádek) GILGI S S PLZNIE

2. Anno 2 Domini 2 Millesymo 2 quinentgesymo 2 vyesimo 2 nono 2 ysta 2 campana 2 conflata 2

3. Sancte Martine ora pro nobis Sub patronatu Domini Procopii Aloysii Comitum Lazanzky Anno Domini 1857

Refusa a Carolo Bellmann ces. regio aulico campanarum fusiore Pragae

Výzdoba:

1. Zavěšený na šesti ramenech s plastickým pletencem. Na čepci kolkolem kvadrátní kapitálou dvouřádkový latinský nápis (1.) dělený zdobnými S, pod ním pás jednoduchých gotických kružeb. Plášť zdobí reliéfní vypuklina, v níž se nachází obraz Madony s dítětem. Nese znaky krásného slohu v pozici figur i v rozložení draperie. Na věnci plastická linka. Srdce plošné, hruškovité s výpustí.

2. Zavěšen na šesti ramenech reliéfnímpletencem. Na čepci kolkolem gotickou minuskulou vyvedený latinský nápis (2.), pod ním pás jemné, hustě řazené rostlinné rozviliny. Na věnci dvě plastické linky. Srdce hraněné, hruškovitého tvaru s výpustí.

3. Na čepci latinský nápis (3.). Plášť zdobí reliéf sv. Martina.

Donátor:

1.

2.

3. Alois hrabě Lažanský

Autor:

1. Jiljí z Plzně

2.

3. Karel Bellmann v Praze

Datace:

1. 1525

2. 1529

3. 1857, rekvírován 9. 4. 1942

Průměr:

1. 97 cm

2. 71 cm

3.

Výška:

1. 79 cm

2. 62 cm

3.

Váha:

3. 163 kg

Ladění:

Materiál:

43. Stvolny (Zwolln)

43.1. Filiální kostel Narození Panny Marie

Prameny a literatura:

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Kralovice*. Praha 1912, str. 233

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl III*. Praha 1909, str. 104

CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství. Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek západočeského muzea v Plzni*. Domažlice 2006, str. 151

Památkový katalog. Kostel Narození Panny Marie. Dostupné z:

<https://pamatkovykatalog.cz/kostel-narozeni-panny-marie-18724172>. Citováno dne:

28.6.2020

Počet zvonů do roku 1914: 3

Nápisy:

1. REFUSA AO : 1746 SVB EXCELL : DNO : DNO : COMITE PHILIPPO DE KOLLOWRAT DNO IN RABENSTEIN

2a. IN HONOREM DEI OMNIPOTENTIS ET B. MARIE V. FVSA EST A^o 1677

2b. IOHANN SEBASTIAN GRAF VON PÖTTING HERR ZU RABENSTAIN

2c. STEPHANVS PRICQVEY CIVIS CLATTOVIENSIS ME FVDIT

3. *Bez nápisu*

Výzdoba:

1. Na čepci mezi ozdobnými barokními pásy a vlysem s andílkou a mušlemi kapitálním písmem latinský nápis (1.). Plášť zdobí reliéf Madonny v oblacích.

2. Na čepci mezi ornamentálními pásy latinský nápis (2a.) s datací (humanistickou majuskulou). Plášť zdobí z jedné strany znak s německým nápisem (2b.), z druhé strany v renesanční arkádě reliéf Madonny v oblacích, pod ním na okraji festonová oválná kartuše s nápisem latinským (2c.) udávající jméno zvonaře.

3. Nejmenší zvon. Na čepci ozdobné barokní pásy a vlys s andílkou a mušlemi.

Donátor:

1. hrabě Filip z Kolovrat, pán na Rabštejně
2. Johann Sebastian, hravě z Pöttingu, pán na Rabštejně
3. (pravděpodobně) hrabě Filip z Kolovrat, pán na Rabštejně

Autor:

- 1.
2. Štěpán Pricquey v Klatovech
- 3.

Datace:

1. přelit 1746, rekvírován
2. 1677
3. (pravděpodobně) 1746

Průměr:

1. 70 cm
2. 46 cm
- 3.

Výška:

1. 58 cm
2. 48 cm
- 3.

Váha:

Ladění:

Materiál:

43. Stvolny (Zwolln)

43.2. Kostel sv. Petra a Pavla

Prameny a literatura:

Počet zvonů do roku 1914:

Nápisy:

Výzdoba:

Donátor:

Autor:

Datace:

Průměr:

Výška:

Váha:

Ladění:

Materiál:

44. Tis u Blatna

44.1. Kostel Povýšení sv. Kříže

Prameny a literatura:

Počet zvonů do roku 1914:

Nápisy:

Výzdoba:

Donátor:

Autor:

Datace:

Průměr:

Výška:

Váha:

Ladění:

Materiál:

45. Úherce (Auherzen)

45.1. Farní kostel sv. Josefa

Prameny a literatura:

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl II.* Praha 1908, str. 335

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Stříbrském.* Praha 1908, str. 297

Počet zvonů do roku 1914: 4

Nápisy:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Výzdoba:

1. Na plášti reliéfy znázorňující skutky milosrdenství a znak tepelského kláštera.
2. Znak tepelského kláštera.
3. Znak tepelského kláštera.
4. Znak tepelského kláštera.

Donátor:

Autor:

1. Petr Hilzer, c. k. dvorní zvonař ve Vídeňském Novém Městě
2. Petr Hilzer, c. k. dvorní zvonař ve Vídeňském Novém Městě
3. Petr Hilzer, c. k. dvorní zvonař ve Vídeňském Novém Městě
4. Petr Hilzer, c. k. dvorní zvonař ve Vídeňském Novém Městě

Datace:

1. 1901
2. 1901, rekvírován 1917
3. 1901, rekvírován 1917

4. 1901, rekvírován 1917

Průměr:

Výška:

Váha:

1. 300 kg

2.

3.

4.

Ladění:

Materiál:

46. Úlice (Ullitz)

46.1. Filiální kostel sv. Vavřince

Prameny a literatura:

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Stříbrském*. Praha 1908, str. 301

CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství, Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek západočeského muzea v Plzni*. Domažlice 2006, str. 152

Počet zvonů do roku 1914: 3

Nápisy:

1a. † DER HOCH VND WOHL GEBOHRNE HERR IOSEPH WENZL FREIHER VON SCHIRNDING
HERR AVF ||

† VLLITZ VND KLEIN COTIESCHAV DER ROM • KAY • MAY • VNTER DEM PRINZ FERDINANT
DRAGNER ||

† REGIMEN PESTELTER HAVBTMAN HAT DISE GLOCKE GIESEN LASSEN 1 · 7 · 31

1b. IO : PERNER GOS || MICH IN PILSEN

2. WENZEL PERNER || IN PILSEN

3. *pravděpodobně bez nápisu*

Výzdoba:

1. Na uchách masky. Na čepci německý nápis (1a.), pod ním pás okřídlených hlaviček. Plášť zdobí znak, naproti reliéf Jana Nepomuckého a německý nápis (1b.) udávající jméno zvonaře (nápis vyvedeny humanistickou majuskulou).

2. Kovová koruna bez uch. Na čepci dva pásy. Plášť zdobí reliéf sv. Vavřince, naproti letopočet 1836. Nad tím v kartuši zvonařská značka (zvon a děla křížem) a německý nápis (2.).

3. Ucha hladká. Na čepci prázdný nápisový pás, pod ním slunečnice a girlandy. Plášť zdobí sv. Florián a Vavřinec.

Donátor:

1. Josef Václav baron Schirnding

Autor:

1. Josef Perner v Plzni

2. Václav Perner v Plzni

3. pravděpodobně Vilém Seitz v Plzni

Datace:

1. 1731, rekvírován za 1. světové války

2. 1836, rekvírován za 1. světové války

3. 2. polovina 18. století, rekvírován za 1. světové války

Průměr:

1. 58 cm

2. 49 cm

3. 39 cm

Výška:

1. 55 cm

2. 41 cm

3. 37 cm

Váha:

Ladění:

Materiál:

47. Úněšov (Anischau)

47.1. Filiální kostel sv. Prokopa

Prameny a literatura:

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Stříbrském*. Praha 1912, str. 304-305

Kronika fary Číhaná. Číhaná 1836–1946, str. 35

Počet zvonů do roku 1914: 3 až 4

Nápisy:

1. leta x bozyho x tysicyho x sstyrsteho x wosmdesateho x sedmého x dielano x gest x ||
welavyah x pondieli svetym pzied

2. O SANCTA MARIA ORA PRO NOBIS FECIT NICOLAVS PILSNAE 1549

3.1. MARIA S MATER S GRACIE S MATER S MISERIC S

3.2. Raymundus III. Abbas. P. Aloys Wanka Pfarrer. P. Clemens Nonner 1724

Výzdoba:

1. Ucha s torem. Na čepci kolkolem český nápis (1.) vyvedený gotickou minuskulou. Plášť zdobí reliéf sv. Jana a Panny Marie.

2. (původní zvon český nápis) Na čepci latinský nápis (2.) a datace 1893.

3.1. Ucha hladká. Na čepci latinský nápis (3.), plášť hladký.

3.2.

Donátor:

1.

2.

3.1.

3.2. opat Raymundus III.

Autor:

1.

2. mistr Mikuláš v Plzni, přelil Petr Hilzer ve Vídeňském Novém Městě

3.1.

3.2.

Datace:

1. 1487
2. 1549, přelit 1893
- 3.1. 16. století
- 3.2. 1724

Průměr:

1. 86 cm
- 2.
- 3.1. 36,5 cm
- 3.2.

Výška:

1. 86 cm
- 2.
- 3.1. 32 cm
- 3.2.

Váha:

Ladění:

Materiál:

- 1.
2. zvonovina
- 3.1. zvonovina
- 3.2.

48. Úterý (Neumarkt)

48.1. Farní kostel Narození sv. Jana Křtitele

Prameny a literatura:

ANM, Eichlerova sbírka G, č. kart. 55, Teplá-města (Úterý)

Počet zvonů do roku 1914: 4

Nápisy:

1. 1662

2. .td gloriam dei et Honorem S. Floriani Martyris . Secundo . Post. Conflagnationem. oppidi et Ecclesiae Anno fudit. Balthasar Platzer

Egnee Anno 1696

3. Ad gloriam dei et Honorem S. Nicolai Episcopi Extracta. Nova. Ecclesiae . me fudit . Balthasar Platzer in Eger Anno 1699

4. Atd gloriam dei et Honorem S. Joannis Baptistae sub Regimine Dñi Raymundi Abbatis fussa . sum . et . Balth.

Platzer Egnee Anno 1702

Výzdoba:

1.

2.

3. Prostření zvon.

4. Na čepci nápis latinský (4.), dále uprostřed nápis

Donátor:

Autor:

1.

2. Baltazar Platzer v Chebu

3. Baltazar Platzer v Chebu

4. Baltazar Platzer v Chebu

Datace:

1. 1662, poškozen při požáru roku 1694 a roku 1892 vyměněn

2. 1696, zrekvírován

3. 1699, zrekvírován

4. 1702

Průměr:

Výška:

Váha:

Ladění:

Materiál:

48. Úterý (Neumarkt)

48.2. Hřbitovní kostel sv. Václava

Prameny a literatura:

Počet zvonů do roku 1914:

Nápisy:

Výzdoba:

Donátor:

Autor:

Datace:

Průměr:

Výška:

Váha:

Ladění:

Materiál:

49. Vejprnice

49.1. Kostel sv. Vojtěcha

Prameny a literatura:

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl II.* Praha 1908, str. 341

CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství. Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek západočeského muzea v Plzni.* Domažlice 2006, str. 153

Kronika fary Vejprnice. Vejprnice 1832–1989, str. 96-97

Památkový katalog. Kostel sv. Vojtěcha. Dostupné z: <https://pamatkovykatalog.cz/kostel-sv-vojtecha-18724652>. Citováno dne: 20.7.2020

Plzeňské biskupství [obrazová příloha]

NA, SPS, Zvony soupis S-Ž, karton 676, okres Plzeň

NA, APA I., Farářské relace 1677, signatura B 13/4b, folio 28, Vejprnice, (otázka č. 19)

NA, APA I., Farářské relace 1700, signatura B 13/10, str. 309, Vejprnice, (otázka č. 19)

Počet zvonů do roku 1914: 4

Nápisy:

1. Qui mi conflavit magister Egidius nomen habet in nowe civitate Pragensi. Eu ego campana numquam pronuntio vame, iqum vil festum, bellum, funus honestum.

Illa tamen efusa est anno Domini millesimo CCCCXV ante festum Venceslau ad laudem Dei et Mariae Dei Virginis et omnibus sanctis.

2a. Léta 1581 udělal tento zvon slovutný Brikcí zvonař v Novém Městě Pražském nákladem urozené Paní Kateřiny z Praksyndorffu, pozůstalé vdovy po někdy panu Michalovi Točnickovi z Křimic a na ten čas již manželky urozeného Pána Jana Czernína z Chudenic, pro budoucí paměti dán jest kostelu i osadě ve vsi Vejprnicích. Léta vejš položená.

2b. Jan Černín z Chudenic na Aujezdě pod Wostrým a Štěnovicích.

2c. Katerzina Czerninowa z Praksyndorffu a Štěnovic na Aujezdě pod Wostrým.

3.

4a. W – 1845 – P

4b. Uvádějte v hrobku svými hlasy Lobkowicze dlouhé, dlouhé časy

Výzdoba:

1. Zvon zavěšen na šesti uchách čtyřúhelného průřezu, pokrytý reliéfními rozvilinami. Na koruně mezi dvojlinkami s lístkovým vlysem dvouřádkový latinský nápis (1.) gotickou minuskulou. Ve spodní části pláště dvě plastické linky, věnec zdobí dvě linky s vlysem s lístky obtáčejícími provazec. Na severní straně pláště reliéf vousatého muže se splývavým rouchem a se (smyčcem?) v pravici. Srdce železné čtyřúhelníkového průřezu, výpusť na dolním konci rozšířená.

2. Zvon zavěšen na dvou hladkých ramenech. Na koruně zvonu v reliéfu vlys se scénami ze Starého zákona mezi dvěma plastickými linkami. Plášť směrem k západu zdobí nápis (2a.) úzkým typem renesanční kurzívy. Pod nápisem dva okrouhlé reliéfní medailony- v levém portrét Brikcího, v pravém zvonařův znak se lvem a pahorkem. Pod nimi na okraji od dělicí plastické linky alegorická ženská postava v medailonu. K východu nápis kvadrátní kapitálou (2b.), vlevo nad půleným erbem s třemi příčnými břevny a kolčí přilbou v klenotu, vpravo nad znakem se satyrskou hlavou v kartuši i v klenotu nápis (2c.)

3. Na čepci nápis lemován dvoulinkou a linkou.

4. Koruna s nosatými obličejí. Na čepci prázdný nápisový pás. Plášť zdobí zvonařská značka (4a.) s datací a znak rodu Lobkowiczů. Na druhé straně obraz Nanebevzetí Panny Marie a nápis (4b.).

Donátor:

1.

2. Kateřina z Praksyndorffu

3.

4. Karolína kněžna z Lobkowicz, vévodkyně na Roudnici, rozená hraběnka Wrbnová z Freudenthalu

Autor:

1. Egidius v Novém Městě Pražském

2. Brikcí z Cimperka v Novém Městě Pražském

3.

4. Václav Perner v Plzni

Datace:

1. 1505

2. 1581, rekvírován 3. 7. 1942

3. cca kolem roku 1500

4. 1845, rekvírován 2. 4. 1942

Průměr:

1. 123 cm

2. 72 cm

3.

4. 55 cm

Výška:

1. 91 cm

2. 64 cm

3.

4. 45 cm

Váha:

1. cca 600 kg

2. 272 kg

3.

4. 90 kg

Ladění:

1. g'

2. cis^a

3.

4.

Materiál:

1. zvonovina

2. zvonovina

3. zvonovina

4.

50. Velečín (Weletschin)

50.1. Kostel Jména Panny Marie

Prameny a literatura:

Počet zvonů do roku 1914:

Nápisy:

Výzdoba:

Donátor:

Autor:

Datace:

Průměr:

Výška:

Váha:

Ladění:

Materiál:

51. Vidžín (Witschin, Vitsino)

51.1. Kostel sv. Jakuba

Prameny a literatura:

Památkový katalog. Kostel sv. Jakuba. Dostupné z: <https://www.pamatkovykatalog.cz/pravni-ochrana/kostel-sv-jakuba-144215>. Citováno dne: 20.7.2020

NA, APA I., Farářské relace 1700, signatura B 14/13b, str. 13-16, Vidžín, (otázka č. 19)

Počet zvonů do roku 1914: 1

Nápisy:

1. bez nápisu

Výzdoba:

1. hladký

Donátor:

1.

Autor:

1. *neveden*

Datace:

Průměr:

Výška:

Váha:

Ladění:

Materiál:

52. Všehrdy

52.1. Filiální kostel sv. Prokopa

Prameny a literatura:

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl III.* Praha 1909, str. 13

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Kralovice.* Praha 1912, str. 250

NA, SPS, Ohlašovací list pro bronzové zvony, karton 676 a karton 26, okres Plzeň

Farní kronika Kozojedy. Kozojedy, zápis 1917, str. 167-168

Kronika fary Kralovice. Kralovice 1907-1961, str. 32

Katastr zvonů pro Čechy 1915 [Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici]

NA, APA I., Farářské relace 1677, signatura B 12/9, folio 6, Kralovice, (otázka č. 19)

Plzeňské biskupství [obrazová příloha]

Počet zvonů do roku 1914: 2

Nápisy:

1a. LETHA 1580 SLOWUTNY BRYKCY ZWONARZ Z CINPERKV W NOWEM MIESTIE PRAZSKEM TENTO ZWON VDIELAL DO WSSEHRD K SW. PROKOPV NAKLADEM OSADNICH K TEMVŽ KOSTELV NALEZIEGYCICH

1b. CHRYSSTUS UMRZE ZA HRZYCHY NASSE / VSTAL Z MRTVYCH PRO OSPRAVEDLNIENI NASSE.

2. Lity od Juránka a Pernera v Plzni 1884.

Výzdoba:

1. Na čepci je kolkolem pás s výjev z podobenství o marnotratném synu, pod ním nápis (1a.) vyvedený humanistickou majuskulou. Na plášti se nachází reliéf sv. Prokopa z jedné strany a kříže z druhé strany. Dole na obrubě obrazy sv. evangelistů, mezi nimi podobizna. Z druhé strany na plášti Kristus Pán na kříži, vedle kříže Panna Maria a sv. Jan, z obou stran nápis gotickou majuskulou (1b.).

2.

Donátor:

1. obec všehrdská
- 2.

Autor:

1. Brikcí z Cimperka v Novém Městě Pražském
2. Juránek a Perner v Plzni

Datace:

1. 1580
2. 1884, rekvírován 4. 1. 1917

Průměr:

1. 73 cm
2. 64,5 cm

Výška:

1. 62 cm
- 2.

Váha:

1. 230 kg
2. 163 kg

Ladění:

- 1.
2. C

Materiál:

1. zvonovina
- 2.

53. Všeruby (Wscherau)

53.1. Farní kostel sv. Ducha

Prameny a literatura:

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidieceze Pražská. Díl II.* Praha 1908, str. 348

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Stříbrském.* Praha 1908, str. 318-319

CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství, Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek západočeského muzea v Plzni.* Domažlice 2006, str. 153

Počet zvonů do roku 1914: 3

Nápisy:

1a. Gegossen von Heinrich Pietschmann bürgrl. Frey-Stück & Glockengiesser in Kommotau im lahre Christi 1855

1b. (přelit nákladem JUDra Josefa Theumera a jeho manželky Ludmily rozené Kalinové z Jaethensteinu, majitelů panství Kuňovického, za faráře P. Františka Sikory patronátního komisaře a hosp. správce Jos. Bachsteina a Mart. Pittermanna přelit byl za peníze mezi přifařenými sebrané od Jindřicha Pietschmanna, zvonaře v Chomutově)

2. Gegossen von Heinrich Pietschmann bürgrl. Frey-Stück & Glockengiesser in Kommotau im lahre Christi 1855

3. bez nápisu

Výzdoba:

1. Na uchách masky satyrů, Na čepci pás stojatých listů vavřínu, zdola andílek v letu a německý nápis (1.), pod ním široké ornamenty z růží a vinné révy, dělené festony. Plášť zdobí Kalvarie a sv. Trojice s latinským citátem a Nanebevzetí Panny Marie v oválném věnci s orlem na vrcholu. Věnování (1b.).

2. Na uchách mužské masky. Na čepci německý nápis (2.) shodný s prvním zvonem. Plášť zdobí krucifix, sv. Vavřinec, sv. Antonín a latinská devisa ve věnci s orlem.

3.

Donátor:

1. JUDr. Josef Theumer s manželkou Ludmilou roz. Kalinovou z Jaethensteinu

2. JUDr. Josef Theumer s manželkou Ludmilou roz. Kalinovou z Jaethensteinu

3.

Autor:

1. Jindřich Pietschmann z Chomutova

2. Jindřich Pietschmann z Chomutova

3.

Datace:

1. 1855

2. 1855

3. 2. polovina 19. století

Průměr:

Výška:

Váha:

Ladění:

Materiál:

53. Všeruby (Wscherau)

53.2. Filiální kostel sv. Martina

Prameny a literatura

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Stříbrském*. Praha 1908, str. 311

Počet zvonů do roku 1914: 1

Nápisy:

1. + LETA · PANIE · 1767 · DNE · 9 · MAGE · ZA · WELEBNEHO · PANA · FARAR ·
ZE · IANA · HOLIHO · GEST · PRZELITEG · OD · IOZEFA · PERNERA · W PLZNI

Výzdoba:

1. Sanktusník. Bez uch. Na čepci český dvouřádkový nápis (1.), zdola pás rostlinných ornamentů. Plášť zdobí reliéf Panny Marie a sv. Martina.

Donátor:

1. Jan Holý

Autor:

1. Josef Perner v Plzni

Datace:

1. přelit 1767

Průměr:

1. 35 cm

Výška:

1. 30 cm

Váha:

Ladění:

Materiál:

1. bronz

54. Vysoká Libyně

54.1. Kostel sv. Blažeje

Prameny a literatura:

Počet zvonů do roku 1914:

Nápisy:

Výzdoba:

Donátor:

Autor:

Datace:

Průměr:

Výška:

Váha:

Ladění:

Materiál:

55. Žebnice

55.1. Farní kostel sv. apoštola Jakuba Většího

Prameny a literatura:

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okresu Kralovickém*. Praha 1912, str. 263

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská. Díl III*. Praha 1909, str. 110

Katastr zvonů pro Čechy 1915 [Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici]

Kronika obce Žebnice. Žebnice 1925-1940, str. 20

ANM, Pachlova sbírka nápisů na zvonech, karton č. 2

NA, APA I., Farářské relace 1677, signatura B 12/9, folio 12, Žebnice, (otázka č. 19)

Plzeňské biskupství [obrazová příloha]

Počet zvonů do roku 1914: 3

Nápisy:

1. MARCVS S LVCAS S IOHANNES S MATEVS S O SANCTE S IACOBE S ORA S PRO N

OBIS S DEVM S O MARIA S FECIT EGIDIVS S IN PILZNA S LETA S PANIE 1 S 5 S 3 S 5 S 1 S

2. a son + aea (*květina*) cerh (*květina*) afcoadtxashoo + nys + n..lo (*květina*) cl : z (*květina*) oaob (*květina*) oca (*květina*)

3. bez nápisu

Výzdoba:

1. Koruna šestiramenná. Na čepci kolkolem dvouřádkový latinský (latinkou) nápis gotickou majuskulí (1.).

2. Koruna šestiramenná, lehce nepravidelná. Na čepci mezi dvoulinkami kolkolem enigmatický nápis gotickou minuskulí (2.).

3.

Donátor:

1.

2.

3.

Autor:

1. Egidius (Jiljí) v Plzni

2.

3.

Datace:

1. 1535

2. pravděpodobně 15. – 16. století

3. neurčen

Průměr:

1. 82 cm

2. 51 cm

3. 30 cm

Výška:

1. 61 cm

2. 37 cm

2. 24 cm

Váha:

Ladění: (základní ton)

1. d

2. as

3. e

Materiál:

1. zvonovina

2. zvonovina

3.

56. Žihle (Scheles)

56.1. Kostel sv. Filipa a Jakuba

Prameny a literatura:

Kronika fary Žihle. Žihle 1784-1937, str. 17-18, 207

Počet zvonů do roku 1914: 2

Nápisy:

1. Procopius Adalbertus sacri Rom. Impo. Comet

Tschernin de et in Chudenitz, Gubernator

Domus Chudenitz, Novae Domensis Horedditarius

Dominus Dominorum Chudenitz, Nova Domus,

Petersburg, (Tchoenhof ?) et Mietschowes

In Regno Bohoemiae, nec non Domini Schmideberg

In Ducatu (Tchlesice ?) supremus Pincerna in Praegae

Dato Regno Bohoemiae.

Me fudit Nicolaus Löw Praga 1775

2. Letha 1615 slity jest tento zvon ke cti a chwale bozi, pastuhe nse.^a a S. R. P. Waczlawu Choteka Choczkowa z Žihle, K sw. Filippii a Jacobi w Miesteczka Žihly

Výzdoba:

Donátor:

1.

2. Václav Chotek z Chotkova

Autor:

1. Nicolaus Löw v Praze

2.

Datace:

1. 1775

2. 1615

Průměr:

Výška:

Váha:

Ladění:

Materiál:

56. Žihle (Scheles)

56.2. Kostel sv. Václava

Prameny a literatura:

Kronika fary Žihle. Žihle 1784-1937, str. 17, 207

Kronika obce Žihle. Žihle 1935, str. 29

Plzeňské biskupství [obrazová příloha]

Počet zvonů do roku 1914: 4

Nápisy:

1. TENTO / ZWON / DAI / SLITI / KE CTZI / BO / A SWATEMV/ ...

2. 1571

3. Tento zwon dal sliti Waczlaw Chotek 1605

4. ... 5. 1793

Výzdoba:

1. Koruna šestiramenná. Na čepci český nápis majuskulou (1.), pod nápisem pás stylizovaných lilíí.

2.

3.

4. Na čepci ozdobný pás z prověšených provazových motivů. Plášť zdobí reliéf modlícího se světce se svatozáří.

Donátor:

1.

2.

3. Václav Chotek z Chotkova

4.

Autor:

Datace: (3 zvony zrekvírovány 9.2.1917)

1. 1581

2. 1571

3. 1605

4. 1793

Průměr:

Výška:

1. 41 cm

Váha:

Ladění:

Materiál:

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo sestavit souhrnný soupis zvonů v okrese Plzeň-sever do roku 1914 se zaměřením na epigrafickou a výtvarnou výzdobu. Celkem se podařilo dohledat 187 zvonů. Pokud byl zvon přelit, je započítán rok přelití.

Zvony ulité v období:	Počet
1400 - 1499	10
1500 - 1599	36
1600 - 1699	18
1700 - 1799	42
1800 - 1899	58
1900 - 1914	14
Datace neurčena	9
Celkem	187

Z tohoto počtu sepsaných zvonů jich bylo 66 zrekvírováno, jeden zvon z těchto zrekvírovaných (z roku 1601) byl nakonec zachován. Nejčastěji byly rekvírovány zvony vyrobené od roku 1700 do roku 1914, celkem 57 zvonů. Zvonů vyrobených od roku 1400 do roku 1699 bylo zrekvírováno 9. Z toho vyplývá, že častěji byly rekvírovány zvony „mladší“ a zvony přelité. Památnější zvony byly zachovány pro starobylost nebo uměleckou hodnotu (bohatou reliéfní výzdobu).

Oblast severního Plzeňska je velmi bohatá na historické objekty. Bylo to dáno tím, že se v oblasti nacházelo množství obchodních cest. Velkou měrou k rozvoji regionu přispělo i budování klášterů (Plasy, Teplá, Kladruby) a zakládání nových osad a měst na klášterních i šlechtických statcích.

Národnostní složení obyvatel bylo česko-německé, od 18. století přibývá německy mluvících obyvatel. Dochází k výstavbám/přestavbám sakrálních objektů. Většina těchto staveb zaznamenala úpadek po roce 1945 v důsledku odsunu původního německého obyvatelstva. Uprázdňené oblasti se nepodařilo v plné míře opět osídlit a několik vesnic úplně zaniklo nebo v nich nenajdeme stálé obyvatele, ale jen rekreační objekty.

Česko-německé rozdělení obyvatelstva nemělo výrazný vliv na rozvoj zvonařství. Zvonaři se dokázali přizpůsobit zakázce. Nebylo výjimkou, že německý zvonař odléval zvony s českými nápisy, a naopak český s německými, protože jeho dílna se nacházela blíže k zadavateli.

Lze zde dobře sledovat vývoj jednotlivých zvonařů a jejich práce napříč staletími, což je patrné v soupisu, který jsem vytvořila.

Prameny a literatura

Literatura:

BUKAČOVÁ, Irena – kolektiv autorů: *Mariánská Týnice, historie poutního místa a muzea*. Mariánská Týnice 2002.

BUKAČOVÁ, Irena a kol.: *Nadryby-vesnička s dlouholetou historií*. Nadryby 2018.

BUKAČOVÁ, Irena: *Kostel sv. Petra a Pavla v Kralovicích*. 2010.

ČECHURA, Martin: *Zaniklé kostely Čech*. Praha 2012.

ČERMÁK, Dominik, Karel: *Premonstráti v Čechách a na Moravě*. Praha 1877.

FLODR, Miroslav: *Nápisy na středověkých zvonech*. Sborník prací Filosofické fakulty brněnské univerzity: řada historická. Brno 1973.

FLODR, Miroslav: *Technologie středověkého zvonařství*. Brno 1983.

FOUD, Karel: *Městské památkové rezervace a zóny v Plzeňském kraji*. Klatovy 2007.

CHVÁTAL, Tomáš - KRČMÁŘ, Luděk: *Obrazy z dějin českého zvonařství. Rekviziční fotografie z první světové války ze sbírek Západočeského muzea v Plzni*. Domažlice 2006.

KÝBALOVÁ, Ludmila – LUNGA, Radek: *Pražské zvony*. Praha 2005.

LUNGA, Radek: *Česká campanologie a dějiny zvonařství po třiceti letech*. Campana codex civitas: Miroslav Flodr octogenario. Brno 2009.

MANOUŠEK, Petr, Rudolf: *Zvonařství*. Praha 2006.

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidieceze Pražská. Díl II*. Praha 1908.

PODLAHA, Antonín: *Posvátná místa Království českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidieceze Pražská. Díl III*. Praha 1909.

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Stříbrského*. Praha 1908.

PODLAHA, Antonín: *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Kralovického*. Praha 1912.

POCHE, Emanuel - kol. autorů: *Umělecké památky Čech. Svazek první. [A/J]*. Praha 1977.

POCHE, Emanuel - kol. autorů: *Umělecké památky Čech. Svazek druhý. [K/O]*. Praha 1978.

POCHE, Emanuel - kol. autorů: *Umělecké památky Čech. Svazek třetí. [P/Š]*. Praha 1980.

POCHE, Emanuel - kolektiv autorů: *Umělecké památky Čech. Svazek čtvrtý. [T/Ž]*. Praha 1982.

ROHÁČEK, Jiří: *Epigrafika v památkové péči*. Praha 2007.

RYBIČKA, Antonín: *O českém zvonářství, studie kulturní*. Praha 1885.

VÁCHA, Petr: *Dokumentace kampanologických památek*. Praha 2018.

WIRTH, Zdeněk: *Umělecké památky Čech*. Praha 1957.

Archivní prameny:

Státní okresní archiv v Berouně:

Farní kronika Žebráku. Žebrák 1784, fond města Žebráku.

Státní okresní archiv Plzeň-sever:

Kronika fary Blatnice. Blatnice 1900-1945.

Kronika fary Číhaná. Číhaná 1836-1946.

Kronika fary Dolní Bělá. Dolní Bělá 1852-1974.

Kronika obce Dolní Bělá. Dolní Bělá 1923-1936.

Kronika fary Dýšina. Dýšina 1836–2009.

Kronika fary Horní Sekyřany. Horní Sekyřany 1835-1945.

Kronika fary Chříč. Chříč 1839-1939.

Kronika fary Kozojedy. Kozojedy 1835-1967.

Kronika obce Kozolupy. Kozolupy 1885-1938.

Kronika fary Kožlany. Kožlany 1784-1945.

Kronika fary Kožlany. Kožlany 1775-1946.

Kronika města Kralovice. Kralovice 1836–1950.

Kronika fary Kralovice. Kralovice 1907-1961.

Kronika fary Krsy. Krsy 1836–1928.

Kronika fary Křečov. Křečov 1787–1945.

Kronika fary v Plasích. Plasy 1828–1874.

Kronika fary Ledce. Ledce 1839-1955.

Kronika fary Líšťany. Líšťany 1674–1945.
Kronika fary Luková. Luková 1863–1960.
Kronika děkanství Manětín. Manětín 1836–2009.
Kronika Města Touškov. Město Touškov 1890–1892.
Kronika fary Nečtiny. Nečtiny 1864–1938.
Kronika fary Plasy. Plasy 1828-1874.
Kronika fary Plasy. Plasy 1836-1945.
Kronika fary Potvorov. Potvorov 1897-1952.
Kronika fary Strážiště. Strážiště 1787-1842.
Kronika fary Strážiště. Strážiště 1787-1945.
Kronika fary Vejprnice. Vejprnice 1832–1989.
Kronika obce Žebnice. Žebnice 1925-1940.
Kronika fary Žihle. Žihle 1784-1937.
Kronika obce Žihle. Žihle 1935.

Národní archiv v Praze:

Fond Státní památková správa:

NA, SPS, Ohlašovací list pro bronzové zvony, karton 676, okres Plzeň

NA, SPS, Lístkový katalog zvonů A-K, karton 666, signatura 30

NA, SPS, Zvony soupis S-Ž, karton 676, okres Plzeň

Archiv pražského arcibiskupství:

NA, APA I., Farářské relace 1677, signatura B 12/9

NA, APA I., Farářské relace 1677, signatura B 13/4b

NA, APA I., Farářské relace 1677, signatura B 12/1

NA, APA I., Farářské relace 1700, signatura B13/10

NA, APA I., Farářské relace 1700, signatura B 14/10

NA, APA I., Farářské relace 1700, signatura B 14/13b

Archiv Národního muzea v Praze:

ANM, Eichlerova sbírka G, č. kart. 55, Teplá-města (Úterý)

ANM, Pachlova sbírka nápisů na zvonech, karton č. 2

Internetové zdroje:

Památkový katalog pro kostely: Nanebevzetí Panny Marie v Březí, sv. Bartoloměje v Březíně, sv. Václava v Číhané, sv. Jana Nepomuckého v Druztové, sv. Vavřince v Krsech, sv. Petra a Pavla v Křečově, kaple sv. Anny v Nečtinách, sv. Prokop v Nýřanech, kaple Navštívení Panny Marie v Přehýšově, sv. Martin ve Strážišti, Narození Panny Marie a sv. Petra a Pavla ve Stvolnech, Povýšení sv. Kříže v Tisu u Blatna, sv. Josef v Úhercích, sv. Vavřinec v Úlicích, sv. Vojtěch ve Vejprnicích, sv. Jakub ve Vidžíně, sv. Martin ve Všerubech, sv. Blažej ve Vysoké Libyni, sv. Filipa a Jakuba a sv. Václava v Žihli.

Autor neznámý: Obec Nečtiny. Kostel sv. Bartoloměje v Březíně, aktualizováno [24.7.2020]. Dostupné z: <http://www.nectiny.cz/informace-o-obci-nectiny/zajimavosti-nectinska/kostel-sv-bartolomeje/>. Citováno dne: 27.7.2020.

Autor neznámý: Obec Nečtiny. Kostel sv. Jakuba Většího, aktualizováno [20.7.2020]. Dostupné z: <http://www.nectiny.cz/informace-o-obci-nectiny/zajimavosti-nectinska/areal-kostela-sv-jakuba-vetsiho/>. Citováno dne: 21.7.2020.

Autor neznámý: Farnost Manětín, aktualizováno [13.7.2020]. Dostupné z: <https://www.farnostmanetin.cz/nase-kostely/dolni-jamne-1/>. Citováno dne: 20.7.2020.

PETRAŠOVSKÝ, Pavel: Římskokatolická farnost Dýšina, [30.4.2011]. Dostupné z: <http://www.farnostdysina.cz/?q=node/90>. Citováno dne: 23.6.2020.

MATUŠKOVÁ, Martina: Farnost Manětín, [13.7.2020]. Dostupné z: <https://www.farnostmanetin.cz/nase-kostely/manetin/sv-jan-krtitel/>. Citováno dne: 20.7.2020.

PODLAHA, Antonín: Obora - Farní kostel sv. Michaela Archanděla, Soupis památek, 37. Politický okres kralovický (1912), str. 153-155, cit dle: <http://depositum.cz/knihovny/pamatky/strom.clanek.php?clanek=7913> (20.7.2020).

Ohrožené kulturní památky. Nadační fond, dominanty. Kostel sv. Jana Křtitele. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20150402125136/http://dominanty.cz/pamatky-ostrovec.php>. Citováno dne: 21.7.2020.

GRISA, Ivan: Kostel sv. Mikuláše, napsáno [5.9.2008]. Dostupné z: <https://www.hrady.cz/index.php?OID=1947&PARAM=11&tid=2666&pos=450>. Citováno dne: 28.7.2020.

MSTUŠKOVÁ, Martina: Město Manětín a jeho části. Kostel sv. Petra a Pavla Nad Vískou, aktualizováno [13.7.2020]. Dostupné z: <https://www.farnostmanetin.cz/nase-kostely/viska-1/>. Citováno dne: 28.7.2020.

Autor neznámý: Oficiální stránky obce Úněšov, aktualizace [24.7.2020]. Dostupné z: <https://www.unesov.cz/fotografie/rok-2017/kostel-sv-prokopa-18cs.html>. Citováno dne: 28.7.2020.

Kronika fary Křečov. Křečov 1787–1945. Dostupné z: http://www.portafontium.eu/iipimage/30660015/soap-ps_00102_fara-krecov-1787-1945_1240. str. 124. Citováno dne: 20.6.2020.

Kronika fary Nečtiny. Nečtiny 1864–1938. Dostupné z: http://www.portafontium.eu/iipimage/30660173/soap-ps_00793_fara-nectiny-1864-1938_0250. Citováno dne: 21.6.2020.

Kronika fary Strážiště. Strážiště 1787-1842. Dostupné z: http://www.portafontium.eu/iipimage/30660027/soap-ps_00150_fara-straziste-1787-1842_0420. Citováno dne: 28.6.2020.

ROHÁČEK, Jiří: Úvod k epigrafice. Dostupné z: https://pvh.historie.upol.cz/artkey/pvt_004_0000_09_Vnejsi_znaky_napisu.php. Citováno dne: 13. 8. 2020

Ostatní:

Biskupství plzeňské [obrazová příloha]

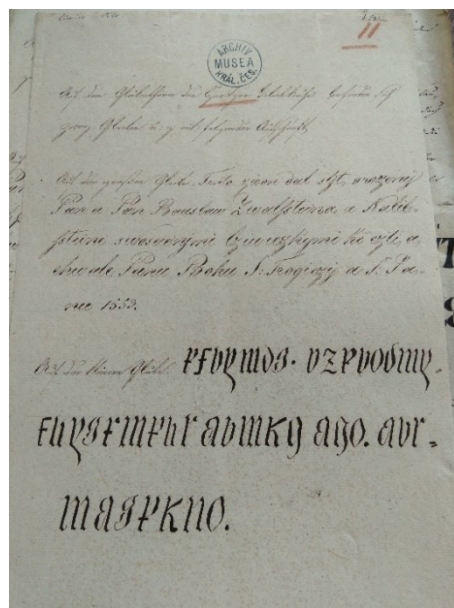
Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici [část obrazové přílohy, pomocné materiály]

Pohled do historie kostela v Chotíkově, vydáno k 180. výročí vysvěcení stávající budovy chotíkovského kostela 1835-2005.

Obrazová příloha

Obr. č.1. Zvon z roku 1553 od Mikuláše z Plzně v kostele Nejsvětější Trojice v Čivicích [foto poskytl Biskupství plzeňské]

Obr. č. 2. Přepis nápisů na zvonech v kostele Nejsvětější Trojice v Čivicích [Arch. Národního muzea, Eichlerova sbírka topografická]

Obr. č. 3. Zvon gotický z konce 15. století. Kostel Povýšení sv. Kříže v Dolní Bělé [foto poskytl Biskupství plzeňské]

Obr. č. 4. Gotický zvon z přelomu 16. a 17. století od Mikuláše Konváře z Plzně [foto poskytl Biskupství plzeňské]

Obr. č. 5. Gotický zvon bez úprav z roku 1480 z kostel sv. Petra a Pavla v Dolním Jamném [foto poskytlo Biskupství plzeňské]

Obr. č. 6. Renesanční zvon od Brikiého z Cimperka pocházející z 2. poloviny 16. století. Nachází se v kostele Nejsvětější Trojice a Šimona a Judy v Dýšíně [foto poskytlo Biskupství plzeňské]

Obr. č. 7. Renesanční zvon bez úprav z roku 1604 od Kryštofa Scherba ze Starého Města Pražského. Nachází se v kostele Nejsvětější Trojice v Jezné [foto poskytlo Biskupství plzeňské]

Obr. č. 8. Zvon gotický, bez úprav, z konce 15. století. Kostel sv. Štěpána v Kozolupech [foto poskytlo Biskupství plzeňské]

Obr. č. 9. Gotický zvon, bez úprav. Roku 1545 udělán v Plzni. Nachází se v kostele sv. Štěpána v Kozolupech [foto poskytlo Biskupství plzeňské]

Obr. č. 10. Rokokový zvon, přelítý roku 1769 (původní z roku 1571) od Jakuba Viléma Seitze z Plzně. Zavěšen v kostele sv. Vavřince v Kožlanech [foto poskytlo Biskupství plzeňské]

Obr. č. 11. Fotografie tří zvonů rekvírovaných 3. ledna 1917 z kostela sv. Vavřince v Kožlanech. Jednalo se o dva větší zvony z roku 1571 a malý zvonek z 19. století. [fotografii poskytlo Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici]

Obr. č. 12. Renesanční zvon, bez úprav, z roku 1587 ulitý od Brikcího z Cimperka v Novém Městě Pražském. Nachází se v kostele sv. Petra a Pavla v Kralovicích. [foto poskytl Biskupství plzeňské]

Obr. č. 13. Zvony z Kostela sv. Petra a Pavla v Kralovicích. Fotografie z rekvizic probíhajících v lednu 1917. [foto poskytlo Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici]

Obr. č. 14. Zvon z roku 1867 od firmy Juránek a Perner. Fotografie z rekvizic probíhajících v lednu 1917. Kostel sv. Petra a Pavla v Kralovicích. [foto poskytlo Muzeum a galerie v Mariánské Týnici]

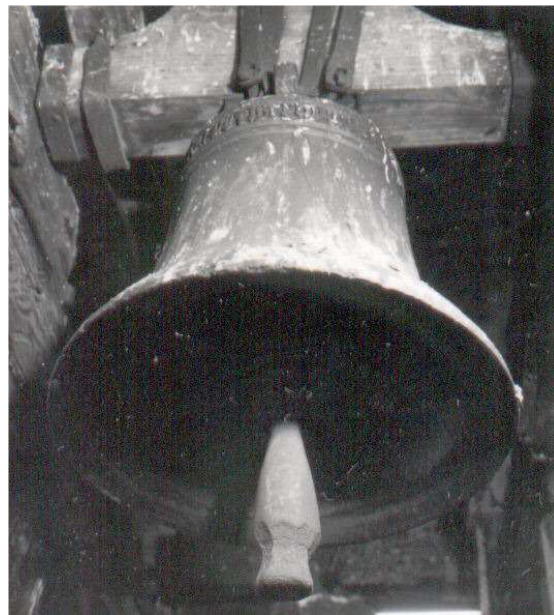
Obr. č. 15. Zvon z roku 1825 ulitý Karlem Bellmannem v Praze. Až do 5. ledna 1917 zavěšen ve věži kostela sv. Petra a Pavla v Kralovicích. Fotografie před rekvírováním. [foto poskytlo Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici]

Obr. č. 16. Zvon z roku 1769 od Jakuba Viléma Seitze z Plzně nacházející se v kostele sv. Petra a Pavla v Kralovicích. Rekviziční fotografie z 5. ledna 1917. [foto poskytlo Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici]

Obr. č. 17. Zvon z roku 1524, bez úprav, od mistra Bartoloměje z Prahy. Kostel sv. Jiljí v Krašovicích. [foto poskytl Biskupství plzeňské]

Obr. č. 18. Zvon z 16. století zavěšený v kostele sv. Petra a Pavla v Křečově. [foto poskytl Biskupství plzeňské]

Obr. č. 19. Renesanční zvon bez úprav udělán v Plzni roku 1557. Kostel sv. Petra a Pavla v Křečově. [foto poskytl Biskupství plzeňské]

Obr. č. 20. Renesanční zvon, bez úprav, z roku 1567 nacházející se v kostele sv. Petra a Pavla v Křečově [foto poskytl Biskupství plzeňské]

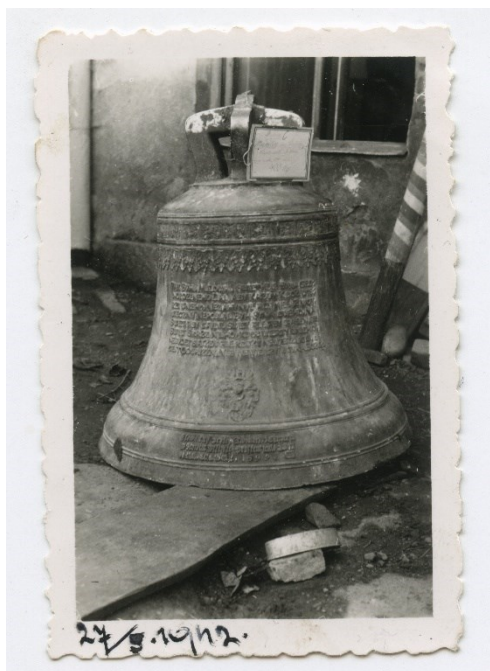
Obr. č. 21. Zvon z roku 1484 (nebo 1480) visící v kostele sv. Petra a Pavla v Líšťanech. [foto poskytlo Biskupství plzeňské]

Obr. č. 22. Zvon ulitý v 16. století Jiljím z Plzně, zavěšen v kostele sv. Petra a Pavla v Líšťanech, rekvírován. [foto poskytlo Biskupství plzeňské]

Obr. č. 23. Barokní zvon z roku 1858 od Václava Pernera z Plzně. Původně zavěšen v kostele sv. Jiří v Lukové. Rekvírován za 1. světové války. [foto poskytlo Biskupství plzeňské]

Obr. č. 24. Zvon z roku 1599 ulitý Brikcím z Cimperka v Novém Městě Pražském. Zavěšen v kostele sv. Barbory v Manětíně. [foto poskytlo Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici]

Obr. č. 25. Zvon od pražského mistra Ondřeje z roku 1518, zavěšený v kostele sv. Barbory v Manětíně. [foto poskytlo Biskupství plzeňské]

Obr. č. 26. Barokní zvon z roku 1768 od Josefa Pernera z Plzně. Nachází se v kostele sv. Jana Křtitele v Manětíně. [foto poskytlo biskupství plzeňské]

Obr. č. 27. Zvon z roku 1599 od Brikcího z Cimperka z kostela sv. Barbory v Manětíně. [foto poskytlo Muzeum a galerie v Mariánské Týnici]

Obr. č. 28. Zvon z kostela sv. Jana Křtitele v Manětíně z roku 1715 od Jana III. Pricqueye z Klatov. Rekvirován 10. ledna 1917. [foto poskytlo Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici]

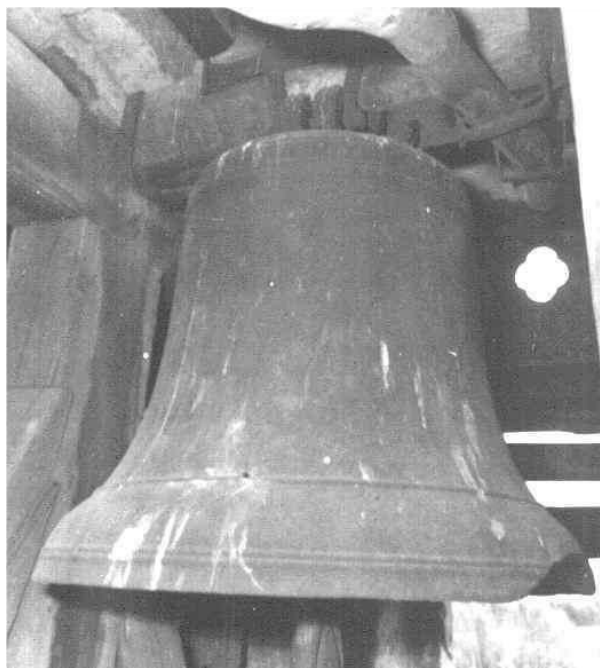
Obr. č. 29. Barokní zvon z roku 1665 od Matyáše M. Michaelina z Plzně. Zavěšen v kostele sv. Jana Křtitele v Městě Touškov. [foto poskytlo Biskupství plzeňské]

Obr. č. 30. Barokní zvon z roku 1601 od Benedikta Siebenhünnera ze Slavkova. Roku 1917 byl zrekvírován, zůstal zachován. Do roku 1917 zavěšen v kostele sv. Jana Křtitele v Městě Touškov [foto poskytlo Biskupství plzeňské]

Obr. č. 31. Zvon z roku 1871, zavěšen ve věži kostela sv. Michaela Archanděla v Oboře. [foto Martina Krauzová]

Obr. č. 32. Gotický zvon z roku 1491 od mistra Jiříka Pražského. Nachází se v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Plané nade Mží. [foto poskytl Biskupství plzeňské]

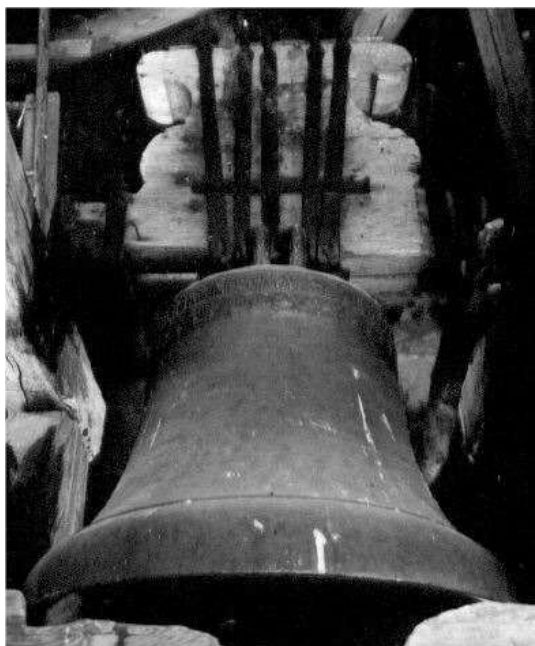
Obr. č. 33. Zvon z roku 1489 od mistra Jiljího z Prahy. Zavěšen v kostele sv. Mikuláše v Potvorově. [foto poskytl Biskupství plzeňské]

Obr. č. 34. Zvon z roku 1489 od mistra Jiljího z Prahy po restaurování v roce 2011. Kostel sv. Mikuláše v Potvorově. [foto poskytl Muzeum a galerie v Mariánské Týnici]

Obr. č. 35. Renesanční zvony z let 1525 a 1529 v kostele sv. Martina ve Strážišti. [foto Šťastná]

Obr. č. 36. Renesanční zvon z roku 1525 od Jiljího z Plzně. Zavěšen v kostele sv. Martina ve Strážišti. [foto poskytlo Biskupství plzeňské]

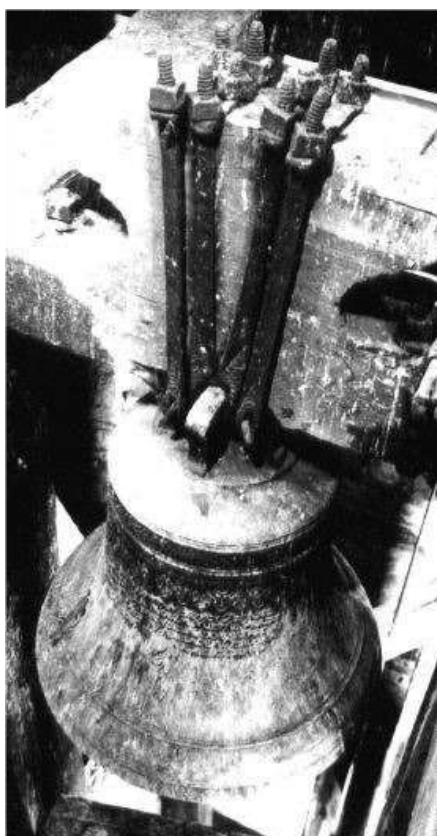
Obr. č. 37. Renesanční zvon z roku 1529. Zavěšen v kostele sv. Martina ve Strážišti. [foto poskytlo Biskupství plzeňské]

Obr. č. 38. Zvon z roku 1505 od Jiljího z Nového Města Pražského. Zavěšen v kostele sv. Vojtěcha ve Vejprnicích. [foto poskytl Biskupství plzeňské]

Obr. č. 39. Renesanční zvon z roku 1581 od Brikcího z Cimperka z Nov. Města Pražského. Zavěšen v kostele sv. Vojtěcha ve Vejprnicích. Rekvírován 3.7.1942. [foto poskytl Biskupství plzeňské]

Obr. č. 40. Renesanční zvon z roku 1580 od Brikcího z Cimperka z Nového Města Pražského. Zavěšen v kostele sv. Prokopa ve Všehrdech. [foto poskytl Biskupství plzeňské]

Obr. č. 41. Gotický zvon z roku 1535 od Jiljího z Plzně. Nachází se v kostele sv. apoštola Jakuba Většího. [foto poskytl Biskupství plzeňské]